LIET. BIBLIOGR. TARNYBOS DOVANA

11100

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 3 (679) • 1963 m. SAUSIS — JANUARY — 17 d. • 10¢ • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. W., TORONTO 3. ONT., CANADA • TEL. 368 - 6813

Atsparos bazės

Svarstydami savuosius reikalus išeivijoj vis klausiame save: kas geriau — pasilikti tautiniame savo uždarume — gete ar eiti plačiau į vietinio krašto gyvenimą bei kitų tautinių grupių darbą? Konservatyvieji mūsų tautiečiai tvirtina, kad mums reikia susitelkti į uždaras bendruomenes, sukurti tvirtas tautines bazes ir jose hermetiškai laikytis. Tuo būdu esą išliko žydai per ištisus šimtmečius, tuo būdu išlieka nepaliesti duchoborai, menonitai, huteritai ir kitos panašios grupės, kurios izoliuojasi nuo aplinkos, sukuria savitą gyvenimą ir taip laiduoja savo tautinį ir religinį gyvenmą ištisiem šimtmečiam. Tai esąs tikriausias ir mūsų tautinio išlikimo kelias.Panašios nuotaikos įtakoje galbūt buvo gimusi ir Dausuvos idėja, kuri rado daug principinio pritarimo, tačiau išblėso atsitrenkusi į praktinius sunkumus. Mūsų gyvenamoji tikrovė yra tokia, kad priima nevisas idėjas, o tik tokias, kurios paiso jos dėsnių bei galimybių. Daugel pačių gražiausių idėjų sunyko pasiekusios tikrovės vartus vien dėlto, kad nerado aplinkos, kurioje galėtų išsiskleisti konkrečiais pavidalais. Ir šiuo atveju, kai kalbama apie lietuviškus getus, galima pritarti idealistinei konservatyviųjų nuotaikai, linkusiai kietai priešintis niveliuojančiai aplinkos dvasiai, tačiau kartu reikia suabejoti jos tikroviškumu. Juk mes gyvename tokioj aplinkoj, nuo kurios mes negalime pabėgti. Visais atžvilgiais taip esame įtraukti į aplinkos gyvenimą, kad be jo nebegalėtume egzistuoti. Tapti atsiskyrėliais huteritais ar menonitais niekas mūsiškių nesiryš.

• • •

Lieka tad antroji alternatyva — eiti į vietinį gyvenimą, lojaliai atiduoti jam savo duoklę ir kartu imti jo teikiamus bendrus lobius. Norim ar nenorim, gyvenimas mus stumte stumia šiuo keliu. Jis netik stumia, bet ir kėsinasi sutirpinti mus šimtmečiais ruoštame katile. Tai visai realus pavojus. Jis ypač realus tuose kraštuose, kur tas katilas atrodo patrauklus, viliojantis. Ten, kur veikia prievarta, kur tirpinimo procedūra susijusi su skausmu, kyla natūralus pasipriešinimas. Mūsų gi Amerikoj niekas tautinių grupių taip sėkmingai, ir tai be skausmo, neištirpdo, kaip vadinamasis "melting pot". Kiek geresnė būklė Kanadoj, nes čia tirpdinimas dar nėra pasiekęs tokios temperatūros kaip JAV. Čia tebevartojamas "mozaikos" terminas. Kiekvienai tautinei grupei tebėra skiriama tam tikra vieta krašto gyvenime. Bet ateis laikas, kad ir Kanadoj temperatūra pasieks tokio intensyvumo, kuriam tik reta grupė tepajėgs atsispirti. Visdėlto tas tirpinimas vienur ir kitur nėra toks, kad eliminuotų betkokį atsparumą. Paprastai jis pavojingas tiems, kurie duodasi užliūliuojami. Kas netenka tautinio sąmoningumo, savaime dingsta atsparumas. Tada labai lengva sutirpti ir neaugštoj temperatūroj. Taigi, apsauga nuo tautinio sutirpimo yra galima, būtent, **per nuolatinį tautinės sąmonės gaivinimą.** Kol toks gaivinimas yra įmanomas, tol galimas ir atsparumas. Todėl mums patiems, ir ypač jaunajai kartai, reikia turėti tautinės atgaivos bazes — savas bendruomenes bei parapijas ir iš jų eiti į vietinį gyvenimą. Juk kaip ten bebūtų, esame savo krašto — Lietuvos atstovai. Izoliuotis atstovui nuo gyvenimo aplinkos reikštų neatlikti savo misijos. Ir mes tos misijos neatliksime, jei užsidarysime vien savo getuose.

• • •

Kalbant apie dalyvavimą vietiniame gyvenime — ūkiniame, politiniame, kutūriniame, socialiniame, reikia iškelti vieną sritį, kurį ligšiol susilaukė permažai dėmesio. **Tai įvairios tautinės grupės, gyvenančios mūsų kaimynystėje ir besirūpinančios lygiai tomis pačiomis problemomis.** Visos jos turi vienokį ar kitokį savitą kultūrinį gyvenimą. Jos yra atsinešusios savo kultūrines tradicijas ir jomis tebegyvena, kiek vietinės sąlygos leidžia. Mums būtų labai pravartu ir kultūriniu, ir politiniu, ir socialiniu atžvilgiu užmegzti su tomis grupėmis glaudesnius santykius. Tiesa, mūsų politinės viršūnės su jomis seniai jau bendradarbiauja, bet to neužtenka. Toks bendradarbiavimas galėtų užsimegzti visose mūsų kolonijose. Pvz. rengiame kultūrinius pasirodymus bei šventes. Kodėl nepasikviesti pvz. latvių, estų, ukrainiečių, vokiečių ir kt. grupių. Juk meno parodos, koncertai, baletai, tautiniai šokiai prieinami ir nemokantiems lietuvių kalbos. Kartais praeina labai vertingos šventės visai be kaimynų ar svečių. O tai jau nuostolis mūsų pastangoms, nes jos galėtų siekti daug plačiau. Kitos tautybės, atsirevanšuodamos, irgi kviestų mūsų publiką į savo vertingesniuosius parengimus, kur galėtume ir šio to pasimokyti. **Taigi, turėkime tautines savo bazes, bet nepadarykime jų getais. Atsirėmę į jas, spinduliuokime kiek galint didesniame plote.** Pr. G.

Pabaltijo konsulų klausimas Kanados parlamente

Dar prieš švenčių atostogas Kanados parlamente buvo iškeltas Pabaltijo konsulatų klausimas — 1962 m. gruodžio 19 d., bet tik dabar jį iškėlęs parlamento atstovas dr. Haidasz apie tai painformavo. Tada jis pateikė premjerui J. Diefenbakeriui klausimą: "Ar premjeras ėmėsi kokių tolimesnių žygių diplomatiniam pripažinimui Baltijos valstybių tremties konsulų, dabar gyvenančių Kanadoj?" Premjeras atsakė: "Pone Pirmininke (parlamento, Red.), laikydamiesi pastabų, padarytų Toronte 1962 m. birželio 14 d., liečiančių Baltijos kraštų atstovus Kanadoje, mes įrašėme tuos pareigūnus kaip einančius pareigas konsulinius atstovus (as acting consular representatives) užsienio reikalų ministerijos oficialiame spalio mėnesio leidinyje "Canadian Representatives Abroad and Representatives of Other Countries in Canada".

Paklausėjas dr. Haidasz yra Toronto Parkdale apyl. atstovas, lenkų kilmės, priklausąs liberalų partijai. Jis taip pat pateikė klausimą užs. r. min. H. Green Rapackio plano, dėl Lenkijos - Vokietijos sienos Oderio - Neissės upėmis ir Vengrijos sukilimo bylos JT. Užs. r. min. atsakė: Lenkijos užs. r. min. Rapackio planas įvesti neatominę sritį Vid. Europoj JT nebuvo svarstomas, tik retkarčiais užsimenamas; Lenkijos - Vokietijos sienų klausimas JT nekeliamas; Kanados atstovas JT balsavo už JAV rezoliuciją Vengrijos bylos pranešėjo pareigas pavesti JT gen. sekretoriui.

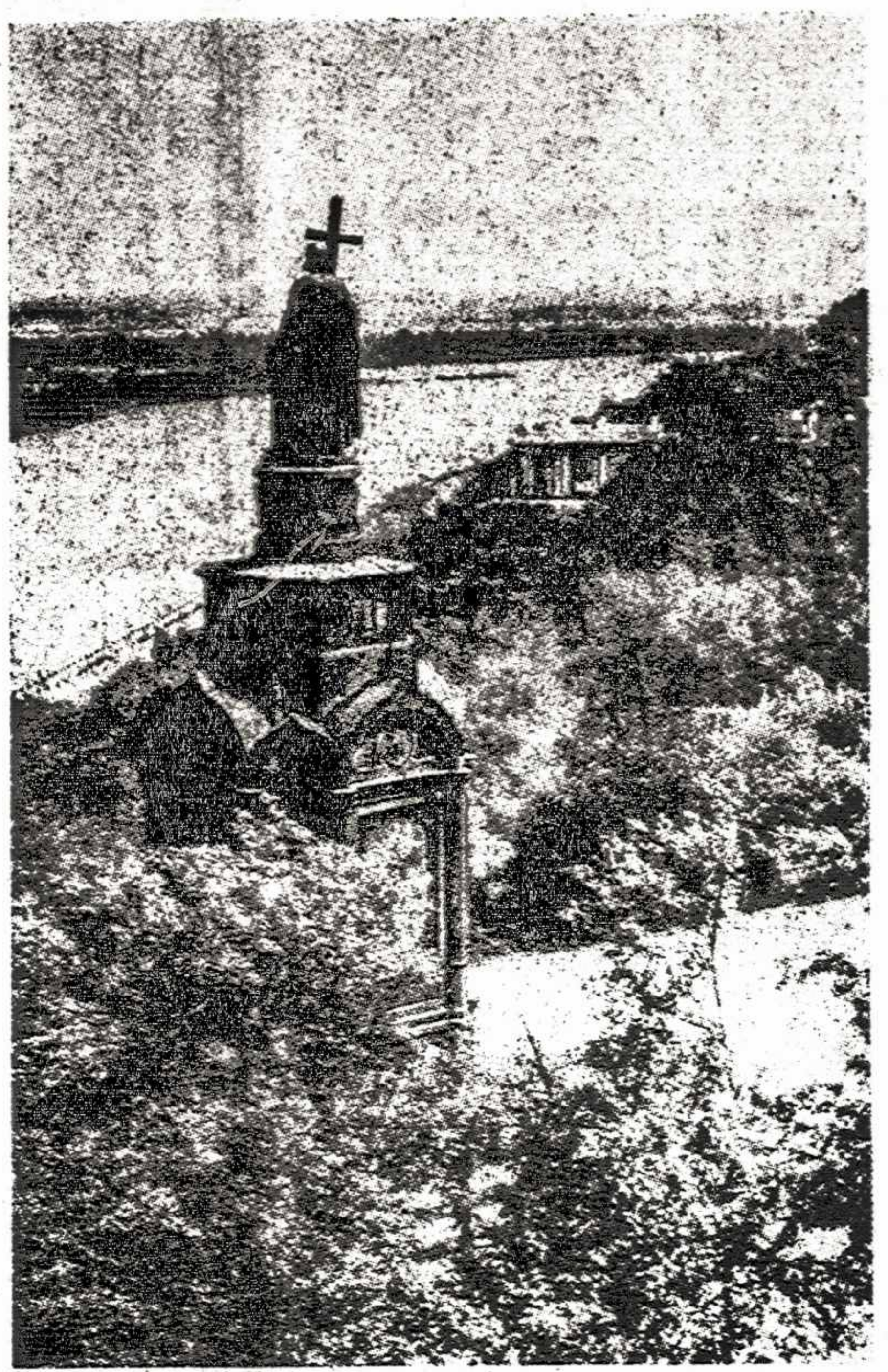

1918 m. sausio 22 d. Kijeve buvo paskelbta Ukrainos nepriklausomybė. Taigi, sueina 45 metai nuo lietuviams bičiuliškos ukrainiečių tautos istorinės dienos, kuri tebešaukia ukrainiečius kovoti už to paskelbimo įvykdymą. Linkime bičiuliams ukrainiečiams sėkmingos ir vieningos kovos. Nuotraukoje — vienas žymiųjų Ukrainos sostinės paminklų — šv. Vladimiro.

Vėl puolami pabaltiečiai spaudoje

J. GRIKIS
Mūsų korespondentas Švedijoj

Pabaltijo vardas vėl sumirgėjo švedų spaudoje. O tikėsit ar ne, jį savaip pagarsino "Izvestijos", oficialus SSSR vyriausybės organas. Pridurkim, jog tam laikraščiui vadovauja galingojo Chruščiovo įtakingasis žentas Adžubėjus. Kažkodėl jau nuo pernai pavasario jis ėmė negailėti skilčių pabaltiečiams, ypač tiems, kurie žuvėdų žemėj užuovėją rado . . .

Sugalvota istorija

Bet ir sugalvojo šnipų istoriją! Kaip kine. Štai šaunieji sovietų saugumiečiai kagebistai susekė ir suėmė šnipus iš Švedijos Latvijos teritorijoj. Pats svarbiausias — Edgar Voldemarovič Zarinš, rygietis.

Po dramatiškos įžangos prasideda pasakojimas. "Vieną rugpjūčio dieną" (metai nenurodyti, bet iš viso įspūdis susidaro, jog tai turėjo būti pernai) tasai Zarinš, Rygos jachtklubo narys, su dviem "menininkais" ir klubo direktorium atsirado Stockholme.

Jiems besėdint viešbučio kambary, besigrožint "Šiaurės Venecijos" vaizdais pro langą, staiga įsiveržia neprašyti svečiai — 1944 m. latvių pabėgėliai ir ima kamantinėti apie gyvenimo sąlygas Latvijoj. Po pirmojo pasimatymo seka kiti. Atvykėliai kviečiami pasivaikščioti, aplanko barus ir privačius namus. Čia pateikiamas ir vienas tikslus adresas Stockholme, kur Zariniui įbrukamas pinigų pluoštas.

Kiek pasvyravęs, tasai pinigus priėmė, o už tai, aišku, turėjo pasižadėjo būti šnipu. Toje vietoje "Izvestijų" korespondentas padaro digresiją, primindamas, kokio lizdo paukštis tasai Zarinš. Girdi, nors paprasto darbininko sūnus ir tik sovietų valdžios dėka išmokslintas chemikas, tos valdžios Latvijoje jis visdėlto nemėgo. Ir kodėl? Ogi dėlto, kad prie krautuvių eilėse reikią stovėti. Be to, buržuaziniais laikais ir vokiečių okupacijos metu užsikrėtęs priešsovietine propaganda . . .

Kalti latvių emigrantai

Bet kas tie šnipo verbuotojai? Švedijoje, kaip ir daugelyje kitų "buržuazinių" kraštų Vakaruose, — tęsia "Izvestijos", — gyvena latvių emigrantai. Nekartosim čia visų tų gražių epitetų, kuriuos jau iš atminties žinom. Kas labiausiai sovietų valdžios organą piktina, tai emigrantų noras save laikyti latvių tautos atstovais. "Turtingojo dėdės Samo išmaldų" dėka jie pildo visus jo pavedimus ir pasiruošę net iš kailio išsinerti — vis tai "Izvestijos" žodžiai, — kad tik kuo nors Sov. Sąjungai pakenktų.

Suminima eilė laisvųjų latvių veikėjų pavardžių. Bet daugiausia dėmesio paskirta Švedijos latvių tautinio fondo pirmininkui dr. V. Ginteriui. Tai — "gryno kraujo šnipas". Jis užverbavęs, apmokęs ir Latvijon nusiuntęs Arnitį, Zandę ir kitus agentus, kuriuos kagebistai suėmę.

"Laiminga" atomazga

Atomazgoje vėl parodomas Zarinš Rygoje. Jis skaito iš Maskvos gautą laišką, kurį "slaptaraščiu" parašė jo verbuotojas Stockholme pusiau švedas pusiau latvis "Peterson - Šilinš". Tai — tikras šnipų šnipas, dirbąs net trims žvalgyboms! Amerikiečiams jis — "Boleslovas", anglams — "Lonis", švedams — "Briedis". Savo laiške jis perdavė vieną adresą Wuerzburge. Tik tuo adresu Zarinš nesuskubęs nieko pasiųsti. "Vieną dieną 1962 m. jį susekusi KGB . . .

Jeigu tai būtų filmas, tai žiūrovai šioje vietoje galėtų jau pradėti keltis, nes viskas baigiasi tiesiog amerikietišku "happy end". Sovietų valdžia atsižvelgė, kad Zarinš "nesuskubo" (iš tikrųjų per šešetą metų!) padaryti žalos Sov. Sąjungai. Be to, jis turįs pusę tuzino vaikų. Dar net gailestį rodė. Todėl buvo išleistas laisvėn. Net teismo nebuvo. O gauti garbingą darbą jam padėjo tie patys kagebistai, kurie jį tardė . . .

Sujudo švedai

Ši pasaka visdėlto švedų spaudą sujaudino. Juk nuo 1958 m., kai paskutinį kartą buvo linksniuojamas Švedijos vardas, sovietų spauda jos nekaltino šnipinėjimu.

Stockholmo dienraščiams nebuvo sunku patikrinti "Izvestijos" teigimus. "Dagens Nyheter" išspausdino nuotrauką tos jachtos, kuria buvo atvykęs Zarinš 1956 m. rugpjūčio 13 d. Prieš šešetą metų su viršum! Jeigu ir būtų tada kas nors panašaus įvykę, tai šiandien — jau gerokai atšalę barščiai. Bet apie kokį šnipų verbavimą gali būti kalba, kai Zarinš ir jo bendrakeleiviai "menininkai" iš tikrųjų priklausė 14 "turistų" grupei, kuriai vadovavo "vyresnysis brolis" A. B. Linov?

Neva atšildytos istorijos veikėjų kelias laikraščių archyvuose smulkiai pažymėtas. Jie tada išbuvo Švedijoje dvi savaites. Ap-

(Nukelta į 6 psl.)

Savaitės įvykiai

Kongo problema, taip ilgai užtrukusi, artėja prie atomazgos. JT kariuomenė, gavusi įsakymą panaudoti jėgą, ėmė greitai veikti. Pradžioje buvo internavusi Katangos prez. Čombę prezidentūros rūmuose, bet vėliau paleido, kai šis sutiko nesipriešinti JT planui sujungti Katangą su Kongo valstybe. Visdėlto Čombė pradėjo dvigubą žaidimą: stengiasi įtikti JT, kad išsilaikytų augštoj pozicijoj, bet ir organizuoja užkulisinį pasipriešinimą, kad išsiderėtų iš JT kiek galima daugiau. Jis panaudojo netgi grasinimą išsprogdinti visus pramonės įrengimus Kolwezi srityje, kur susitelkė jo karinės pajėgos.

N. Chruščiovas, kaip Sov. Sąjungos kompartijos delegacijos pirmininkas R. Vokietijos komunistų suvažiavime, atvyko į R. Berlyną. Pakeliui buvo sustojęs Varšuvoje ir tarėsi su Gomulka. Manoma, kad pastarasis tarpininkaus Maskvos ir Pekingo konflikte. Be to, Lenkija nori gauti atomines raketas. Galimas daiktas, Chruščiovas savo vizitą panaudos Berlyno problemai atnaujinti, problemai, kuri gali būti aštresnė už Kubą.

Rusija, anksčiau pažadėjusi Indijai karo lėktuvų MIG, vėliau tą pažadą atidėjusi, dabar jį vykdo: pasiuntė 4-6 lėktuvus iš Odesos; Indiją pasieks sausio gale. Rusai ilgai galvojo ką su tais savo pažadais daryti. Blogėjant santykiams su komunistine Kinija, matyt, pasiryžo galutinai nepagadinti santykių su Indija.

Raudonoji Kinija nutarė priimti Indijos sąlygas deryboms dėl sienų ginčo: atitraukti kariuomenę į linijas prieš 1962 m. rugsėjo 8 d. Tarpininkauja šiame ginče Ceilono min. pirm. ponia Bandaraike

JAV prez. Kennedy buvo pasikvietęs Sov. Sąjungos atstovą Kuznecovą į Balt. Rūmus. Apsupti patarėjų, kalbėjosi vieną valandą. Spėjama, tartasi Kubos reikalu, rusų kariuomenės Kuboje ir Berlyno klausimu. Oficialaus pranešimo nepaskelbta.

Galimas Kinijos galutinis susikirtimas su Sov. Sąjunga. Peipingo spauda Chruščiovą vadina heretiku ir revizionistu, siekiančiu atstatyti kapitalizmą Rusijoj. Pekingas norėtų sušaukti pasaulio komunistų vadus šiems jų ginčams spręsti. Savo šalininkais jie laiko: Albanijos, Š. Korėjos, Japonijos, Indonezijos, Singapūro ir kitų Pietų Azijos komunistų partijas.

Kuba šiuo metu turi rusiškų ginklų 24-se bazėse :500 priešlėktuvinių raketų, kurios gali lėkti nuo 15 iki 25 mylių; 100 lėktuvų MIG tipo; apie 3.000 įvairios rūšies patrankų; 350 sunkiųjų ir vidutinių tankų; 70 helikopterių.

JAValstybės yra pasiryžusios imtis aiškesnės bei griežtesnės linijos. Kuboj invazijos nebus, bet dėl ūkinių sunkumų, kurie bus dar didesni, kubiečiai patys kratysis komunistinio Castro; santykiuose su Rusija saugos savo interesus, nestumdamos jos į karą; atominių ginklų turi pakankamai, rūpinsis tik jų greitesniu ir tikslesniu pristatymu į reikalingas vietas; iš Europos nesitrauks, tik reikalaus iš Europos valstybių didesnio ginklavimosi. Didelę problemą sudaro komunistų išvarymas iš R. Europos; šiais metais prez. Kennedy susitiks su Prancūzijos prez. De Gaulle; mano apsilankyti Brazilijoj ir kitose P. Amerikos valstybėse, gal Japonijoj ir Afrikoj.

Kubos politiniai pabėgėliai, dalyvavę invazijoj 1961 m., atskleidžia JAV spaudoj klaidas, padarytas amerikiečių įstaigų. Buvę pažadėta, kad sukilėliams išsikėlus į Kubos salą, bus atsiųsta visa parama, neišskiriant lėktuvų. Deja, išsodinus sukilėlių 1.500 vyrų tuo viskas ir pasibaigė. Gautas tik pranešimas: "Mes nieko daugiau negalime jums pristatyti. Darykite kaip išmanote".

Pietiniame Vietname komunistų partizanai kovoja atkakliai ir su vyriausybės kariuomene ir JAV-bių pagalbininkais. Komunistai ir vėl užėmė tris naujas svarbias vietoves ir yra pasistūmėję prie sostinės Saig[illegible] per 50 mylių.

Britanijos parlamento opozicijos vadas Gaitskell susirgo ir paguldytas ligoninėn. Parlamento rinkimai turi įvykti 18 mėn. laikotarpy. Jie, atrodo, bus lemtingi ir Britanijai ir Europai. Darbo partija yra prieš Britanijos įsijungimą į Europos ekonominę sąjungą, o Macmillano derybos užsitęsė.

Nacionalinės Kinijos prezidentas Čiangkaišekas Formozoje pranešė, esą jo valdžia siunčia į raud. Kiniją savo agentus sukilimui ruošti. Raud. Kinija pranešė, kad tokie 5 agentai yra sunaikinti; spalio - gruodžio mėn. buvusios sunaikintos devynios ginkluotos grupės.

Brazilijoje įvyko tautos atsiklausimas: ar turi būti laikomasi prezidentinės demokratijos, kaip JAV, ar parlamentinės, kaip Britanijoj? Didelė dauguma — 6:1 pasisakė už prezidentinę santvarką. Tad dar šį mėnesį bus paleistas ministerių kabinetas ir visa valdžia bus sutelkta **prezidento** Goulart rankose. JAV, **gelbėdamos** Brazilijos finansus, **pažadėjo** pagalbą — $30.000.000 paskolą.

Togo valstybėj, vakarų Afrikoj, sukilėliai nužudė prezidentą Sylvanus Olympio prie JAV ambasados durų ir paėmė valdžią.

Kas naujo Kanadoje?

Naujas dolerio nuvertinimas yra galimas, jei nebus imtasi priemonių išlyginti prekybos balansui—pareiškė Ontario ekonomijos min. R. Macaulay, kalbėdamas S. Peel konservatorių verslininkų draugijai. Esą Kanados eksportas 1962 m. padidėjęs 8%, importas — 11%. Išlyginti finansinei Kanados būklei reikėtų padidinti eksportą 24%. Daugiausia importuoja Ontario provincija iš JAV — dvigubai tiek, kiek Britanija ir Prancūzija drauge.

Kanados raitoji policija — RCMP atlieka maždaug panašų vaidmenį kaip Amerikoje FBI. Paskutiniu laiku ji susilaukė daug kritikos iš įvairių kanadiečių, kurie policijos veiklą lygina su Gestapo metodais. Triukšmo sukėlė policijos įsikišimas į Winnipego mokytojo Orlikow bylą. Taip pat kaikas piktinasi, kad policija seka studentus, simpatizuojančius komunistams. Iš kur ta propaganda prieš policiją kyla, visiems aišku. Demokratinė laisvė tiem elementam yra įrankis pačiai demokratijai griauti.

Kubos vyriausybė kreipėsi į Kanados katalikų misijų draugiją, prašydama atsiųsti daugiau kanadiečių kunigų. Šiuo metu visoje Kuboje yra likę tik 125 kunigai. Visi ispanų kilmės kunigai buvo ištremti. Ištremta buvo ir 60 kanadiečių kunigų. 20 kunigų iš Montrealio dar yra likę Kuboje.

Laikraščių streikas Niujorke kainuoja Kanadai apie $1,5 mil. savaitei. Keturias savaites užtrukęs streikas kainavo kanadiečiams $7 mil. ir kaikurie popieriaus fabrikai pradėjo dirbti tik 4 dienas savaitėje. JAV sustabdžius popieriaus importą iš Kanados, jos medžio pramonė būtų priversta bankrutuoti.

Pasitraukusio Š. Atlanto S-gos viršininko gen. Norstad apsilankymas Otavoje pastatė Kanados vyriausybę į keblią padėtį. Gen. Norstad pareiškė, kad Kanados vyriausybė sutiko apginkluoti savo dalinius Europoje atominiais ginklais jau 1959 m. Vyriausybės sluogsniuose tas buvo neigiama, bet dabar nuo komentarų atsisakoma. Ypatingos kritikos vyriausybė susilaukė iš Naujosios Demokratų partijos atstovų, kurie kaltina amerikiečius primetant Kanadai atominius ginklus ir sprendimus.

Valdžios išlaidom taupyti komisija, vad. ekonomisto Glassco, paskelbė trečią savo tyrimu dalį, kur nurodo nereikalingas valdžios išlaidas. Kaip pavyzdį duoda karinę akademiją Kingstone, kur vieno kadeto apmokymas valdžiai kainuoja 47 tūkstančiai dolerių.

Naujosios Demokratų partijos atstovas parlamente C. Cox lankėsi Kuboje su kitais prokomunistiniais atstovais, priklausančiais "Fair Play for Cuba" organizacijai. Jų kelionės išlaidas apmokėjo Castro. Jo partijoje ir visuomenėje kilo pasipiktinimas dėl atstovo simpatizavimo komunistams.

Ar jau atidavei SAVO DUOKLĘ SPAUDAI?

Dabar metas užsisakyti lietuvišką laikraštį. Jį skaitydamas gyvensi lietuvišku žodžiu bei mintimi ir jausies, kad esi gyvas savos tautos narys.

NORITE SUSIPAŽINTI SU "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS"? Atsiųskite savo ar savo bičiulių adresus, ir bus pasiųsta keletas numerių susipažinti.

"Tėviškės Žiburiai"
941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont.

KANADOS LIETUVIŲ VADOVYBĖS RŪPESČIAI

Pasitraukė Kultūros Fondo pirmininkas • Šalpos reikalais susitarta su BALFu • Dėl nesusipratimų apylinkėse krašto valdyba atsiklausė garbės teismo nuomonės • Skelbiamas spaudos mėnuo.

Pirmasis š.m. KLB krašto valdybos posėdis sprendė visą eilę klausimų, kurių dalis buvo opūs.

Pirmiausia buvo apsvarstyti komisijos (dr. J. Šemogas, inž. I. Mališka ir A. Norkeliūnas) siūlomieji KLB įregistravimui reikalingi kaikurie įstatų pakeitimai.

Kultūros Fondo pirm. T. J. Borevičius, SJ, pranešė, kad jam tenka iš Montrealio keltis į Čikagą, todėl tenka atsistatydinti iš KF pirmininko pareigų. Valdybai reikės rūpintis nauju pirmininku.

Šalpos Fondo pirm. J. Adomaitis pranešė, kad po ilgesnio susirašinėjimo ir išsiaiškinimo, susitarta su BALFu, kad šalpos darbas pasidalintas. Kanada įsipareigojo tam tikrai daliai Lenkijoje gyvenančių lietuvių. Todėl visi, kas siunčia siuntinius, prašomi susisiekti su KLB kr. v-bos Šalpos Fondu, nes, kaip pasirodė susirašinėjant su BALFu, yra asmenų, kurie moka išprašyti po kelis siuntinius, kai kitiems netenka nė vieno, nors jie irgi reikalingi paramos.

1963 m. vasarą įvykstančių JAV-bių ir Kanados tautinių šokių dienos reikalus nutarta išsiaiškinti su šokių dienos komisija.

Svarstyti trijų Kanados Lietuvių Dienų ruošimo kaikurie trūkumai, kurie nesiderina su KLB krašto tarybos priimtais nutarimais, ir nutarta tais klausimais atsiklausti KLB garbės teismo nuomonės.

Nutarta paskelbti spaudos platinimo mėnesį — nuo sausio 15 iki vasario 16 d. ir kviesti KLB apylinkių valdybas veiksmingai paremti spaudos platinimą, o visus lietuvius kviesti prenumeruotis lietuviškus laikraščius, pirkti knygas ir aplamai palaikyti lietuvių spaudą, ypač Kanados.

Be to, nutarta 1963 m. vadinti Sukilimo metais.

KLB kr. v-bos informacija

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija

Redaktorius: K. dr. Pr. Gaidamavičius; pavaduotojas: A. Rinkūnas

Metinė prenumerata $5, pusmetinė — $3. Rėmėjo metinė prenumerata $10

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian R. Catholic Cultural Society of Canada

Subscription rates: $5 per year, $3 per 6 months.

Deadline for advertisements — Thursday

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada

Tel. 368 - 6813

SOVIETŲ LEIDINYS APIE LIETUVOS KUNIGUS

Neseniai Sov. Sąjungoje pasirodė kolektyvinis darbas, skirtas labiausiai Sov. Sąjungoje paplitusių "religinių idėjų formų" kritikai. Tame leidinyje yra įdomus Mčedlovo straipsnis charakterizuojąs katalikų Bažnyčią ir jos dvasiškiją.

Mčedlovas pradžioje konstatuoja, kad "Katalikų Bažnyčia Sov. Sąjungoje susimoderninusi dviem kryptim: prisitaikymo ir prisiderinimo prie šiųdienio mokslo laimėjimų, pirmoje gi eilėje — moralinių mokslų, dogmų ir kulto praktikų pritaikymu prie esamų socialinių - politinių sąlygų.

Esą Sov. Sąjungos katalikų kunigai (čia turima galvoje Lietuvą) jau nebevadina kolchozų "šėtono išmislu" ir net pamoksluose pataria juose dirbti "sąžiningai ir padoriai". Katalikų kunigai taip pat neatkalbinėją jaunimo nuo komunistinių pionierių ir komjaunimo organizacijų, atvirkščiai, jie net patarią tėvams savo vaikus rašydinti į jas, tik įgrasiną, kad būdami tų organizacijų nariais, "neužmirštų Bažnyčios".

Katalikų Bažnyčia, toliau rašo Mčedlovas, dedasi vienintele moralės atspara ir gynėja, kartu stengdamasi sudaryti blogiausią atmosferą apie 'bedievius": juos vadina "amoraliais žmonėmis". Karts nuo karto jie skiria pamaldas už atsivertimą nusidėjėlių ir "išklydusių ateistu".

Mčedlovas prikiša Katalikų Bažnyčiai pastangas išlaikyti "nacionalistines nuotaikas". Ypatingai tuo pasireiškia Lietuvos. Latvijos ir Gudijos kunigai. Čia jie save laiką savų tautų "tautinių interesų gynėjais".

Nors kaikurių kunigų tarpe pastebima pažiūrų liberalizacija, tačiau apskamai kunigija, ypačiai kaimų, nesiskubina skirtis su savo tradicinėmis pažiūromis. Prie tokių konservatizmo reiškinių autorius priskiria "stebuklų ir švenčių vietų" kultą. Atsirandą ir naujų "religinių prietarų", pvz. šv. Juozapo Darbininko kultas. Kunigai platiną proklamaciją, kur kalbama apie "pirmosios gegužės šventę ir šv. Juozapo dailidės šventę ir raginama sekti jo pavyzdžiu".

Savo ganytojavimo darbe esą katalikų kunigai stengiasi susirišti su tais žmonėmis, kurie turi kokių medžiaginių ar kitokių gyvenimo sunkumų. Jie skubą su savo "paguodos" žodžiu pas vienišą motiną, našlę, našlaitę, ligoni, net paremia juos medžiagiškai, stengdamiesi tuo būdu savo globojamus surišti su bažnytine ideologija ir institucija. Jie veržiasi su savo "religinėmis paslaugomis" į privačius namus (krikštynos, laidotuvės), o kas įdomiausia, pasitaiką atsitikimų, kad jie suorganizuoją išpirkimą iš knygynų ateistiškų knygų.

Toliau Mčedlovas kalba apie Katalikų Bažnyčios vidaus gyvenimą. Eąs suliberalėta pasninkų srityje, padauginta Mišių skaičius dienoje, jos laikomos net vakarais. Dažnai kunigai darą pakeitimų net kalendoriuje, perkeldami bažnytines šventes į nedarbo dienas — į valstybines šventes, iškilmingas sukaktis ir t.t. Jie esą labai stengiasi apeigas suprabanginti, bažnyčias išpuošti. Čia maksimaliai sutelkią paveikslų ir skulptūrų. Lygiai rūpinasi pakelti bažnytinio meno lygį — muziką ir giedojimą. Kaimų bažnyčios parsikviečiančios iš miestų į savo pamaldas chorus ir muzikinius ansamblius. Kunigai naudojasi taip pat naujoviškomis technikos priemonėmis: mikrofonais, magnetofonais, garsintuvais ir t.t.

Taigi, pagal Mčedlova, "religinis tikėjimas ir ryšys su bažnytine organizacija tam tikroj visuomenės daly laikosi". O tai dėl to, kad silpnai varoma ateistiniai - komunistinė propaganda.

Dr. V. Mar.

GEDIMINAS GALVA

Ukrainos kova už nepriklausomybę

Nežiūrint ukrainiečių ir rusų giminingumo, rusų nuodatinės kultūros įtakos, ukrainiečiuose, ilgo istorinio bendravimo, ukrainiečiai seniai kovoja už nepriklausomybę. Politinėje kovoje pasireiškė apstybė jėgų, kurios bandė susitelkti tik po II D. karo. "Sovietinė Ukrainos valstybė" nepatenkina ukrainiečių. Rusų nuolatinis smelkimasis Ukrainoje ir kartu pataikavimas ukrainiečių istorinėms tradicijoms primena Bagdoną Chmelnickį, kuris vedė dviveidę politiką tarp lenkų ir rusų. Vokiečiai per pastarąjį karą neleido sukurti net silpnos vyriausybėlės; tačiau apgaulinga propaganda skatino kovoti netik prieš bolševizmą, bet ir rusus. Bandymas sudaryti ukrainiečių dalinius kovai prieš bolševikus liko tik pavėlintu sumanymu, o vėliau tapo vakariečių išdavyste. UPA — ukrainiečių sukilėlių armija, kurią sukūrė ukrainiečiai nacionalistai, stojo rimton kovon pries bolševikus. Sovietai paskelbė jai amnestiją, bet labai mažas skaičius ja tepasinaudojo. UPA palaikė ryšius ir su kitų kraštų partizanais. Vienas jos dalinys per Lenkiją ir Čekoslovakiją pasiekė vakarinę Vokietiją. Šis prasiveržimas buvo įvykdytas Cholmo ir Hrubešovo sritimis, kurias anksčiau valdė Lenkija. Minėtos sritys iš seno buvo rakštis sovietams.

Ukrainiečių nacionalistų prasiveržimas rodo, kad tautinis nusiteikimas ukrainiečiuose yra sustiprėjęs. Nors ukrainiečių kongreso komitetas, veikias JAV, telkia įvairias partijas, tačiau nacionalistai turi savo atskirą organizaciją. Tarptautinėje ABN organizacijoje ukrainiečiai veikliai dalyvauja. Jų noras vyrauti bei pažeidimas demokratiškumo ėmė kitas tautybes atbaidyti.

Pogrindžio veikla

UPA nesitenkino tik kariniais veiksmais. Ukrainoje toji organizacija leido pogrindžio literatūrą "Postanski Stiach" — sukilėlio vėliava, sukėlėlių dainų knyga, paplito sovietinėje Ukrainoje. Paminėtini šie leidiniai: "Strilecki Visti" — Šaulio žinios, "Litopis" — Metraštis, Šlach do Peremohy" — Pergalės keliu, "Lisovyk" — Miškinis. Ukrainiečių vyriausias išlaisvinimo komitetas leido šiuos žurnalus: "Visnik"— Žurnalas, "Povstanec" — Sukilėlis, "Ukrainski Perec" — Ukrainietiškas pipiras, humoro laikraštis.

Ukrainiečiai nacionalistai išleido "Idea i čin" — Mintis ir veiksmas, "Za ukrainsku Deržavu" — Už Ukrainos valstybę, "Propagandist", "Informator", "Ukrainski Robotnik" — Ukrainiečių darbininkas, "Na Zminu" — Į permainą, "Na Čatach" — Stebėjimo bokšte, "Za Voliu Ukraini" — už Ukrainos laisvę.

Pogrindžio leidiniai pasiekė skaitytojus nežiūrint grėsmės. Jei ukrainietiškas pogrindis sugebėjo išleisti tokį didelį skaičių leidinių pavergtame krašte, jei laisvoje Vokietijoje spausdintus įvairius leidinius rado būdų perteikti Ukrainos skaitytojui, negalime abejoti ukrainiečių nacionalistų kietu nusiteikimu.

Tais pat žodžiais galima paminėti Ukrainiečių kongreso komitetą, kuris, be eilės kitų leidinių, išleidžia pavyzdingą propagandinį akademinį leidinį "The Ukrainian Quarterly", anglų kalba. Panašūs leidiniai išeina vokiečių ir prancūzų kalbomis.

Rašytojų puolimas

Ukrainoje leidžiama daug spaudos, nors mažiau, kaip rusams. Literatūriniai žurnalai, kaip "Vitčizna" — Tėvynė, "Dnipro" ir "Radianske Lviv" dažnai kaltinami spausdinimu nacionalistinių kūrinių. Už nacionalizmą sovietinių ukrainiečių draugijos pirmininkas Maxim Rilski savo metu buvo atleistas iš pareigų. Jis kaltinamas ir už jo "Kijivo istoriją", kurioje esą neteisingai nušvietęs ukrainiečių feodalistinį tarpsnį. Rilskio vieton atsisėdo žinomas sovietinis ukrainiečių rašytojas A. I. Korneičuk, kuris įsirėžęs bande laikytis sovietinės linkmės. Tačiau 1951 m. Maskvoje įvykusiame ukrainiečių meno ir literatūros festivalyje oficialūs ideologai rado nevieną jo nusikaltimą. Korneičukas kaltintas ir dėl jo libreto operai "Bogdan Chmelnicki", nes jo Chmelnickis palankus lenkams.

Laisvės grūdai

Ukrainiečių nacionalistų ryžtinga kova reikalauja vis naujų aukų. Sovietinis persekiojimas Ukrainoje sustiprintas. Nuo viršaus iki apačios buvo perkratytas administracijos personalas; aštriau kovojama prieš nacionalistus ir sovietams nepalankią literatūrą.

1953. VI. 13. buvo atšaukti Ukrainoj buvę sovietiniai valdininkai persekiojęs ukrainiečius, tačiau laikinis politinis posūkis iš esmės nepakeitė padėties pavergtuose kraštuose ir Ukrainoje. Tautinio nusiteikimo ukrainiečiai ir toliau sėja laisvės grūdą.

Tautos naikinimas

1959 m. gyventojų surašymo duomenimis, ukrainiečių buvo 41,9 mil. gyventoju, kurie sudarė 20% Sovietų Sąjungos gyventojų skaičiaus. Ukrainiečių gyventojų skačius per pastarąjį dvidešimtmetį padidėjo tik 3,4%. Ukrainiečių gyventojų prieauglis yra mažas, bet netiek tragiškas, kaip lietuvių tautos, kai karo sūkuriuose ji prarado trečdalį gyventojų. Ukrainiečių gyventojų prieauglis mažas dėl eilės priežasčių: sovietų organizuoto gyventojų naikinimo 1929-30 m., įvedant kolchozus, anomelinio badmečio, karo veiksmų, tremimo į vergų stovyklas, bėgimo į Vakarus ir ukrainiečių išsibarstymo Sov. Sąjungoj. Ukrainiečiai buvo išstumti į rytus ir rusai užėmė jų vietas Ukrainoj, nes kas ketvirtas žmogus jau ne ukrainietis.

Ukrainiečiai pakėlė sunkią dalią istorijos raidoje, tačiau jos sunkiausi metai vyksta sovietų priespaudoje. Ukrainietiškas erelis, patekęs į naują narvą, kruvinais sparnais plakasi į geležinės užtvaros rėmus, bandydamas juos išlaužti ir, atėjus palankiam metui, išsilaisvinti. Praeityje ukrainiečiai įgijo didelį patyrimą ir įsitikino, kad tik sutarime tegalima laisvės kovą laimėti. Jie yra lietuvių laisvės kovų nuoširdūs talkininkai, nes jų prisikėlimas ir valstybės sukūrimas sutvirtins ir Lietuvos valstybės atkūrimą bei jos gyvavimą.

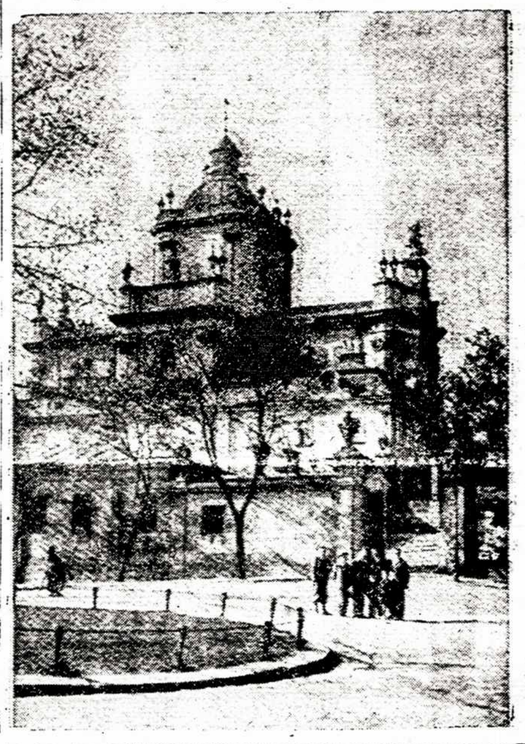

Ukrainiečių katalikų apeigų katalikų šv. Jurgio katedra Lvive.

IŠ LIETUVIŲ ŠALPOS

Daug šelpiamųjų, mažai šelpėjų

Bendroji Amerikos Lietuvių šalpa — BALFas kasmet plečia savo veiklą, nors jo šeima nėra didelė — tik keletas tūkstančių rėmėjų ir per 1.600 tikrųjų narių, susibūrusių 62-se skyriuose. Jie visi per metus suaukoja BALFo darbams arti $80.000 pinigais ir dvigubai tiek vartotais drabužiais, kurių beveik trečdalis yra skiriami Vasario 16 gimnazijai.

Be šalpos gėrybėmis BALFas atliko gana daug kitų šalpai artimų darbų: padėjo daugeliui atvykti į JAV, tvarkyti dokumentus giminėms iš Lietuvos atsikviesti, parūpino formas, davė nurodymus, persiuntė dokumentus į Maskvą diplomatiniu keliu ir pan. Centro įstaigoje talkinta ir nukentėjusiems nuo nacių.

Šeši siuntiniai kasdien

Per 1962 m. BALFas išsiuntė virš 1.500 individualių siuntinių, kurie beveik visi lipo ir lindo per geležinę sieną. Dauguma ėjo Lenkijon: 889 siuntiniai su vartotais drabužiais, 219 — su vaistais. Lietuvon išsiųsta 393 naujų medžiagų siuntiniai. Visų BALFo siuntinių vertė siekė $75.000.

1963 m. BALFo siuntiniai dar pagausės, nes teks paštu siųsti individualias siuntas ir Vokietijos lietuviams; mat, vokiečiai atsisakė nemokamai BALFo gėrybes laivais pervežti, kaip buvo ikišiol.

Pertvarkoma šalpa V. Vokietijoje

Pasikeitus šalpos sąlygoms V. Vokietijoje, centro valdyba nutarė BALFo įstaigą Miunchene susiaurinti. Ten lieka tik vienas kambarys įstaigai ir vienas tarnautojas. Kadangi visa šalpa vyks daugiau pinigais, bus galima betarpiškai iš centro nusiųsti. Žinia, prašantiems bus siunčiami ir drabužiai. Jei ikišiol V. Vokietijon šalia maisto ir drabužių buvo išleidžiama apie $12.000, tai 1963 m. teks išleisti grynais pinigais dvigubai daugiau, nes dar yra tūkstančiai mūsų brolių tremtinių ir jie laukia BALFo paramos. Jie turės patys į BALFo centrą kreiptis ir prie prašymo pridėti atitinkamus pažymėjimus, kad šalpos reikalingi.

Sandėliai pilni

Šiuo metu nebėr vietos vartotiems drabužiams priimti. Turimos gausios dovanos atrenkamos ir pakuojamos. Turime užtikrinimą, kad JAV vyriausybė duos 18.547 vienetų naujų karišku kelnių ir marškinių, kurių vertė viršija $100.000. Labai gaila, kad Lietuvon negalima pasiųsti vartotų drabužių, o reikia pirkti naujas medžiagas, kurios daug kainuoja ir jų persiuntimas labai brangus.

Globos parodos koncertą

Pasaulinės parodos metu 1964-1965 m. vyks pasaulinio masto meninis pasirodymas: koncertai, chorai, vaidinimai. Visa ši parodos programa bus ne parodos rajone, bet pačiame Niujorke, Lincoln Center. Ten patekti reikia augštų kvalifikacijų, rimtos programos. BALFo centro valdyba, Liet. komitetui pasaulinei parodai prašant, sutiko globoti lietuviškų chorų pasirodymą Lincoln Center 1964 m. rugsėjo 6 d.

Padėkos laiškai

BALFo centras nuolat gauna gražių padėkos laiškų už suteiktą šalpą. Tų laiškų ir įvairių atviručių, net kalėdinių plotkelių, iš Lietuvos ir Lenkijos gauta labai daug švenčių proga.

Šią informaciją noriu užbaigti perduodamas visiems BALFo nariams ir rėmėjams, visiems Amerikos ir Kanados lietuviams geradariams nuoširdžiausią šelpiamųjų AČIŪ ir ašarotą prašymą: "Neužmirškite mūsų, nes vargo dalia prispaudė mus".

Kun. L. Jankus,
BALFo reikalų vedėjas

Gen. Douglas MacArthuras – 16.

UOLA RAMIAJAME VANDENYNE

Paruošė VYT. KASTYTIS

Su gen. MacArthuro optimizmu nenorėjo sutikti sąjungininkai ir kaikurie amerikiečių karo komentatoriai. Jiems atrodė, kad Pusano teritorija gali tapti Azijos Dunkirku. Rugpjūčio mėnesį komunistams trijose vietose pavyko pralaužti Pusano gynybos žiedą. Šis jų laimėjimas sukėlė dar didesnę baimę MacArthuro kritikų širdyse, tačiau pats MacArthuras nepasidavė panikai:

— Fronto linijoje mes turime tik du kareivius kiekvienai dešimčiai jardų. Už jų nugarų nėra jokių atsargos dalinių. Praktiškai, žinoma, šie kareiviai yra tirščiau sukoncentruoti kaikuriose fronto vietose, tuo pačiu, žinoma, paliekant visiškai neginamų ruožų. Per tuos neginamus ruožus komunistams ir pavyko prasilaužti, bet jie buvo sulaikyti, kai mes apnuoginome kitas fronto vietoves ir tuo būdu sudarytus rezervus permetėme į prasilaužimo židinius. Mano ponai, Dunkirko iš Pusano jie nepadarys, nes jiems aš turiu kitokių planų . . .

Stratego triumfas Inchono pakrantėse.

Tuo metu generolas MacArthuras jau planavo išsikėlimą komunistų užnugaryje. Savo štabo karininkus jis nustebino išsikėlimui pasirinkdamas Inchono uostą Geltonosios jūros pakrantėje, vakarinėje Korėjos pusiasalio dalyje.

— Ar yra tenai kokių nors geografiniu kliūčių, kurios sudarytų didesne problemą laivyno operacijoms? — gen. MacArthuras paklausė admirolą James T. Doyle, savo ekspertą laivyno reikaluose.

Admirolas davė trumpą atsakymą:

— Generole. Inchono uostas turi daugybę kliūčių. Atvirai kalbant, jis yra pilnas visokiu problemu mūsu laivynui. Tai turbūt pati nedėkingiausia vieta išsikėlimo operacijoms . . .

— Puiku, admirole, nes juk komunistai tikriausiai yra tos pačios nuomonės — jie taip pat galvoja, kad Inchone neįmanoma išsikelti, o tas Inchoną mano knygose padaro idealiausia vieta . . .

Laivyno, marinų, aviacijos ir žvalgybos viršininkų vadai mėgino prieštarauti. Jie visi norėjo atkalbėti gen. MacArthurą nuo išsikėlimo Inchone.

— Tai būtų tikras skandalas, nes Inchonas turi blogiausius visame pasaulyje potvynius ir atoslūgius. Vandens lygis 24 valandų laikotarpyje pakyla ir nukrinta net trisdešimt pėdų . . .

— Išsikėlimas turėtų būti atliktas pačioje potvynio kulminacijoje. Mūsų išsikėlimo laivams reikia dvidešimt penkių pėdų vandens, kad jie neužkliūtų už seklumų . . .

— Tiek vandens Inchono uoste mes galime turėti tik rugsėjo 15 d., spalio 11 d. ir lapkričio 3 dieną . . .

— Šios trys dienos, be abejonės, yra žinomos priešui. Būtų lygiai tas pats, jeigu mes komunistams nusiųstume vizitinę kortelę, pranešdami tikslų išsikėlimo laiką . . .

— Vanduo augščiausiame lygyje išsilaiko tik tris valandas. Išsikėlimą mes turėtume pradėti penktą valandą po pietų . . .

— Pačių geriausiu laiku komunistiniams Molotovo kokteiliams.

— Visos geografinės uosto savybės būtų priešo rankose. Inchonas netgi neturi nei vienos žmoniškai lygesnės pakrantės . . .

Gen. MacArthuras, pūsdamas pypkės dūmus į lubas, kantriai išklausė opozicijos balsų. Kai opozicija išsėmė savo argumentus, jis padarė galutini sprendimą:

— Aš sutinku su jumis, mano ponai, — išsikėlimas Inchone, iš tiesų, yra neįmanomas, bet mes ji padarysime imanomu, tuo nustebindami netik komunistus, bet visą pasaulį ir jo geriausius strategus . . .

Padėdamas pypkę į šalį, gen. MacArthuras pradėjo aiškinti savo planus:

— Mes negalime užmiršti strateginės Inchono reikšmės. Jeigu mes išsikeltume rytinėje Korėjos pusiasalio dalyje, geriausiu atveju sukurtume antrąjį Pusaną, o priešui tas nepadarytų didesnės žalos. Tą patį galima būtų pasakyti apie išsikėlimą vakarinėje Korėjos dalyje žemiau Inchono. Neužmiršime, kad Inchonas yra pačioje siauriausioje Korėjos vietoje, 30 mylių atstume nuo P. Korėjos sostinės Seoulo. Iš Inchono mes užimsime Seoulą ir lengvai pasieksime rytinę Korėjos pakrantę, atkirsdami tiekimo ir pasitraukimo kelius komunistų divizijoms, kurios dabar puola Pusaną. Jas priešas turės nurašyti į nuostolius, o tai, mano nuomone, yra žymiai svarbiau už visus išsikėlimo sunkumus Inchone. Be sunkumų pergalės negalima tikėtis. Pergalę visada lydi didesni ar mažesni sunkumai . . .

Opozicija priminė generolui MacArthurui, kad išsikėlimui galima panaudoti tik vieną marinų diviziją, kuri buvo paruošta išsikėlimo operacijoms. Ant šios divizijos pečių gulė pagrindinė Pusano gynybos našta. Ją tektų atitraukti iš Pusano, skandalingai susilpninant gynybos žiedą . . .

— Mano ponai, išsikėlimas Inchone man primena žonglierių cirke, metantį į orą tris žalius kiaušinius, — sutiko gen. MacArthuras. — Mažytis netikrumas, menkiausias rankos sudrebėjimas, ir trys kiaušiniai ištikštų į grindis . . . Mažiausia klaida mūsų planuose, ir mes prarastume netik Inchoną, Pusaną, bet ir visą Korėją . . . Tačiau mes esame JAV karininkai, ne cirko žonglieriai, ir todėl mes neturime ir negalime padaryti klaidos . . .

Ši generolo MacArthuro retorika galutinai nuginklavo opoziciją. Laivyno, marinų, kariuomenės ir aviacijos vadai visą savo dėmesį paskyrė invazijos pasiruošimui, planuodami ir apgalvodami kiekvieną mažiausią ėjimą, kad, anot MacArthuro žodžių, trys žonglieriaus kiaušiniai neištikštų, praslydę pro rankas ir atsimušę į grindis . . .

Gen. MacArthuras savo strategijai užmaskuoti griebėsi įprastų gudrumo priemonių — nukreipti priešo dėmesį į kitą uostą. Aviacija dieną ir naktį pradėjo bombarduoti Kunsaną, esantį vakarinėje Korėjos pakrantėje beveik toje pačioje pusiasalio augštumoje kaip ir Pusanas. Maži dalinėliai keletą kartų mėgino išsikelti Kunsano papėdėje. Pusaną puolančiųjų komunistų divizijų vadai tuojau padarė išvadą, kad MacArthuras ruošiasi išsikelti Kunsane ir tuo būdu sumažinti spaudimą Pusano prietilčiui. Išvada atrodė labai logiška, taip logiška, kad jie ėmė koncentruoti divizijas Kunsano pašonėje . . .

Galime įsivaizduoti jų išgąstį ir nustebimą, kai rugsėjo 15 dienos ankstyvą rytmetį karo laivynas ir kariuomenės transporto laivai praplaukė pro Kunsaną šiaurės kryptimi. Gudresni komunistų karininkai turbūt prisiminė, kad tą dieną Inchono uoste potvyniai yra pasiekę augščiausią lygį . . . Jie, reikia manyti, suprato, kad seno strategijos vilko dėmesys Kunsanui tegalėjo turėti vieną tikslą — apdumti akis už jį jaunesniems ir mažiau patyrusiems komunistų strategams. Bet šaukštai jau buvo po pietų: Kunsano pašonėje sutrauktas divizijas nuo Inchono skyrė labai tolimas ir ilgas kelias . . .

Šeštą valandą ryto penktasis marinų pulkas užėmė Wolmi salas Inchono uosto papėdėje. Virš Inchono uosto pasirodė iš lėktuvnešių pakilę laivyno naikintuvai. Komunistai padarė pirmą didelę klaidą — į naikintuvus jie tuojau atidarė visu patrankų ugni. Jiems buvo neaišku, kodėl naikintuvai į ugnį neatsako ugnimi. Jie nežinojo, kad naikintuvų pilotai didžiausiu kruopštumu seka patrankų vietas. Klaida paaiškėjo, kai vietoje naikintuvų pasirodė pirmieji bombonešiai, bombų kruša užliedami komunistų baterijas. Į kautynes įsijungė arčiau kranto priplaukę karo laivai. Ju patrankos pagrindinį dėmesį taipogi paskyrė komunistų baterijoms. Kai pagaliau penktą valandą po pietų pasirodė marinai išsikėlimui skirtuose laivuose, komunistai jau neturėjo nei vienos patrankos jiems pasveikinti. Per keletą minučių marinai įsitvirtino Inchono pakrantėje. Uosto gynybai, kaip ir galima buvo tikėtis, komunistai turėjo tik keletą silpnų dalinėlių, kurie savo paruošimu ir apginklavimu negalėjo prilygti marinams. Po valandą užtrukusių nereikšmingų kautynių marinų divizija pradėjo žygį į P. Korėjos sostinę Seoulą. Generolui MacArthurui prieštaravę karininkai buvo priversti nulenkti galvas, nes Inchono pakrantėse jis susilaukė didžiausio strateginio triumfo savo ilgoje karo vado karjeroje.

Miunchenas. — Kroatų tautinis komitetas išreiškė apgailestavimą dėl atentato prieš Jugoslavijos prekybinę delegaciją 1962. XI. 29, bet kartu pabrėžė, kad Tito partizanai 1945 m. nužudė 150.000 kroatų karių.

Tūkstančiai dolerių Lietuvos laisvinimui

Tautos Fondo Atstovybės Kanadoje 1962 m. veiklos apyskaita

Pajamos:

Iždo likutis 1962 m. sausio 1 dienai	$3.339,02
Palūkanos iš "Paramos" už 1962 metus	85,24
Aukos gautos 1962 m. iš šių atstovybių Kanadoje:	
1. Toronto TF skyriaus	2.000,00
2. Hamiltono	600,00
3. Montrealio	320,00
4. Sudburio	240,00
5. Edmontono	227,03
6. Winnipego	154,46
7. Vancouverio	125,00
8. Otavos	95,00
9. Londono	85,50
10. Delhi	77,50
11. Windsoro	75,44
12. Lethbridge už 2 metus	65,25
13. Wellando	54,00
14. Calgario	50,00
15. Sault Ste. Marie	73,00
16. St. Catharines	41,50
17. Oakville	37,00
18. Fort William	34,50
19. Pembroke	12,00
20. J. Misevičiaus iš Regan, Ont.	10,00
21. A. Žilėno iš Coniston, Ont.	7,00
Iš viso	$7.808,44

Išlaidos:

1. Kelionės į Otavą, Hamiltoną ir Niujorką	$52,55
2. Smulkių išlaidų per 1962 m.	69,50
3. Išsiųsta Tautos Fondo valdybai į Niujorką	4.500,00
Iš viso	$4.624,31
Iždo likutis 1962 m. gruodžio 31 d.	3.184,13
Balansas	$7.808,44

Iš pateiktos Tautos Fondo metinės apyskaitos aiškiai matosi, kad aukos pavergtos tėvynės vadavimo reikalams, nežiūrint, kad maža dalis išeivių nedalyvauja laisvinimo akcijoje, ne mažėja, bet didėja. Jos dar būtų didesnės, jeigu Tautos Fondas į tą darbą galėtų sutelkti daugiau savanorių ir pasišventusių darbininkų ir kad aukotojai nešykštėtų vieną kartą į metus paaukoti tam reikalui nors vienos dienos uždarbį.

Lietuvos savanoriai negailėjo tėvynės laisvinimui netik savo mizerno turto, bet aukojo savo sveikatą ir gyvastį, kovodami su daug kartų stipresniu priešu — ir laimėjo. Mes gi atsidūrę išeivijoje per trumpą laiką smarkiai praturtėjome svetingoje Kanados žemėje ir apie komunizmo pančiuose kenčiančią savo gimtinę beveik visai pamiršome. Bet nežiūrint mažo skaičiaus pasitaikančių atšalėlių, didelė dauguma lietuvių yra geri patrijotai, nevengia visuomeninio darbo ir neatsisako paaukoti lietuviškiems reikalams ir stambesnę piniginę duoklę.

Ta proga TF atstovybė Kanadoje nuoširdžiai dėkoju visiems TF įgaliotiniams ir KLB apylinkių valdyboms už pasiaukojimą organizuojant ir renkant aukas Tautos Fondui per 1962 m. Taip pat nuoširdžiai dėkojam savanoriams aukų rinkėjams, kurie lanke lietuvių namus, prašydami aukos.

Ta pačia proga Tautos Fondo atstovybė Kanadoje sveikina visus TF skyrius, įgaliotinius, aukų rinkėjus ir aukotojus visoje Kanadoje ir linki jiems geros sveikatos bei daug laimės naujais 1963 metais.

TF Atstovybė Kanadoje

Niujorkas. — Filmų režisorius Boris Morros, 68 m., mirė vėžiu. Jis dirbo ir JAV kontražvalgyboj 12 metų. Buvo liudininku iš Lietuvos kilusių žydų Sobolevičių - Soble ir Soblen bylose.

Įvairūs siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir U.S.S.R.

Iš Kanados: Siunčiame paprastu ir **oro paštu** Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.

Taip pat siunčiame iš Europos valstybių AKORDEONUS, SIUVAMAS MAŠINAS, INVALIDAMS KĖDES, LAIKRODŽIUS, MAISTĄ ir kitką.

Gyveną ne Toronte, prašome savo sudarytus iki 17 svarų gryno svorio siuntinius, bei užsakymus reikmenims iš Europos valstybių, siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą. Mūsų patarnavimas greitas ir sąžiningas.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

849 COLLEGE STREET, TORONTO, ONT., CANADA

Telefonas LE. 1-3098

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro. Šeštadeiniais nuo 9 val. ryto iki 5 val. po pietų

SKYRIAI:

105 Cannon St. E., Hamilton Ont. Tel. JA. 8-6686, Ponia V. Jurajtis.

SAVININKAI S. ir A. KALUZA

LIETUVIAI DABARTINĖS LENKIJOS SRITYSE

VYT. KASTYTIS

Sovietų Sąjunga, atsirėžusi didelę rytinės L e n k i j o s teritorijos dalį, Vilnių grąžino susovietintos Lietuvos respublikai, bet lenkams paliko Seinų ir Suvalkų trikampį, nors šių vietovių didžiąją gyventojų dalį sudaro lietuviai. Politinių machinacijų dėka šie mūsų tautiečiai atsidūrė tarp kūjo ir priekalo: jiems nemaloni Lenkijos tautinio komunizmo okupacijos našta, nemielas būtų ir rusiško tipo komunizmas dabartinėje Lietuvoje. Iš kitos pusės, visi gerai žinome, kad nūdienėje Lenkijoje yra daugiau laisvės, negu sovietinio komunizmo valdomoje Lietuvoje. Lenkijos vardas tebėra gyvas Europos žemėlapiuose, kai tuo tarpu Lietuvą laiko okupavusi pati Sov. Sąjunga.

Lietuvių veikla

Prieš penkerius metus Lenkijoje gyvenantieji lietuviai įkūrė Lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugiją, kuri šiandien turi virš tūkstančio narių ir 40 veiklių drjos ratelių. Draugija yra pasiryžusi rūpintis lietuvių tautosaka, globoti lietuviškas mokyklas, kultūros namus, gimtosios tėvų kalbos kursus, skaityklas, bibliotekas, meno veiklos ratelius ir lietuvių klubus. Tai, be abejonės, yra labai kilnūs ir gražūs lietuviškosios veiklos uždaviniai — tikrasis šios organizacijos tikslas. Būdama tarp kūjo ir priekalo, draugija, savaime suprantama, į savo statutą buvo priversta įtraukti nemažą komunistinės propagandos dozę. Statuto paragrafai skelbia, jog draugija stengsis visapusiškai įjungti lietuvių liaudį į "bendratautinio socializmo statybą" Lenkijoje, panaudodama specifines tradicijas, įgūdžius bei įpročius, kurie susiformavo lietuvių visuomenėje, gausiausiai susitelkusioje Seinų ir Suvalkų apskrityse, supažindinti lietuvių liaudį su pažangiąja lenkų liaudies kultūra ir atvirkščiai — lenkų liaudį su pažangiąja lietuvių kultūra. Specialiu paragrafu statutas atiduoda duoklę sovietiniam milžinui, nuo kurio malonės ar nemalonės priklauso tolimesnis dabartinės Lenkijos likimas. Draugija žada skirti didelį dėmesį "dorų, sąžiningų žinių skleidimui apie Tarybų Sąjungą ir ypač apie savo motiną — Lietuvos Tarybų Socialistinę Respubliką . . ."

Lietuvių atstovai valdžios organuose

Komunistinė Lenkijos vyriausybė Lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugiją stengiasi panaudoti geresniam žemės ūkio planų įvykdymui. Trečiojo draugijos suvažiavimo metu Seinuose draugijos centro valdybos pirm. Algirdas Skripka prasitarė: "Atsižvelgiant į visos Seinų apskrities didelį ūkinį atsilikimą, Partija ir Vyriausybė, dalyvaujant lietuvių visuomenei, kuri gausiausiai susitelkusi šioje apskrityje, sudarė ūkio planą, kurio vykdymas leido pakelti ūkio lygį šioje apskrityje ir pasiekti pirmaujančių Balstogės vaivadijos apskričių lygį . . ." Lietuvių gyvenamuose apskrities rajonuose keturiasdešimčiai kaimų įvesta elektros šviesa, nutiestas 15 kilometrų ilgio plentas Seinai — Vaitakiemis, įvestas autobusų susisiekimas tarp Seinų ir Punsko per Smalėnus. Valdžios lėšomis nusausinta daug pievų Vilkapėdžių, Didžiulių, Juodeliškių, Valinčių, Dusnyčios, Vaičiuliškių, Žvikelių ir kituose kaimuose. Į Seinų apskrities valdžios organus lietuviai rinkimų keliu yra pravedę 70 atstovų: vieną į vaivadijos liaudies tarybą, 14 į apskrities ir 55 į valsčių liaudies tarybas.

Veiklos centras — Punskas

Pagrindiniu lietuviškos veiklos centru tenka laikyti Punsko miestelį. Praėjusiais metais čia buvo naujai atremontuota lietuviška gimnazija, kurios vienuoliktą klasę baigė 11 abiturientų. LVK drja planuoja pastatyti namus mokytojams ir bendrabutį - internatą gimnazijos mokiniams. Į šią gimnaziją suvažiuoja apylinkės kaimų lietuvių jaunimas, pasiryžęs semtis mokslo žinių lietuviškoje aplinkoje. Mokytojo J. Karčiausko ir mokytojos Vl. Pajaujienės pastangomis suorganizuotas gimnazijos literatų būrelis. Savo kūrybiniu žodžiu iš kitų mokinių tarpo išsiskiria aštuntokės — Alicija Maksimavičiūtė, Elena Krakauskaitė, dešimtokė Rūta Maksimavičiūtė ir ketvirtokas Česlovas Gibas. Vaidybos mėgėjų būrelis du kartus suvaidino V. Miliūno inscenizuotą J. Žemaitės novelę "Marti". Pagrindinius vaidmenis atliko: Vingį — J. Vaina, Vingių Joną — A. Valinčius, Vingienę — Rūta Maksimavičiūtė, Žolienę — Eug. Abukauskaitė, Katrę — Pozniakaitė, Zosikę — Giedra Jankauskaitė. Su šiuo veikalėliu numatoma aplankyti lietuviškuosius apylinkės kaimus.

1960 m. gimnazijoje buvo įsteigta skautų draugovė. Lietuviai skautai ir skautės vietos gyventojus linksmina savo dažnais meniniais pasirodymais. Pagrindinis dėmesys skiriamas tautiniams šokiams. 1961 m. gimnazijos skautai dalyvavo Balstogės vaivadijos skautų sąskrydyje. Apie lietuvių tautinius šokius ir lietuvių skautų pastangas šioje srityje gražių žodžių nepašykštėjo Balstogės laikraštis "Gazeta Bialostocka". Punsko gimnazijos absolventė Kristina Karčiauskaitė laimingiausia diena savo gyvenime laiko skaučių surengtą Motinos Dienos minėjimą. Išeidama į gyvenimą ji taria: "Aš gyvenimo sunkumų nebijau, nes skautų draugovėje ir stovyklose, į kurias vykdavau kas vasarą, išmokau daug naudingų ir savarankiškų darbų. Savarankiškumo išmokė mane skautų organizacija, kuriai aš būsiu dėkinga visą gyvenimą". Gaila, kad šios pasaulinio masto organizacijos veikla yra uždrausta dabartinėje Lietuvoje, nors ji, kaip matome, tęsiamą komunistinėje Lenkijoje. Punsko gimnazijos skautai, palaikydami ryšius su Lietuva, yra priversti susirašinėti su pionierių draugovių atstovais. Laiškuose iš Lietuvos jiems siunčiami pionierių ženkliukai, propagandinė spauda, komunistinių rusiškų dainų tekstai . . .

Lietuvių šventė paežerėse

LVK draugijos pastangomis Klevų apylinkėje, Klevo ir Klevaičio ežerų pakrantėse, praėjusį rudenį buvo surengtas lietuviškųjų ansamblių sąskrydis, kuriame dalyvavo Klevų, Radžiučių, Žaga-

(Nukelta į 7 psl.)

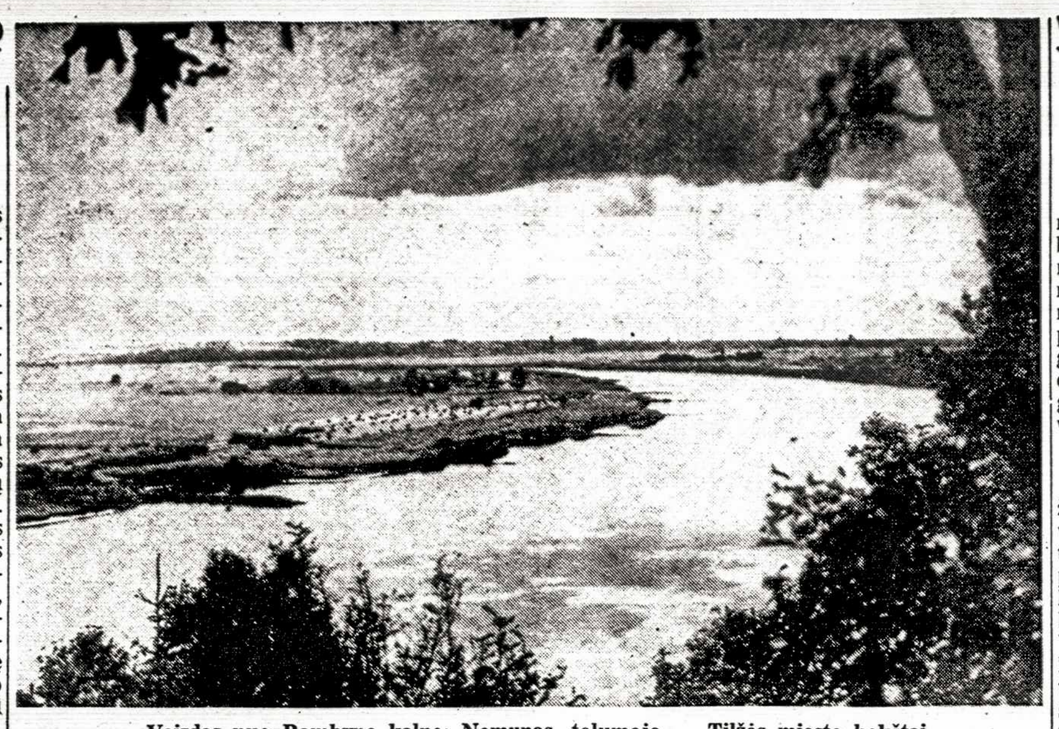

Vaizdas nuo Rambyno kalno: Nemunas, tolumoje — Tilžės miesto bokštai

Lietuvių tauta spręs savo likimą

Mažosios Lietuvos lietuvių pareiškimas 1963 m. sausio 15 dienos proga

Prieš 40 metų Mažosios Lietuvos šiaurinė dalis — Klaipėdos kraštas — įsijungė Lietuvos valstybės sudėtin.

Lietuviškas valstybingumas, karžygiškumas ir patriotizmas įsikūnijo ir įsiamžino istoriniame žygyje, kuris nulėmė tos Mažosios Lietuvos dalies politinę ateitį ir apsaugojo Lietuvos nepriklausomybę nuo svetimų kėslų lietuviškame pajūryje. Tuo žygiu lietuvių tauta, ilgai kentėjusi po vokiečiais ir rusais, laimingai įgyvendino senų seniausias viltis apsijungti vienoje valstybėje ir parodė savo sugebėjimą sėkmingai apsiginti nuo priešų iš Vakarų bei sutvirtinti savo valstybės pagrindus laisvo išėjimo jūron atkovojimu.

1923 m. sausio 15 d. įvykiai buvo nepaprastas tarpsnis ilgos istorijos raidoje, kurioje lietuvių tauta nekartą susidūrė su pavojais iš pajūryje įsitvirtinusių nedraugiškų galybių ir kurioje lietuviškasis pajūris nekartą skaudžiai pademonstravo savo didelę reikšmę lietuvių tautos buičiai.

Nuo pat 1252 m. kai vokiečių kryžiuočiai Klaipėdoje pastatė pilį prieš anų laikų Lietuvą, lietuviai kaip tik pajūryje turėjo sunkiai ir ilgai kovoti už savo laisvę ir tautinę gyvybę. 1422 m. Melno sutarties kompromisu Vytautas Didysis, neišsižadėdamas savo aspiracijos, kad "prūsai yra taip pat mano protėvių žemė", turėjo sutikti su vokiečių įsigalėjimu lietuviškame pajūryje; didelė lietuvių tautos dalis buvo palikta po vokiečių valdžia 500 metų. Tik pirmasis pasaulinis karas vėl įgalino seną, neišspręstą Mažosios Lietuvos klausimą pateikti naujam patvarkymui — šį kartą Vokietiją nukariavusioms pasaulinėms jėgoms. Nebuvo tobulas nė jų sprendimas, surašytas Versalio taikos sutartyje; lietuvių tauta pati turėjo imti likiminį sprendimą į savo rankas ir jėga išsikovoti teises į savo pajūrį, kurias kiti kėsinosi jai nugnčyti.

Deja, nei 1923 m. sukilimo bei atvadavimo žygiai, nei 1924 m. tarptautinis jų įteisinimas Klaipėdos kraštui neleido žydėti ilgam. Iš naujo, kaip ir anksčiau istorijoje, iškilo mirtini pavojai — pirma iš vakarų, vėliau iš rytų. 1939 m. Klaipėdon įžygiavo hitlerininkai, o 1945 m. visą Mažąją Lietuvą užgrobė Stalino armija. Antrąjį pasaulinį karą laimėjusios didžiosios valstybės Potsdamo susitarimu padarė naują laikinį sprendimą Mažosios Lietuvos sąskaiton: Mažosios Lietuvos gyventojų valios ir gyvybinių interesų nepaisydamos, jos jų tėviškės perleido "administruoti" rusams, kurie, nors nekartą praeityje buvo įsibrovę karų eigoje, niekad ten nėra gyvenę ir jokių teisių ten neturi ir negali turėti. Pietinė Mažosios Lietuvos dalis rusų pavadinta "Kaliningradskaja oblast" ir paversta — lyg kokia kolonija — tolimosios Rusijos Sovietų respublikos dalimi.

Jokie karai, marai ir svetimų galybių patvarkymai nėra nuvedę Mažosios Lietuvos tokion žiaurion nelaimėn kaip šioji rusiškoji "administracija". Nėra kitos Rytų Europos srities, kuri taip sunkiai nukentėjo nuo rusiškojo tautžudystės nusikaltimo. Žudymais, marinimais ir išvarymais stengtasi krašto gyvenotjus — ar lietuvius, ar vokiečius, ar kitos tautybės — išrauti iš tėvų žemės, kad krašto griuvėsiuose galėtų įsikurti nauji, varu atgabenti slaviški kolonistai.

Tokia padėtis šaukte šaukiasi istorinio atpildo ir naujų sprendimų. Dabartinis Mažosios Lietuvos likimas tiek neteisingas ir nežmoniškas, kiek nepatvarus ir laikinis. Rusiškasis plėšrumas, besiekdamas Mažosios Lietuvos sunaikinimo, tik sutvirtina amžinąsias jos senųjų gyventojų tėviškės teises.

Negali būti abejojimo, kad ateis laikas, kada lietuvių tauta pati ir vėl galės spręsti savo likimo klausimus. Tikėkime, kad ji tada ir vėl — kaip anais reikšmingais 1923 metais — susilauks didvyrių, kurie drąsiai ir sumaniai apsaugos jos laisvę ir įgyvendins jos teises šiandien rusų engiamoj Mažojoj Lietuvoj.

Mes, nuo rusiškojo jungo užjūryje prieglobstį radę Mažosios Lietuvos lietuviai, šia proga:

išreiškiame gilų jau žuvusių senųjų prūsų genčių palikimo naštos ir atsakomybės jausmą;

visu griežtumu protestuojame prieš Mažojoj Lietuvoj rusų įvykdytą ir tebevykdomą tautžudystę ir teisės laužymą;

skelbiame tvirtą įsitikinimą, kad ateities Europos galybės praeities klaidų pamokytos, suras išmintingus ir teisingus būdus Mažajai Lietuvai padarytoms skriaudoms atitaisyti ir senoms lietuvių tautos aspiracijoms įgyvendinti kūrybingai besijungiančios laisvos Europos santvarkos rėmuose.

Mažosios Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio Centro Komiteto Prezidiumas:
Martynas Brakas, Ramūnas Brakas, Albertas Kynastas, Jonas Stikliorius, Jonas Vilgalys.

Niujorkas,
1963 m. sausio 15 d.

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

EDVARDAS ŠULAITIS

ŠVENTINIAME LAIKOTARPYJE, kai klausėmės daug nelietuviškų kalėdinių melodijų, kaikurių net su lietuviškais žodžiais, pateko į mano rankas vienas naujai išleistas leidinėlis su kalėdinėm giesmėm. Šiame Livingston Gerhart paruoštame 48 psl. leidinyje, pavadintame "A Christmas Singing Bee" (išleido Shawnee Press, Inc., Delaware Water Gap, Pa.) teko užtikti ir lietuvių giesmę — "Carol of the Wind". Ši giesmė mums nežinoma, nes sukomponuota paties leidinio paruošėjo. Jis, be abejonės, išjieškojo lietuvių turimą medžiagą, ir neradęs originalios giesmės, nenorėdamas apleisti lietuvių savo leidinyje, turėjo pats ryžtis gelbėti lietuvius iš keblios padėties.

Tikrai keista, kad mes turėdami tiek daug lietuvių muzikų, kompozitorių vis dar tebegiedame lenkiškas, vokiškas bei kitokias kalėdines giesmes. Čia jau prieš kitataučius reikia gerai raudonuoti, jog šalia tų svetimųjų beveik neturime lietuviškųjų melodijų.

•••

LIETUVIŲ BENDRUOMENEI vargu ar kas kitas padėjo labiau išgarsėti, kaip ginčai Cicero apylinkės valdybos tarpe. Šie ginčai, kurie net peržengė paprasto padorumo ribas, buvo išsilieję į viešumą ir rado daug vietos tokiuose dalykuose besispecializuojančiose "Naujienose". Čia visame reikale pagrindiniu smuiku grojo asmeniškumų motyvai, kurie organizacijai, be tam tikros nemokamos reklamos, nedavė jokios naudos, o tik žalos.

Tiesa, šiokia tokia nauda yra laikytina ginčų prižadintų tautiečių gausus dalyvavimas LB Cicero apylinkės narių visuotiniame susirinkime. Jeigu anksčiau tokie susirinkimai sutraukdavo 30-40 žmonių, tai šį kartą jų buvo net 120. Susirinkimo metu surinkta solidarumo įnašo $247 (nes tik užsimokėjusieji turėjo balsavimo teisę). Tokią sumą anksčiau nevisada buvo pajėgiama sutelkti metų laikotarpyje. Tačiau tas nelabai žavi, o tik parodo, jog asmeniškumuose privirtos košės pateisinimui ir balsų sumedžiojimui yra daug padaroma, o konkrečiam lietuviškam darbui atiduodami tik trupinėliai.

•••

NEDAUG TURIME ŽINIŲ apie iš okupuotos Lietuvos laisvame pasaulyje įvairiomis progomis besilankančius ar čia ilgiau apsistojusius lietuvius. Gal nedaug kas težino, jog Čikagos un-te savo studijas gilina Algimantas Levinskas iš Kėdainių. Jis čia pateko kaip "exchange" studentas; specializuojasi chemijos srityje.

Algimantas dar jaunas vyras — 32 m. amžiaus. 1955 m. yra baigęs Vilniaus valstybinio Kapsuko un-tą ir vėliau dirbęs ten dėstytoju. Yra vedęs ir augina pusantrų metų dukrelę; šeima likusi Lietuvoje.

Pasinaudodamas švenčių atostogomis, Algimantas neseniai lankėsi Niujorke. Gyvenimu Amerikoje yra patenkintas, nors sakosi nemėgstąs "šaltojo karo" atmosferos. Šiaip mūsų tautietis iš okupuotos Lietuvos nėra labai kalbus, ypač vengia "politikuoti".

•••

DAR NESENIAI GYVENOME šventine nuotaika. Šiuos "vaizdus" norisi baigti mintimis, kurios Amerikoje yra kartojamos kiekvienais metais šv. Kalėdų proga. Šios mintys yra paimtos iš "New York Sun" redaktoriaus atsakymo mažajai Virginijai, klausiusiai ar tikrai yra Kalėdų senelis.

"Taip, Virginija, Kalėdų senelis yra. Jis tikrai yra, kaip yra meilė, gera širdis ir pasišventimas, o tu pati žinai, kad tie dalykai yra ir jie tavo gyvenimui teikia didžiausią grožį ir džiaugsmą. Koks nuobodus būtų pasaulis, jei jame nebūtų Kalėdų senelio! . . . Tada nebūtų kūdikiško tikėjimo, nebūtų romantikos, kurie padarytų šį gyvenimą pakenčiamu. Mes neturėtume jokio kito džiaugsmo, išskiriant ką mes jaučiame ir matome".

Šie 1897 m. rašyti žodžiai dar būdingiau skamba šiomis dienomis, kai to tikrojo džiaugsmo jau reikia netik vaikams, bet ir suaugusiems, kurių dauguma yra patekę į gyvenimo kraštutinumus ir iš ten negali išbristi.

Lietuviškos radijo transliacijos į Lietuvą

Madridas: Pagrindinė programa transliuojama kasdien Lietuvos laiku 21,35 iki 21,55 val. 50 metrų banga. Kiekviena programa kartojama kitą dieną 3,25 val. Lietuvos laiku 42 mtr. banga ir 17,40 val. Lietuvos laiku taip pat 42 mtr. banga.

Roma: kasdien nuo 22,50 iki 23,10 val. Lietuvos laiku. Bangos: 41 ir 50 mtr.

Vatikanas: kasdien nuo 10,30 iki 11 val. Lietuvos laiku. Bangos: 19, 25, 31 ir 196 (vidurinės) mtr.

Baden-Baden. — Prof. H. Rosbaud, žymus vokiečių muzikas, Suedwestfunk radijo orkestro dirigentas mirė širdies smūgiu Lugane. Buvo ką tik grįžęs iš gastrolių Čikagoje.

Mohawk Furniture LTD.

137 RONCESVALLES AVE.
Telefonas 537-1442
Atidaryta nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro.

2448 DANFORTH AVE.
Telefonas OX. 9-4444
Atidaryta nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

TIESIOG IŠ BALDŲ PARODOS
1962 metų MODELIAI
yra išstatyti abiejose krautuvėse,
nupirkti 5 fabrikų visi baldai
ir parduodami
labai nupigintomis kainomis.
Didelis pasirinkimas.

Geriausia proga įsigyti naujausios mados baldus.

Valome, taisome ir atremontuojame įvairius baldus.
Kviečiame visus atsilankyti netik iš Toronto, bet ir plačių apylinkių.

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS priima užsakymus vyriškų ir moter. paltų ir kostiumų.

A & B TAILORS
A. Beresnevičius

Parduodami vyriški kostiumai, megztiniai, viršutiniai marškiniai ir kita.
1299 DUNDAS STREET WEST, TORONTO. TEL. LE. 1-1432

LATVIŲ GĖLIŲ KRAUTUVĖ
802 BATHURST ST. (kampas Bloor)
Telefonas LE. 3-3884.
PAS MUS PUIKIAUSIOS GĖLĖS . . .
★ Puokštės nuotakoms bei įvairioms kitoms progoms — europietiškame ir kanadiškame stiliuje.
★ Įvairiausių rūšių skintos gėlės bei vazonai su gėlėmis.
★ Mes turime gintaro irkitokių išdirbinių dovanoms.
Kalbame taip pat vokiškai ir rusiškai.

LOTUS

Vaiką mylėk, rykštę rankoje turėk

Lietuviškas auklėjimas šeimoje

J. VAIČELIŪNAS

Šiandien mums, lietuviams, kurie gyvename už savo tėvynės ribų, lietuviškas jaunimo auklėjimas yra kasdieninė problema, kuri nėra lengvai išsprendžiama. Žymūs pedagogai savo straipsniais, paskaitomis ir net knygomis ragina tėvus, kad jie savo vaikams duotų stiprius lietuviškumo pagrindus, ypač gerai išmokytų tėvų kalbos.

Tėvai klauso vaikų?

Kai neturime po kojomis tėvų žemės, tą kalbą išmokyti nelengva. Vieni vaikai lietuviškai kalbėti išmoksta gerai, ypač kurie turi progos lankyti lituanistines mokyklas, o kiti išmoksta silpnai arba ir visai lietuviškai nekalba. Vaikai, jeigu šeima yra lietuviška — abu tėvai lietuviai — turėtų išmokti lietuviškai kalbėti, skaityti ir rašyti, nors jie ir neturėtų progos lankyti vienokių ar kitokių lietuviškų mokyklų. Jei lietuviškose šeimose vaikai nekalba lietuviškai, tai kalti yra tėvai, o ne vaikai. Tas tik rodo, kad tokiose šeimose ne vaikai klauso tėvų, bet tėvai — vaikų. Tai yra didelė auklėjimo klaida. Vaikų auklėjime mažai kas gali šeimą pakeisti. Mes su pasibaisėjimu kalbame apie vaikų auklėjimą šeimose, kuriose tėvai nebežino savo pareigų. Yra šeimų, kur tėvai yra tik fizine prasme tėvais, bet ne dvasine. Tokiose šeimose neišauga geri vaikai. Išimtys pasitaiko retai.

Autoriteto metai

Tėvų autoritetas turi ypatingai reikštis, kai vaikai yra 6 - 14 metų amžiaus. Iki šešerių metų amžiaus vaikai nėra pilnai atsakingi tėvų autoritetui, nes jie negali būti pilnai pakaltinami. Su vyresniais kaip 14 metų amžiaus vaikais tenka daugiau skaitytis kaip su draugais. Tokio amžiaus vaikai jau ir taip turėtų vertinti tėvų autoritetą, jei tėvai tokio autoriteto sugebėjo įsigyti, kai vaikai buvo 6 - 14 metų amžiaus.

"Tėvai nereikalavo"

Labai didelę klaidą daro tėvai, kurie savo kalbos mokyme nesutaria. Jei vienas jų griežtai reikalauja, kad vaikai namie kalbėtų tik lietuviškai, tai kitas į tą dalyką žiūri pro pirštus. Toks tėvas ar motina, kurie į lietuvių kalbos vartojimą namie žiūri pro pirštus, rodo, kad ir jie tėvų kalbos vertės nesupranta. Čia ir pedagoginiu atžvilgiu daroma klaida. Kai tėvai nesutaria vaikų auklėjime, šiuo atveju lietuvių kalbos vartojime, vaikai visados pasirinks sau palankesnę pusę, nors ji ir nebūtų naudinga. Vaikai yra vaikai. Jie auklėjimo rezultatus pamato jau suaugę. Ir lietuvių kalbos mokymo atžvilgiu jau suaugę vaikai kartais neigiamai atsiliepia apie savo tėvus: "Tėvai iš mūsų griežtai nereikalavo namie kalbėti tik lietuviškai, kai buvome maži, o dabar mums jau sunku tos kalbos mokytis".

Tėvai, kurie griežtai reikalavo vaikus namie kalbėti tik lietuviškai, susilaukia iš savo suaugusių vaikų net padėkos. Teko girdėti tokį posakį: "Mes esame dėkingi savo tėveliams, kad jie griežtai iš mūsų reikalavo namie vartoti tik tėvų kalbą. Mes neturėjome progos lankyti lietuvių šeštadieninės mokyklos, bet mes kalbame, skaitome ir rašome lietuviškai. Mums dabar mokykloje daug lengviau mokytis lotynų kalbos, negu kanadiečiams vaikams, nes mes mokame lietuviškai. Lietuvių ir lotynų kalbos yra artimos".

Pagrindinė mokykla

Taip. Lietuviai vaikai šeimoje turi išmokti lietuviškai kalbėti, skaityti ir rašyti, o, esant palankioms sąlygoms, tą kalbą įvairiose lietuviškose mokyklose tik tobulinti. Jei Sibiro vergų stovyklose lietuviai tėvai savo vaikus pajėgė išmokyti lietuviškai kalbėti, skaityti ir rašyti, tai juo labiau galime padaryti mes, kurie gyvename laisvame krašte ir turime geras ekonomines sąlygas.

Jei lietuviai tėvai savo vaikų neišmokys lietuviškai kalbėti, skaityti ir rašyti, ko bus galima tikėtis iš tų vaikų ateityje? Ir dabar jau pasitaiko lietuvių studentų ir net baigusių universitetą, kurie nedrįsta išeiti į sceną su lietuviška paskaita, nes jiems trūksta lietuviškų žodžių. O kai toks paskaitininkas savo kalboje vartoja pusę nelietuviškų žodžių, mes juokiamės ir piktinamės.

Inteligentai ir kaimiečiai

Mes didžiuojamės savo kaimiečiais tėvais, kad jie sugebėjo savo vaikus geriau išauklėti, negu dabartiniai net išsilavinę tėvai, nesugebą išauklėti savo vaikų. Kaip žinome, yra tėvų, kurie nedrįsta savo vaikams pasakyti griežtesnio žodžio tik dėlto, kad jie savo vaikus myli aklai. Vaikų auklėjime akla meilė yra neigiamas reiškinys. Šiuo atžvilgiu mūsų kaimiečiai tėvai buvo daug išmintingesni. Jie sakydavo: "Vaiką mylėk ir rykštę rankoje turėk". Tas posakis tiko seniau, tinka dabar, tiks ir ateityje. Tiesa, yra ir dabar tėvų, kurie jo posakio laikosi, jei yra reikalas. Tokių šeimų ir vaikai visais atžvilgiais daug vertingesni, nei aklai mylinčių tėvų, kurių vaikai kartais nueina blogais keliais.

Mums, lietuviams, labai svarbus lietuviškas auklėjimas šeimoje. Visų akys nukreiptos į grynai lietuviškas šeimas, nes iš mišrių šeimų mes nieko gero negalime tikėtis, išskyrus labai retas išimtis.

Jie sako . . .

Prancūzų turistui Varšuvoje paklausus, ar jis gali mokėti už viešbutį frankais, atsakyta: "Mokėkite betkurios valstybės valiuta, bet tik ne rubliais".

JAV gen. Thomas D. White: "Mūsų naivumas jau beveik privedė mus prie katastrofos Kubos atveju. Mes leidžiamės ir toliau apgaudinėjami. Chruščiovas norėtų palaidoti mus gyvus, bet, jei reikės, jis bus patenkintas laidodamas ir lavonus".

Gen. Norstad: "Aš džiaugiuosi prisidėjęs prie Europos sustiprėjimo netik ginklais bei karine jėga, bet ir dvasine prasme".

Lordas Rootes: "Pasiryžimas greitai praturtėti yra didžiausia gyvenimo klaida. Geriausia dirbti tai, kas atrodo tau skirta ir jei dirbsi tą darbą pakankamai gerai, pinigai savaime ateis".

Rusų tanklaivio kapitonas, amerikiečiams tikrinant jo krovinį: "Lygiai, kaip Rusijoj. Kiekvieną kartą, kai grįžtu į Rusijos uostą, turiu pereiti panašų tikrinimą".

William Buffalino, vienas iš unijos vado Hoffos advokatų: "1962 m. Kalėdų senis atsisakė jaunajam Bobby Kennedy įdėti Hoffą į jo kalėdinių dovanų kojinę".

Filosofas Mortimer Adler: "Didžiausias krikščionybės priešas yra žmogaus perdidelis pasitikėjimas savimi. Juo žmogus darosi galingesnis, juo labiau jis tolsta nuo religijos".

Ludwig Erhard, V. Vokietijos ekonomijos ministeris: "Europa nebėra mažasis, bet visiškai lygus Amerikos partneris".

Karl Jaspers, žinomas filosofas egzistencialistas, kalbėjo Bazelyje Šveicarijos bankininkų suvažiavime: "Prekyba su totalistinėmis valstybėmis paskutiniais keleriais metais padėjo joms pasiekti didelių techninių laimėjimų. Palaikydami su jomis ūkinius santykius, mes sustiprinome jėgas tų, kurie nori mus sunaikinti . . . Ir ūkyje galioja dėsnis: "laisvojo pasaulio išsigelbėjimas lemtingai priklauso nuo vidinio nusiteikimo. Žmogus turi pats save išbandyti ar jis gali būti laisvas".

Marlon Brando, Holyvudo aktorius: "Marilyn Manroe mirus visi stebėjosi, kaip ji galėjo, turėdama užtektinai pinigų, garbės ir grožio nusižudyti. Niekas negali suprasti, nes tai yra dalykai, kurių kiekvienas siekia. Bet žmonės nesupranta garbės ir pasisekimo. Jie nežino, kaip tuščia ir vieniša pasidaro visko turint".

Milovan Djilas, buvęs Jugoslavijos komunistas, savo knygoje "Pasikalbėjimas su Stalinu": "Stalinas buvo vienas tų retų dogmatistų, galinčių sunaikinti devynias dešimtąsias žmonijos, kad likusi viena dešimtoji būtų patenkinta".

Anglų lordas Shawcross: "Aš nesibaiminu dėl šių dienų jaunimo. Tik tėvai mane labiausia gąsdina".

Pavergtoje tėvynėje

EGLUTĖS TIK NAUJIEMS METAMS

Eglutės miestų gatvėse statytos tik N. Metų išvakarėse ir apie Kalėdas nekalbėta (jos visvien buvo švenčiamos šeimose. E.). Priartėjus N. Metams, jų pradžią teskelbė Kremliaus kurantai, o įvairios įmonės Lietuvos miestuose gyrėsi, kad buvęs didelis gaminių pasirinkimas. E.

1962 M. GIMĖ 60.000

Pagal radijo pranešimą, 1962 m. Lietuvoje gimė daugiau kaip 60.000 kūdikių, o šeimas sukūrė apie 27.000 porų. Praėjusieji metai buvę laimingi 8.000 Lietuvos šeimų, nes jos turėjo laimės patekti į naujus butus (o kiek tūkstančių dar trūksta butų? E.). Paskutinę metų dieną Vilniuje buvo sutuokta 200 jaunų porų, Kaune — 130. Per radiją pasidžiaugta, kad Vilniuje gruodžio 31 d. susituokusi pedagoginio inst. stud. L. Naudžiūtė su ukrainiečiu Ivanu Govarniuku. E.

VISKO YRA TIK ... PLANUOSE

A. Beriozovas "Švyturio" žurnale iškelia visą eilę įdomių Lietuvos gyventojų buitinio aptarnavimo faktų. Lentvaryje turinčiame virš 6.000 gyventojų, nėra nei vienos batų taisymo dirbtuvės. Nuplyšusius batus lentvariečiams tenka gabenti į Vilnių arba šauktis privatininkų pagalbos. Kelmėje ir Obeliuose buvo pastatyti buitinio aptarnavimo kombanatai, bet juose įsikūrė masinio siuvimo įmonės—paskirų gyventojų užsakymai nepriimami. Buitinio aptarnavimo įmonės Eišiškėse veikia tik nuo 10 iki 18 val., kai daugumas jų paslaugų reikalingų asmenų pririšti savo darbovietėse. Trakų viešbučius kolioja visi turistai, nes viešbučiai tenai būna uždaryti tarp 9 ir 16 val. Šiame laikotarpyje atvykę keliautojai turi laukti gatvėje, kol buitinio aptarnavimo vadovai teiksis atverti viešbučių duris. Marijampolėje, Kėdainiuose ir netgi Palangoje nėra skalbyklų. Visoje Lietuvoje komunizmas per beveik 20 metų teįstengė pastatyti vos 12 didesnių skalbyklų. Smalininkuose ir Rudiškyje lig šios dienos nėra nei vienos pirties.

Negeresni ir cheminio drabužių valymo reikalai — Lietuvos teritorijoje yra tik 6 gana primityvios cheminio valymo ir dažymo įmonės. Iš 17 buitinio aptarnavimo kombinatų, kurie pagal popieryje nubraižytus planus turėjo pradėti darbą 1961 m., veikia vos 8. 1962 m. buvo užplanuoti 5 kombinatai, bet, kaip įprasta sovietinėje santvarkoje, nei vienas iš jų dar nebaigtas statyti. Statybos trestai ligi metų galo panaudojo tik trečdalį paskirtų pinigų. Statybininkams, matyt, daugiau rūpi pastatai, kurių planuotojai sugeba surasti lėšų kyšiams ...

J. TYSLIAVOS PELENAI RASŲ KAPINĖSE

1961 m. Brooklyne miręs poetas ir žurnalistas Juozas Tysliava pareiškė pageidavimą, kad jo palaikai kada nors būtų perkelti į Lietuvą. 1962 m. gruodžio pabaigoj urna su jo pelenais buvo žmonos nugabenta į Vilnių ir užkasta Rasų kapinėse. Atsisveikinimo kalbą pasakė Ant. Venclova, pripažindamas J. Tysliavos nuopelnus Lietuvos poezijai. Lietuvą poetas visada norėjęs matyti su mašinų, fabrikų švilpukais. Apie J. Tysliavos antikomunistinę veiklą jis teprasitarė puse lūpų: "Tačiau keliai į tikrąjį šalies atgimimą poetui taip ir liko neaiškūs ..." Didesnį nuoširdumą parodė velionies jaunystės dienų draugas poetas Teofilis Tilvytis: "Su Juozu aš susipažinau laikinojoj sostinėj Kaune, Laisvės alėjoje. Jo ūgis, eisena, išvaizda darė didelį įspūdį. Laisvi, platūs mostai, jo rankos paspaudimas, kalba atitiko jo poezijos jėgą ir stilių; stebino jis savo balso skambumu, minčių staigumu, kandžiais sąmojais, jam būdingu humoru ..." Propagandinį atsisveikinimo žodį tarė sovietinės Lietuvos draugystės ir kultūrinių ryšių su užsienio šalimis draugijos pirm. L. Kapočius, pasidžiaugdamas kultūrinio bendradarbiavimo suintensyvėjimu, nors, iš tikrųjų, tas bendradarbiavimas vyksta tik tarp Lietuvą Sov. Sąjungai pardavusių komunistų. Komunistinė spauda nesidrovi J. Tysliavos laidotuves panaudoti grynai propagandiniams tikslams: "Paskutiniosios Juozo Tysliavos valios įvykdymas padės užsienio lietuviams, blaškomiems po svetimus kraštus, dar labiau suartėti su savo tautos kamienu ..."

ELEKTRĖNAI PRADEDA DARBĄ

N. Metų išvakarėse pradėjo darbą pirmoji šiluminės elektros turbina. Netoli Vievio naujai įkurtame Elektrėnų miestelyje statoma šiluminė elektrinė žada būti stambiausia visame Pabaltijy. Jos pilnas galingumas bus 1 milijonas 200.000 kilovatų. Į darbą paleistoji pirmoji turbina duoda 150.000 kilovatų — beveik pusantro karto daugiau, negu Kauno hidroelektrinė.

A. BIMBA — "GARBĖS DAKTARAS"

Už nuopelnus sovietiniam komunizmui Vilniaus V. Kapsuko universitetas JAV lietuvių komunistui Antanui Bimbai suteikė istorijos mokslų garbės daktarato vardą. Didysis "istorikas" šiuo metu rašo knygą apie Lietuvos Lenino Vinco Kapsuko dienas JAV. Būtų tiksliau, jeigu garbės daktaratus už ilgametę tarnybą Sovietų Sąjungai ir jos rusiškajam komunizmui lietuvių tautos paneigėjams dalintų Maskvos ar Leningrado universitetai. —vkst—

Delhi šeštadieninės mokyklos mokiniai ir mokytojai nusifotografavę vaikų eglutės proga. Iš kairės į dešinę: mokyt. B. Augaitytė, mokyt. Steigvilienė, kun. dr. J. Gutauskas, mokyt. E. Augustinavičienė ir mokyt. Z. Augaitienė.

HAMILTON, Ont.

A. † A.

JUOZUI NORKUI Lietuvoje mirus,

jo sūnui mokyt. Kęstučiui, šeimai ir

visiems giminėms

leiškiame nuoširdžiausią užuojautą ir

kartu liūdime

Hamiltono lietuvių šeštadieninės mokyklos kapelionas kun. dr. J. Tadarauskas, mokyklos vedėjas ir visi mokyklos mokytojai.

KĘSTUČIUI NORKUI, žmonai ir artimiesiems,

jo tėveliui Lietuvoje mirus,

reiškiame nuoširdžią užuojautą

G. V. Kažemėkai
R. J. Pleiniai

RENKAMAS SOLIDARUMO ĮNAŠAS. — Bendruomenės valdybos nariai, pasikvietę talkon dar kitus paslaugius tautiečius, pradėjo lankyti lietuvių namus rinkdami solidarumo įnašą. Kaip žinom, kiekvienas dirbantis metams tam paskiria $2. Ta rinkliava yra dar už 1962 m. Kitų organizacijų rinkliavos praėjusį rudenį solidarumo įnašo rinkimą nukėlė į kalėdinį laiką. Pradėti rinkimo vajų tuo laiku buvo atsisakyta. Dabar po švenčių norima tai įvykdyti. Jei kas nenorėtų šiais metais vėl būti trukdomas ir dėl 1963 m. įnašo, gali dabar atiduoti. Hamiltone yra apie 600 dirbančiųjų lietuvių. Jei visi savo solidarumo įnašą atiduotų, susidarytų graži suma. Tai pagrindinės Bendruomenės pajamos, kurių dalis turi būti persiųsta krašto valdybai. Anksčiau pinigų sutelkimo šaltinis buvo rengimas pasilinksminimų. Dabar praktika parodė, kad šokių vakarų rengimas pelno nebeduoda. Gi betkokia veikla susiduria su išlaidomis. Bendruomenės v-bos rengiami minėjimai bei parengimai pajamų neduoda, tik išlaidas. Būkime solidarūs dėl solidarumo įnašo. Atiduokime kas ciesoriaus — ciesoriui ...

ŠAUNUS N. METŲ SUTIKIMAS. — Šiemet Bendruomenės valdybos surengtas N. Metų sutikimas praėjo su nepaprastu pasisekimu. Hamiltonas nebeatsimena tokio gausaus N. Metų sutikimo. Turėjome virš 300 svečių. Jeigu taip ir toliau bus, tai privatūs N. Metų sutikimai išeis iš mados, nes visi, kurie dalyvavo jame, yra garantuoti kitų N. Metų sutikimo dalyviai. Dideliame mūsų hamiltoniečių būry dar matėsi svečių iš Londono, St. Catharines ir Wellando. Svarbiausia, kad buvo ir nepaprastai daug mūsų jaunimo, kuriems atskirai vienoje salės daly buvo rezervuoti stalai. Ta pati salė yra užsakyta jau ir ateinančių N. Metų sutikimui. K. M.

SAUSIS — LIETUVIŠKOS SPAUDOS MĖNUO. — Kalbame apie jaunimo problemas, rašom ilgus straipsnius jaunimo reikalais, bet užmirštam jaunimo spaudą. Laisvajame pasaulyje turime vienintelį katalikišką jaunimui skirtą žurnalą "Ateitį" ir mažiesiems — "Eglutę". Jie abu paskelbė vajų. Reikalingi naujų prenumeratų, kad galėtų toliau lankyti mūsų jaunimą. Kviečių visus hamiltoniečius savo mažiesiems ir jaunimui užprenumeruoti šiuos žurnalus. "Eglutės" prenumerata metams tik $4, o "Ateities" — $5. Norintieji užsiprenumeruoti arba atnaujinti prenumeratas prašomi paskambinti J. Pleiniui, tel. LI. 7-3028 arba kiekvieną sekmadienį spaudos kioske parapijos salėje po 10 val. pamaldų. J. P.

LIET. KATALIKIŲ MOTERŲ DR-JA šventino savo naujai įsigytą vėliavą. Projektą paruošė dail. S. Ramanauskas. Krikšto tėvais buvo: Hamiltono Kat. Mot. dr-jos valdybos sekr. G. Kažemėkienė ir ateitininkų kuopos bei Šalpos Fondo pirm. J. Pleinys. Vėliavą į bažnyčią palydėjo ir Sumos metu stovėjo garbės sargyboje tautiniais drabužiais apsirengusios moterys — L. Krikščiūnienė, Z. Rickienė, A. Žilvitienė, K. Meškauskienė ir B. Latauskienė. Vėliavą pašventino kun. dr. J. Tadarauskas. Šv. Mišios buvo atlaikytos už mirusias kat. moteris. Bendroje šv. Komunijoje dalyvavo daug moterų. Per Sumą kun. dr. J. Tadarauskas pasakė tai progai pritaikytą pamokslą.

Po pamaldų parapijos salėje įvyko bendra agapė. Prie turtingai paruoštų stalų susirinko gausiai kat. moterų su savo šeimomis ir šiaip parapijiečių. Pagrindinį žodį tarė mūsų dv. vadas kun. dr. J. Tadarauskas. Sveikinimo žodį tarė vėliavos kūmas J. Pleinys, šeštad. mokyklos ved. ir Tautos Fondo pirm. J. Mikšys ir LB pirm. Vl. Kažemėkas. Visi sveikintojai džiaugėsi Kat. Mot. dr-jos įsigyta vėliava linkėdami ir toliau tęsti lietuvišką krikščionišką darbą. Meninę dalį išpildė vaikučiai.

Pirm. O. Bakaitienei susirgus, šią šventę pravedė ir valdybos vardu padėkojo G. Kažemėkienė.

Draugijos valdyba nuoširdžiai dėkoja kleb. kun. dr. J. Tadarauskui, vėliavos kūmams, gabės svečiams, visiems dalyviams ir dalyvėms, prisidėjusiems vienu ar kitu būdu prie šventės paruošimo. Valdyba

VAJUS TAUTOS NAMAMS 91 savaitėje davė pirmąjį LN narį iš Aylmer, Ont. — J. Mačiulį, kuris įteikė $100 čekį. Naujais nariais su $100 įstojo: P. Klimavičius iš Simcoe, Br. Urbas iš Port Dover ir X. iš St. Williams, Ont. Antrą šimtą pridėjo hamiltonietis Y. Iš viso per savaitę gauta $500 ir nuo vajaus pradžios $89.600.

Didžiausią ir retai malonią staigmeną padarė didysis LN rėmėjas Balys Ydas, paklodamas apsilankiusiam LN v-bos pirm. ant stalo tūkstantinę gryną, kurią jis buvo žadėjęs prieš 3 savaites; ši suma jau buvo anksčiau skelbta. Tuo būdu p. Balys iš viso yra prisidėjęs $1.500 ir yra stambiausias LN rėmėjas už Hamiltono ribų. Pr. Balnys irgi įteikė anksčiau žadėtą $100 čekį. Visiems nuoširdžiausias LN v-bos ačiū!

Gražiausia LN v-bos padėka S. Šernienei ir Pr. Pargauskui, kurie taip daug padėjo St. Bakšiui šioje išvykoje.

LABAI SVARBUS LN V-BOS ir visų lietuvių pasitarimas - posėdis kviečiamas šį šeštadienį, sausio 19 d., Grand viešbutyje 8 v.v. Nuo jo priklausys, ar mes šiemet gražius LN turėsime, ar dar teks jų laukti.

ĮDOMŲ LAIŠKĄ LN v-bos nariui P. Kanopai parašė Ant. Lukoševičius iš Oakvillės, paliesdamas svarbiausius LN reikalus. Štai dalis jo minčių:

"... Bet gal kartais p. St. Bakšys jau pavargo ir jam tas "biznis" įgriso iki gyvo kaulo, ir gal jis jau norėtų viskuo nusikratyti. Jo pastangos ir įdėtas darbas bei sugaištas laikas yra labai didelis pasiaukojimas iš jo pusės. Aš neturiu teisės ką nors pasakyti vienaip ar kitaip, nes beveik nieko nesu prisidėjęs prie viso ta darbo, išskyrus tuos $200. Bet pagal mano galvoseną, jei tik sklypas bus parduotas, tai jau kitas niekad nebus nupirktas, nes žmonės tuojau pareikalaus grąžinti pinigus.

... Jeigu neatsirastų pakankamo skaičiaus garantuotojų (hipotekinei paskolai, Sk. St.) po $2500, tai gal tuomet reikėtų pasirašyti po $5000 mažesniam skaičiui žmonių, o suma būtų ta pati".

LN KINO TEATRĄ "DELTA" nuo sausio 21 d. perima LN v-ba, nes nuomininkas sumokėjęs už gruodį $400 toliau mokėti ta pačią nuomą atsisakė ir pasiūlė tik $250 mėnesiui. Kadangi kino teatras buvo išnuomotas ir sekmadieniams, tad turint mintyje, kad salė kartais bus reikalinga mūsų org-jų koncertams bei vaidinimams, naujas nuomos pasiūlymas v-bos pirm., iki LN v-ba nenutars kitaip, buvo atmestas, ir kino vedimą perima St. Bakšys.

Ateinančią visą savaitę bus rodomas labai įdomus ir didelis spalvotas filmas "The Nun's Story" su Audrey Hepburn. Seansų pradžia 6.30 ir 9 v. vak. Tar kitą savaitę visi atvykime pasižiūrėti vieno gražiausių filmų.

ALYVOS KOMISŲ už 1962 metų gruodžio mėn. gauta $15. Alyvos sutartis per LN Kultūros Fondą pratęsė A. Ščiuka, R. Sirutis ir V. Leparskas ir už juos gauta po $5. Nuoširdus ačiū! Sk. St.

PAPILDYMAS. — Pr. "TŽ" nr. nuotraukos iš Hamiltono parašė trūksta dviejų šokėjų pavardžių — Loretos Zūbaitės ir Vaidos Rickutės.

Otava. — 143.712 automobilių ir sunkvežimių per praėjusius metus pardavė Fordo bendrovė Kaandoje. Tai viršija rekordinį skaičių autovežimių, parduotų 1955 m., kuris buvo 140.600.

Delhi-Tillsonburgo apylinkėje

NAUJŲ METŲ SUTIKIMĄ suruošė KLB Delhi apyl. valdyba ir Kanados Liet. Kat. Moterų dr-jos Delhi skyrius Delhi miesto savivaldybės salėje. Pobūvis praėjo jaukioje nuotaikoje, palydėtas dzinguliukais, šokiais, vaišėmis ir linkėjimais.

VAIKŲ EGLUTĖ įvyko sausio 6 d. savivaldybės salėje. Porą valandų vaikučiai ir jų tėveliai praleido tikrai jaukiai ir įdomiai. Labai įdomią ir įvairią programą paruošė šeštad. mokyklos mokytojos — E. Augustinavičienė, Z. Augaitienė, Steigvilienė, B. Augaitytė. Joms padėjo E. Kairienė. Kalėdų senelis buvo K. Lukošius. Pranešėja Rūtelė Augustinavičiūtė, nors dar maža mergaitė, bet savo darbą atliko gerai. Vaikučiai giedojo giesmes, dainavo dainas, rodė vaizdus, vaidino, šoko, deklamavo. Pasirodė angelai, miško žvėreliai, Betlėjaus prakartėlė. Netrūko baleto ir žaidimų. Senelis atnešė visą maišą dovanėlių. Mamytės ir mokyklos komitetas parūpino vaišių. Susirinkusius pasveikino P. Augaitis — Bendruomenės ir tėvų komiteto vardu.

ZUIKIŲ BALIUS įvyks sausio 26 d. lenkų salėje. Jį ruošia Delhi šaulių būrys. Pradžia 7 v.v. Svečius vaišins zuikiena ir kitais skanėstais. Bilietai nebrangūs — tik $1,75. Laukiama vietinių ir kaimyninių vietovių lietuvių.

UŽGAVĖNIŲ POBŪVĮ ruošia KLM dr-jos Delhi skyriaus valdyba. Pelnas skiriamas šalpai ir lietuviškai spaudai paremti. Pobūvis įvyks toje pačioje lenkų salėje. Kat. moterų ruošiami pobūviai visada praeina įdomiai ir sėkmingai.

PARAPIJIEČIŲ LANKYMAS pradėdamas šiais metais kiek vėliau — tik antroje sausio mėn. pusėje. Laukta kol nusistovės tabako supirkimas. Jis šiuo metu susitvarkė: nenupirktąjį bendrovių tabaką nuperka rūšies kaina vyriausybė.

P. ŽIOGAI, malonūs visuomenininkai, sėkmingai besiverčią tabako auginimu, mini 35 m. vedybinio gyvenimo sukaktį. Iškilmės atidėtos pavasario metui. Kor.

DELHI, Ont.

PRIEŠ KALĖDAS gautas laiškas iš Ramunės Uždavinytės, Vasario 16 gimn. II kl. mokinės. Ji nuoširdžiai sveikina visus savo geradarius — 41-jo gimnazijos rėmėjų būrelio narius — su Naujais Metais, dėkodama už teikiamą jai, o kartu ir Vasario 16 gimnazijai, pagalbą.

Tas kuklus padėkos pareiškimas tegu būna paskatinimas mums ir toliau padėti jai siekti mokslo ir šviesesnės ateities. M. Miceikienė

VISI KVIEČIAMI į pirmą kartą mūsų apylinkėje rengiamą nuotaikingą ir linksmą "Zuikių Balių", kuris įvyks sausio 26 d., šeštadienį, 7 v.v., Delhi lenkų salėje. Programoje: karšta zuikiena, geras ir smagus orkestras, šokiai, bufetas ir pasilinksminimai.

Rengia — Delhi šaulių būrys.

HAMILTONO LIETUVIŲ NAMAI DIDŽIAJAME POSŪKYJE

1963 m. sausio 15 d. sueina 7 metai, kai Hamiltono LB visuotiniame susirinkime buvo išrinkta pirmoji LN v-ba su pilnais įgaliojimais ir pilna veikimo laisve. B-nės susirinkimas, į kurį teatsilankė 27 tautiečiai, praėjo visiškos apatijos ženkle. Laikinoji LN v-ba, dirbusi nuo 1954 m. bal. 1 d. ir išbandžiusi įvairiausius būdus LN įsigyti, pamatė, kad reikalas be galo sunkus ir susirinkime atsistatydino. Ją sudarė tautiečiai, kuriems nei gabumų, nei praktiško patyrimo netrūko. Tą jie vėliau įrodė. Kaip pirmuosius didžiuosius LN entuziastus, visada juos prisimenu su pagarba ir šia proga manau jie nepyks, jei juos prisiminsime visi. Tai buvo: G. Palmer, J. Valevičius, Vl. Antanaitis, B. Kronas, K. Baronas, J. Bajoraitis ir St. Dalius.

Po laik. LN v-bos atsistatydinimo susirinkime susidarė tokios nuotaikos, jog niekas šio darbo tęsti, t.y. įeiti į LN v-bą nesutiko, bet iš antros pusės visai palaidoti šį milžiniškos reikšmės lietuvišką reikalą taip pat nė vienas dalyvių nenorėjo. Tik po ilgesnių pasikalbėjimų buvo sudaryta LN v-ba iš 5 narių, suteikiant jai pilnus įgaliojimus ir visišką veikimo laisvę. Į ją sutiko įeiti: St. Bakšys, Alf. Paukštys, Vl. Zauka, Vl. Stabingis ir J. Blekaitis.

Pirmoji LN v-ba iš laikinosios v-bos perėmė $22,79 grynais pinigais ir apie $6000 raštiškais pasižadėjimais. Ji pirmajame posėdyje 1956 m. sausio 22 d. nutarė savo sąstatą padidinti iki 25 narių kvietimo būdu, ir jau antrame posėdyje, sausio 29 d., St. Bakšys pristatė pirmosios LN v-bos padidintą sąstatą iš šių tautiečių: St. Bakšys, Alf. Paukštys, Vl. Zauka, J. Blekaitis, J. Bajoraitis, Z. Orvidas, J. Svilas, Vl. Stabingis, V. Kazlauskas, Alf. Patamsis. Pov. Kanopa, Br. Grajauskas, J. Trečiokas, St. Pilipavičius, J. Bulionis, L. Palčiauskas, J. Švabaitis, V. Kežinaitis, P. Breichmanas, Ant. Maksimavičius, P. Brasas, J. Jokubynas, Ant. Šimkevičius, Alb. Jankūnas ir M. Juodis — viso 25. Užverda naujas ir energingas darbas. Jau tų pat metų birž. 9 d. LN Fondo iždė buvo $4280,67, rugp. 19 d. — $7007,21, spalio 15 d.— $10.070,79 ir 1957 m. vasario 10 d. — $12.796,22.

Metams bėgant LN v-bos keičiasi, bet jų darbų intensyvumas nemažėja. 1958 m. geg. 1 d. perkama Delta už $173.000, įmokant $65.000, iš kurių $15.000 pasiskolinama. Šiandien už ją belikę $78.000 skolos. 1961 m. vasario 15 d. nuperkamas miesto centre Liet. Namams sklypas už $40.000 grynais virš vieno akerio ploto. Jį perkant iš banko pasiskolinta $25.000. Ši skola jau senokai grąžinta ir už sklypą siūloma dvigubai. Prisimenant, kad narių įnešti į LN pinigai yra atviri—juos galima atsiimti nenurodant jokių priežasčių, po 6 mėn. pareiškus raštu, ir prisimenant dar, kad ta teise per 7 metus jau pasinaudojo gerokas skaičius LN narių (apie 20 jų vėl sugrįžo), galime įsivaizduoti kokį milžiniškai sunkų darbą per 7 m. atliko LN v-bos. Taipgi šį milžinišką tautinį darbą išeivijoje labai sunkino mūsų tautos individualistinis būdas. Visdėlto LN įsigijimui vadovę asmenys sunkumus apvaldė, ir šiandien mes esame jau stipri ekonominė or-ja, pilnai pasiruošusi daryti galutinį šuolį į numatytą tikslą — pastatyti gražius, moderniškus ir didelius Liet. Namus Hamiltone.

Sausio 19 d., šeštadienį, LN v-ba renkasi vienam didžiųjų savo posėdžių. Į jį kviečiami visi lietuviai — nariai ir nenariai, galį kuo nors LN padėti. Naujos mūsų tautinės tvirtovės planai jau paruošti žymaus mūsų architekto inž. dr. A. Kulpavičiaus ir detalizuoti prityrusio inž. Pr. Čeponio. Praėjusią vasarą jie miesto v-bos patvirtinti. Reikia tik gauti finansavimą, ir mes šį pavasarį virpančiomis lietuvišku džiaugsmu širdimis galėsime stebėti naujo ir originalaus pastato Hamiltono centre augimą.

Sausio 19 d. posėdyje teks išspręsti vieną didžiausių problemų — rasti 100 tautiečių, kurie garantuotų po $2500 kiekvienas už pirmuosius LN morgičius. V-bos pastangos per praėjusius 9 mėn. gauti paskolą be garantijų nedavė norimų pasekmių. Šia prasme ateinantis posėdis, į kurį kviečiama ir liet. visuomenė, LN Hamiltone bus istoriniu. Nuo jo priklausys, ar mes paskutinį šuolį padarysime, kaip drąsūs, savimi pasitikį ir garbingi savo tautos vaikai.

Manau, kad per 7 metus atsiekti rezultatai aiškiausiai rodo, kad kur tik eita drąsiai ir apgalvotai, ten ir laimėta! Tad nesudrebėkime ir prieš paskutinį šuolį, kuris galutinai ir garbingai vainikuos mūsų milžiniškas pastangas.

Susitarta su 28 tautiečiais, kurie sutiko iki posėdžio stengtis rasti po 4 žirantus. Dalis pasižadėjusių savo pareigą atliko, o vienas kitas gavo ir po daugiau negu 4. Asmenys, kurie dės savo parašus už LN paskolą, bus vieni didžiųjų Tautos Namų statytojų.

Kokį posūkį padarysime, priklauso tik nuo mūsų pačių — ar suksime į kregždės lizdo lipdymo būdą, ar pasirinksime mažesnį lauko keliuką, ar suksime atgal, ar suabejoję sustosime vietoje, ar pagaliau drąsiai ir vieningai žengsime tiesiu keliu į priekį, kurio tolumoje dunkso mūsų pasirinktas tikslas — Tautos Namai Hamiltone!

Būtų dideliu paskatinimu, jei į šį posėdį susirinktų kuo daugiausiai tautiečių, išleisti v-bą į galutinį ir didelį žygį, ir kartu atsineštų atitinkamų dovanų bei aukų LN.

"Daug rankų didelę naštą pakelia" — sako mūsų tautos išmintis. Tad visi kaip vienas į galutinę LN pergalę!

St. Bakšys

Lietuviai pasaulyje

JA Valstybės

ADV. KAZYS GUGIS, teisininkas ir veikėjas, mirė sausio 2 d. Čikagoje. Velionis eilę metų buvo nedarbingas, paralyžuotas. Velionies žmonai Norai teko rūpintis, kad palengvintų jo skausmus, nes pasveikti vilčių jau nebebuvo.

VACLOVAS GOŠTAUTAS, nepriklausomoje Lietuvoje buvęs apskr. viršininku ir kitose administracinėse pareigose, mirė Čikagoje 1962 m. gruodžio 29 d. Palaidotas sausio 2 d. šv. Kazimiero kapinėse Čikagoje. Velionis į JAV atvyko iš Kolumbijos prieš pustrečio mėnesio. Kilimu žemaitis, augęs Kretingoje; kavalerijos karininkas. Liko nuliūdusi žmona Liucija ir sūnus Stasys.

KUN. DR. A. G. RAKAUSKAS, švč. Širdies parapijos, Dawson, Pa., klebonas, buvo susirgęs širdies liga ir apie mėnesį laiko išbuvo ligoninėj. Širdies smūgius jis jau turėjo 1960, 1961 ir 1962 m. Jis daktaratą turi iš medicinos srities, ilgesnį laiką dirbo kaip gydytojas, buvo vedęs ir, tik žmonai mirus, įstojo kunigų seminarijon; įšventintas kunigu 1946 m.

KUN. IGNAS VICHURAS, šv. Pranciškaus parapijos klebonas Čikagoje, džiaugiasi išlikęs gyvas N. Metų vakare. Tą vakarą, jam sėdint raštinėje, per langą įlėkė kulka ir, tik per colį nepataikiusi į galvą, sudaužė radijo aparatą. Policija mano, kad tai buvo kur nors į orą iššauto šūvio rekošetas.

ATEITININKŲ FEDERACIJOS nepaprastoji konferencija įvyks birželio 7-9 d. Niujorke.

DR. V. RAULINAITIENĖ paskirta Downey, Ill., ligoninės gydytojų tarybos pirmininke. Jos žinioje yra visas psichiatrinis gydymas.

ILLINOIS UN-TE URBANOJ yra apie 100 lietuvių studentų ir 6 lietuviai profesoriai.

ROČESTERIO LIETUVIAI tuojau po N. Metų planuoja didelį piniginį vajų surinkti Lietuvių Fondui $10.000, nes tai esą vienintelė ir reali priemonė išlaikyti ir remti lietuvių kultūrinį pasireiškimą emigracijoj. Ročesterio LB pirmoji paskyrė $1000.

Į LIETUVIŲ FONDĄ pilnateisiais nariais įstojo, įmokėdami po $100: kun. P. Patlaba, V. Balčiūnas, A. Dragunevičius, P. Ličkus. Niujorko LB apylinkė atsiuntė $56.

Argentina

IMIGRANTŲ DIENOJE Buenos Aires tarp 40 tautų dalyvavo ir lietuvių grupė. Mišias atlaikė nuncijus mons. Monzzoni, kuris pasakė imigrantams tai dienai pritaikintą pamokslą ir suteikė apaštališką palaiminimą. Po pamaldų "El Salvador" un-to salėje įvyko meninė programa, kurioje dalyvavo 8 tautos, tarp jų ir lietuvių jaunimo ansamblis "Rambynas", pašokdamas Kubilą, Ožiukus, Malūną.

ŠV. CECILIJOS CHORAS ir "Rambyno" ansamblis pasirodė televizijoj su tautiniais šokiais ir lietuvių liaudies dainomis. Tai pirmas toks pasirodymas Argentinoj.

MIRĖ VLADAS GRIGAS. 1962 m. gruodžio 9 d. Tečperley stotyje sukrito ir staiga mirė Vladas Grigas, 62 m. amžiaus. Palaidotas Lomas de Zamo kapinėse gruodžio 11 d. Velionis buvo uteniškis. Liko žmona Uršulė.

JIEVA BILČIUKAITĖ-MIKALAUSKIENĖ mirė gruodžio 11 d., sulaukusi 64 m. amžiaus po ilgos ir sunkios vidurių vėžio ligos. Buvo kilusi iš Tytuvėnų parapijos, Kelmės apylinkės.

DR. J. BASANAVIČIAUS LIETUVIŲ CENTRAS pasistatė namus Buenos Aires mieste, kurie kainavo apie pusantro milijono pezų. Lėšos buvo surinktos aukų keliu. Kaikurie lietuviai aukojo gana stambias sumas: pvz. Čekanauskas, Kunigonis, Ryselis — po 20.000, Puzinas — 14.000, Jurgėlas — 18.000, Urbietis — 14.000, Kairys — 11.000, Bachunas, Mičiudas, Sudnius— po 10.000 ir t.t.

Australija

ARCH. ANT. LAPŠIS, visuomenės veikėjų Bronės ir Juozo sūnus, baigė Adelaidės un-tą ir gavo architekto laipsnį.

PAŠVENTINTAS LIETUVOS PAMINKLAS šv. Kazimiero koplyčios šventoriuje Kalėdų metu. Žemės iš Lietuvos atvežė praeitais metais atvykę Albina ir Pijus Stanaičiai. Paminklo projektą padarė arch. Algis Navakas. Statybos darbus vykdė Milaknis su pagalbininkais. Paminklo rūpintojėlį padarė ir paaukojo skulptorė Jieva Pocienė. "Lietuva brangi, mano tėvyne!" Šis šūkis įrašytas iš visų keturių paminklo pusių. Didelės raidės padarytos iš nerūdyjančio aliuminio chromo. Paminkle šviečia Vytis, Kauno ir Klaipėdos herbai.

Paruošė Pr. Al.

Vokietija

KUN. ALFONSĄ BABONĄ primicijoms iš Romos į Miuncheną pasikvietė vokiečių katalikių moterų tarnautojų organizacija LYDIA. Vokietės moterys tuo būdu norėjo pagerbti specialiai lietuvį kunigą. Primicijų Mišias kun. A. Babonas atnašavo jėzuitų bažnyčioje "Buergersaal", 1962 m. gruodžio 30 d. Asistavo tos bažnyčios rektorius T. Killinger, SJ, primicijanto kolega kun. P. Martuzas ir kun. J. Tautkevičius. Pamokslą vokiečių kalba pasakė Tėvas Kreuser, SJ, primindamas dabartinę Lietuvos būklę ir su tuo susijusią tremtį. Giedojo vokiečių choras ir grojo orkestras. Didžiulė bažnyčia buvo pilnutėlė žmonių. Primicijų pietūs įvyko užeigoje "Frankenkeller", kur dalyvavo per 120 svečių, jų tarpe 20 lietuvių, visi kiti — vokiečiai.

KUN. POVILAS MARTUZAS primicijų Mišias atnašavo lietuviams Miuncheno liet. kolonijos Ludwigsfelde bažnyčioje, per N. Metus. Asistavo kun. dr. V. Balčiūnas iš Romos ir kun. Alf. Babonas. Pamokslą pasakė kun. Ant. Bunga. Buvo giedamos lietuviškos giesmės, daugiausia kalėdinės. Vargonais grojo kun. dr. J. Aviža. Dalyvavo beveik visi vietos lietuviai, be to, grupė ukrainiečių, vokiečių ir kitų.

Miuncheno lietuvių kapelionas kun. dr. J. Aviža naujiems kunigams pagerbti suruošė vaišes, kuriose dalyvavo per 60 svečių. Jos įvyko Ludwigsfelde, Jaunimo Namuose. Dalyvavo ir šv. Kazimiero kolegijos rekt. prel. L. Tulaba.

Tuo tarpu visi trys naujieji kunigai iki vasaros tęs studijas Romoje, o po to išsiskirstys po lietuviškas kolonijas: kun. A. Babonas vyks į lietuvišką parapiją JAV, kun. P. Martuzas grįš į Australijos lietuvių tarpą, kun. J. Staškevičius (primicijas laikė Romoje) — į Kanadą. M.M.—(ELI)

GIMNAZIJOS DIREKTORIUS ir kr. v-bos vicepirm. kun. Br. Liubinas ir kr. v-bos ižd. bei jos reikalų vedėjas A. Mariūnas lankėsi Bonnoje, Karlsruhėje ir Mannheime statybos reikalais. Tikisi, kad netrukus bus galima pradėti pirmuosius žemės darbus, kuriuos atliks 8591 LS lietuvių kuopa Schwetzingene, vad. kr. v-bos sekr. inž. kpt. J. Valiūno. Be to, statybos finansavimo reikalais kun. Br. Liubinas kalbėjosi Stutgarte su feder. vyriausybės pareigūnais. Prašyta finansinė parama taip pat iš BALFo, tačiau dar negauta teigiamo atsakymo.

VASARIO 16 GIMNAZIJOJ veikianti vysk. M. Valančiaus ateitininkų kuopa šventė savo metinę šventę. Programa pradėta pamaldomis, kurias atlaikė kapelionas kun. J. Riaubūnas. Iškilmingame posėdyje davė įžodį 10 naujų kuopos narių. Nekaltai Pradėtajai Dievo Motinai Marijai skirtoje akademijoje kalbėjo kun. J. Dėdinas. Meninėje dalyje buvo atlikta mokyt. E. Tamošaitienės paruošta plastika "Lietuva brangi" ir padeklamuota keletas eilėraščių.

Gardaus maisto SIUNTINIAI į USSR

Pristatoma laike 2-3 savaičių.
Pilnai garantuota.

20 svarų cukraus	$15.90
20 svarų miltų	$15.75
20 svarų ryžių	$18.00
10 svarų sviesto	$23.50
20 svarų taukų	$26.90

Type 122 $33.20
10 svarų cukraus
10 svarų miltų
10 svarų ryžių
10 svarų taukų.

Greetings "R" $34.00
1 svaras kavos pupelių
1 svaras kakavos,
1 svaras šokolado,
2½ svaro cukraus,
2½ svaro ryžių, 1 svaras sūrio,
2½ svaro rūkyto bekono,
2½ svaro rūkyto kumpio,
2½ svaro džiovintų vaisių.

Household Special $34.00
1 svaras kavos pupelių,
10 svarų cukraus, 10 sv. miltų,
10 svarų ryžių,
5 sv. rūkyto bekono,
2½ svaro aliejaus virimui,
2½ svaro rūkyto kumpio.

PRAŠYKITE MŪSU PILNO SĄRAŠO, KURIAME RASITE DAUGIAU SIUNTINIŲ PAČIŲ PASIRINKIMUI.

Siųsk pinigus į SSSR

Tik GRAMERCY duoda jums:
- Pilną garantiją
  Mes turime Bankų ir Apdraudos Departmaento leidimą ir bondyti iki $20.000.
- Geriausias pristatymas
  Nieko neatskaičiuojama. Maždaug 10-14 dienų.
- Išmokama pilnai
- Pasirašyti kvitai
  Tik mes vieni duodame pasirašytus gavėjo kvitus už visus persiuntimus.

Kursas: 9 rubliai už $10. Už patarnavimą — iki $35 — $3.50. Virš $35 — 10%.
Specializuojasi nuo 1947 metų.

GRAMERCY Shipping Co.
118 EAST 28th STREET.
NEW YORK 16, N.Y., USA.
Tel. MU. 9-0598.

NOTARAS
ANTANAS LIUDŽIUS, B.L.
savo įstaigą nuo liepos 1 dienos
perkėlė
į naujas patalpas —
Turner Building (Suite 203)
21 Main St. East, Hamilton.
Telefonai palieka tie patys:
įstaigos: JA. 7-5575
namų — FU. 3-8928

Taupyk ir skolinkis kooperatiniame bankelyje "TALKA"

IŠDUODAMOS ASMENINĖS PASKOLOS IKI $3.000, morgičių paskolos iki 60% turto vertės. Nemokamas gyvybės ir paskolų draudimas. PILNAS ČEKIŲ PATARNAVIMAS.

Darbo dienos: pirmadieniais — penktadieniais 9 val. — 1 val. po pietų.
Antradieniais ir penktadieniais 5 val. — 8 val. vakaro.
21, MAIN STREET EAST, ROOM 207 — Telefonas JA. 8-0511

Sociologo žvilgsnis

QUO VADIS, PASAULI? III.

DR. ANTANAS MUSTEIKIS

Jeigu anglų Toynbee žavi savo amžininkus istorine erudicija, ypač geru graikų bei romėnų raidos pažinimu, tai rusų kilmės, amerikietis Sorokinas pagrindžiai yra sociologas, daugelio savo amžininkų laikomas savos rūšies aristokratu. O tai išplaukia iš mąstytojo atsinešto europinio palikimo — kurti visa apimančią socialinių mokslų teoriją, paremtą nevien pozityvistiniais duomenimis, bet ir filosofine erudicija, įžvalga ir istorinėmis iškarpomis.

Aristokratinis Sorokinas

Buvęs paskutinės senosios Rusijos valdžios galvos — Kerenskio — sekretorius, bolševikų ištremtas, pagarsėjo amerikiečių Harvardo universitete, vadovaudamas sociologijos katedrai, parašęs per dvidešimt tomų veikalų. Beje, kaip ir kiekvienas pirmosios kartos atstovas, emigrantas negalėjo atitrūkti nuo savosios tėvynės problemų. (Neveltui jis juk buvo aktyvus tos istorijos dalyvis). Štai kodėl šalia nepaprastai vaisingo sociologinio įnašo jis paliko ir nemažą šališkumo dėmę. Antrojo pasaulinio karo metu jis buvo pasileidęs pasroviui: gindamas ir liaupsindamas "motutę Rusiją", nežiūrint to, ar ji ėjo cariniu ar komunistiniu keliu.

Amžinasis ratas

Ir Spengleris, ir Toynbee, ir Sorokinas istorijos raidą suvokia cikliškai. Pirmieji du yra pesimistiškesni ir nesuranda pajėgių atgimimo ženklų mirštančios civilizacijos griuvėsiuose; pastarasis suvokia istorijoj nuolat pasikartojančią kultūros kaitą. Tai ryškiausiai išdėstyta Sorokino keturtomy veikale "Social and Cultural Dynamics", kurio antroji laida buvo išleista vienu tomu. Visose civilizacijose Sorokinas išskiria tris pagrindinius kultūros stilius arba tiesas, pažinimo bei žinojimo sistemas — pojūtinę, idėjinę ir idealinę. Pojūtinė tiesa vertina tik tai, kas pojūčiais pagaunama. Čia fiziniai, cheminiai ir biologiniai ryšiai įeina į pagrindinę pažinimo ir žinojimo sritį. Idėjinė tiesa yra Dievo malonės apreikšta per pranašus, šventuosius, mistikus, orakulus. Ji yra absoliuti, bet nepragmatinė. Trečioji — idealinė tiesa reiškia pojūtinių ir antpojūtinių formų sintezę. Čia medžiaginės ir dvasinės apraiškos jungiamos į vienumą, ir ši pastaroji kultūrų stiliaus kombinacija autoriaus yra suvokiama kaip pati geriausia.

Istorinės raidos ciklas, pagal Sorokiną, prasideda vienu kraštutinumu ir eina į kitą kraštutinumą, o pusiaukely pereina per harmoningą pusiausvyrą. Tie kraštutinumai — tai pojūtinio ir idėjinio stilių vyravimai, gi pusiausvyra yra sudaroma idealiniu stiliumi.

Grįžtame į dvasinę kultūrą?

Štai pora ciklinės kultūros raidos pavyzdžių. Nuo aštuntojo ligi šeštojo šimtmečio prieš Kristų graikų kultūra buvusi idėjinė. Vėliau per pusantro šimtmečio ji buvusi ideali. O nuo ketvirto šimtmečio prieš Kristų ligi ketvirto šimtmečio po Kristaus ji buvusi pojūtinė. Viduramžiais gi nuo dvyliktojo ligi keturioliktojo š. kultūra buvusi ideali. Nuo keturioliktojo šimtmečio pabaigos ji tapo kaskart labiau pojūtinė, ir tai truko ligi mūsų laikų. O dabar jau esą ženklų, jog dabartinė kultūra krypstanti idėjine linkme.

Sorokinas nužymėjo modernios kultūros kitimo linkmę dar tuo metu, kai du didieji totalistai — Hitleris ir Stalinas vyravo Europoj. Tai gal ir buvo pojūtinės kultūros viršūnė. Visdėlto, komunizmui tebevyraujant viename trečdaly pasaulio, yra sunku sutikti, kad pasaulis jau suka idėjine linkme. Beje, ankstyvosios pavasario kregždės gal ir galima pastebėti dabartinės šeimos raidoj: netik JAV ir Vokietijoj, bet ir S. Rusijoj yra pastebimas, nors ir mažas posūkis nuo "kompanijoninės" šeimos į tradicinę. Antra vertus, Amerikos nureligėjimas — toks ryškus dvidešimtojo amžiaus pradžioje — dabarty yra netik sustojęs, bet užleidęs savo pozicijas bažnyčioms, jeigu apie 70 % gyventojų siejimas su vienos ar kitos religijos išpažinimu reiškia tikrąjį posūkį į dvasinę kultūrą.

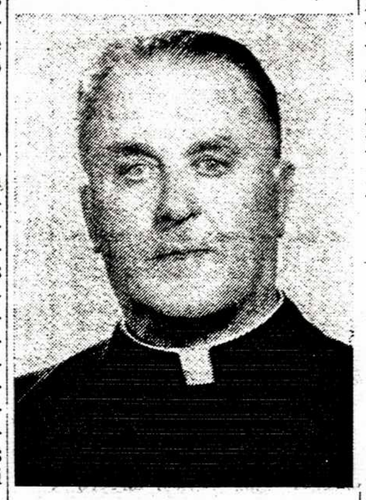

Kun. Benediktas Sugintas — didis lietuviškųjų gimnazijų rėmėjas. Per praėjusį dešimtmetį jis vienas surinko dešimtis tūkstančių dolerių JAV ir Kanadoje lankydamas savo tautiečius. Vasario 16 gimnazijai jis pasiuntė $76.480, Saleziečių gimnazijai — $21.673, Punsko — $1.040, keturioms pradžios mokykloms V. Vokietijoje — $1.560. Iš viso per 10 metų jis sutelkė jaunosios lietuvių kartos švietimui $100.693. Jis turi sutelkęs 1080 rėmėjų, kuriuos kas mėnuo ar rečiau aplanko. Gyvena Čikagoje neįsijungęs į parapinį darbą, kad galėtų atsidėti mokyklų paramai. Nemaža dalis jo lankomų rėmėjų gyvena Kanadoje. Išvęstas kunigu 1919 m. gegužės 4 d. Už dvejų metų — jo 70 metų amžiaus sukaktis.

Atsiųsta paminėti

Vladas Šlaitas, Be gimto medžio. Eilėraščiai. Britanijos Lietuvių Sąjungos leidinys. Spaudė Nida Press, 44 psl. Kaina $1.

Lietuva, nr. 10, 1962 m. gruodžio mėn. Filatelistų draugijos biuletenis. Redaktorius E. Petrauskas, 7742 So. Troy St., Chicago 52, Ill., USA.

Šaltinis, nr. 6, gruodžio mėn. 1962 m. Tikybinės ir tautinės minties laikraštis. Leidžia šv. Kazimiero sąjunga Britanijoj. Lith. RC Church, 21, The Oval, Hackey Rd., London E. 2, England. Prenumeratos kaina $2.

GYVENIMAS FILMUOSE

BILLY BUDD – žmogaus nežmoniškumas žmogui

KORNELIJUS BUČMYS

Kova tarp gėrio ir blogio nekartą buvo pavaizduota vienokioje ar kitokioje meno formoje. Truputį prieš savo mirtį amerikiečių rašytojas Herman Melville užbaigė "Billy Budd, Foretopman", atkurdamas keletą 18-jo šimtmečio britų karo laivyno įvykių. Ši knyga pirmą kartą buvo atspausdinta Anglijoje 1924 m., 33 metams praslinkus po autoriaus mirties. Veikalo pagrindinė tema — žmogaus nežmoniškumas žmogui — sena kaip pati jūra, nauja kaip rytojaus šėlstančios audros.

Pagal šį veikalą du kompozitoriai—italas Giorgio Ghedini 1948 m. ir anglas Benjamin Britten 1951 m. — parašė to paties vardo operas. 1949 m. su vidutiniu pasisekimu Niujorke buvo pastatytas L. O. Coxe ir R. Chapman teatrinis pritaikymas.

Pagaliau sulaukta ir anglų filmo "Billy Budd", kurio gamintojas, teksto paruošėjas ir režisorius yra P. Ustinovas. Jis taip pat atlieka filme ir ketvirtą uždavinį, perteikdamas kapitono Vere asmenį.

1797 m., netrukus po britų laivyno maišto prie Spithead ir Nore, Anglija ir Prancūzija atsiduria karo įtampoje. Britų karo laivo "H.M.S. Avenger" karininkas iš pakeliui sutikto prekybinio laivo pasiima puikų jauną jūreivį Billy Budd, kurs netrukus savo nuoširdumu, paprastumu ir giedrių žvilgsniu į gyvenimą greit patraukia visų jūreivių, karininkų ir paties kapitono dėmesį ir palankumą.

Prancūzai britų laivyno tykojo jūrų paviršiuje, o šio karo laivo pogrindyje brendo maištas iš vidaus. Visame laive vyravo vieninga neapykanta prieš žiaurųjį karininką Claggart, drausmės palaikytoją.

Nors ir pats kapitonas nemėgsta Claggarto, tačiau, vadovaudamasis britų laivyno karo kodeksu, palieka jį kaip priemonę laivo drausmei palaikyti, bent kol šis aiškiai neperžengs įstatymo ribų.

Pats būdamas lyg koks gėrio simbolis, Billy negali prileisti blogio kitame žmoguje. Naktinių sargybų metu jis savo pokalbiais patraukia net ir žiaurųjį Claggart. Tačiau šis laiku susigriebia, kad ir jis gali suminkštėti prieš Billy gerumą. Netrukus Claggart pradeda jį persekioti, kol pagaliau apskundžia kapitonui kaip maišto kurstytoją. Kapitonas pašaukia Billy pasiteisinti. Netikėtai užkluptas ir tokios neteisybės nustebintas, Billy susijaudina ir, nebepajėgdamas ištarti nė žodžio, tvoja Claggartui, kurs tuoj išvirsta ir, susimušęs galvą į grindis, miršta. Iš karininkų sudarytas karo teismas ir pats kapitonas įsitikina Billy neatsakingumu bei nekaltumu, tačiau patys išsireiškia: "Čia mes turime elgtis ne pagal teisingumą, bet pagal įstatymą". Gi įstatymuose už panašų nusikaltimą pramatyta bausmė — pakorimas. Ant rytojaus, prieš pakariamas, Billy sušunka: "Telaimina Dievas kapitoną Veres".

Didelis režisoriaus P. Ustinovo nuopelnas, kad parinko Billy Budd asmeniui pavaizduoti iki šiol niekur dar nepasirodžiusį filmuose Terence Stamp, 23 metų londonietį. H. Melville savo veikale pateikė tikrai sudėtingą Billy Budd asmenybę: jis privalo būti gražus, bet kartu ir vyriškas, paprastas, bet be naivumo. Lyg iš Michelangelo paveikslo išimtas Terence Stamp savo sunkų uždavinį atlieka pasigėrėtinai ir įtikinančiai.

Blogio simboliui atvaizduoti vykusiai parinktas Robert Ryan, kaip žiaurusis drausmės palaikytojas. Su neslepiamu džiaugsmu ir įtūžimu pasigardžiuodamas seka jūreivių plakimą ir kiekviename momente savo autoritetą paremia bausme.

Tobulai savo rolę atlieka ir pats Ustinovas—kapitonas Vere. Jam teko nelengvas uždavinys perteikti supintą kapitono asmenybę — raidės, bet ir pareigos žmogaus, kovotojo už bendrą gėrį. Konfliktas tarp Billy ir Claggart kaip tik ir randa giliausią atgarsį kapitono sąžinėje. Nors ir įsitikinęs Billy neatsakingumu dėl Claggarto mirties, kaip koks jūrų Pontijus Pilotas, pasmerkia jaunuolį pakarti, bjaurėdamasis savim pačiu ir savo uniforma.

Filme netrūksta įspūdingų scenų: Billy apgina serganti jūreivį kapitonui teiraujantis, jo pokalbis ant laivo denio su Claggart, karo teismas, kapitono atsisveikinimas su Billy, pagaliau ir pats pakorimas. Filmas nesibaigia dažnai sutinkama "laiminga" pabaiga, tačiau gėris nepasiduoda blogiui iki paskutinės minutės ir jaunuolis prieš mirtį dar siunčia palaiminimą savo teisėjui.

Filmą meistriškai fotografavo Robert Krasker baltai-juoda fotografija, "Cinemascope" metodu.

Nelabai nustebtume, jei šį filmą pastebėtume išrinktą rungtis dėl Oscar premijos. skiriamos už geriausią 1962 m. filmą.

Laureatas apie laureatą

JURGIS GLIAUDA

Sakmė apie Kernavės žuvimą

Lietuvių tauta, pusiau apvilkta valstybiniais drabužiais ankstyvuose viduramžiuose, buvo viena dinamiškiausių Europos žemyne. Jos istoriniams arba mitologiniams didvyriams dera turėti savo sakminį palikimą tautos folklore. Tų didvyrių žygiams bei asmenybėms derėtų skirti panašias viduramžines sakmes, kurias paliko įrėžtas istorijoje germanai, skandinavai, frankai, vengrai, ukrainiečiai (Kijevo rusai), ispanai... Skandinaviškasis Beowulf, anglų Peredur, Yorko sūnus, frankų Rolando giesmė, vengrų Berta, germanų Brunhilde, austrų Sifrit, ispanų Čidas, slavų sakmė apie kunigaikščio Igorio pulką, kur minimi lietuviai, yra autentiški tų tautų sakytiniai paminklai.

Lietuviai iš žilos senovės teišnešė savo dainas. Galbūt kadaise mūsų krivės ir šlovino mūsų didvyrių žygius, bet iki šiol neradome ir turbūt nerasime viduramžinės sakmės pėdsakų, kaip tai pavyko surasti suomiams "Kalevalos" liekanas arba latviams padavimus apie Lačplesį. Čia galbūt slypi ir mūsų mitologinio didvyrio Vyčio dingę žygiai.

Prūsai, jotvingiai, sėliai ir kt. išnyko, kartu su savimi istorijos užmarštin nusinešdami savų herojų vardus ir žygių sakmes.

Tik tautiškai atgijusios lietuvijos dėmesys nukrypo į savo istoriją ir ten ieškota tos istorijos patoso, poetikos, didingumo ir grožio. Kiti anksčiau pradėjo žavėtis lietuvių istorija nei lietuviai: lenkai, vokiečiai, Kraševskis, Mickevičius, Senkevičius, Sokolnikovas ir visa plėjada kitų. Pradedant V. Pietariu ir baigiant ką tik šiltu Alės Rūtos romanu "Priesaika", mumyse stipriai atgyja istorinio romano, kuriame skamba viduramžiai, temos.

Juozo Kralikausko premijuotasis romanas "Titnago ugnis" kažin ar sutelpa į tą istorinio romano rubriką. Jis daugiur neatitinka trafaretinę romano sąvoką. Ir tai mes tariame neapgailestaudami, bet didžiai džiaugdamiesi, kad Kralikauskui pavyko, kaip dar nei vienam, atgaivinti to viduramžinio tipo sakminę poeziją, kurios didingieji pavyzdžiai sumirgėti čia anksčiau.

"Titnago ugnis" yra didinga sakmė apie Kernavės pilį, jos žuvimą, jos veiklių narių išsibarstymą, paklusus galingam Lietuvos žemių vienytojui Mindaugui. "Titnago ugnis" suskamba mums kaip tas amžinasis, irgi labai epizodinis, "romanas" "Ilijada", kur greta Trojos žuvimo, skamba daugelio Ilijados herojų vardai, jų žodžiai ir žygiai.

"Titnago ugnis" yra epizodas, visiškai artimas Kernavės žuvimui. Kadangi autorius paėmė tik epizodą ir prisotino jį spalvomis, temperamentu, senosios kalbos skambėjimu, labai ryškiais herojais, kurių veikla čia tik epizodinė, ir viską uždengė ta neišvengiama likimine sofokliška tragika, gavome vieną mūsų dabartinės literatūros retenybių — sakmę apie Kernavės žuvimą.

Stengdamasis artėti į buitį, autorius įrėžė buities žymenų kiekviename puslapyje, tuo suteikęs kūriniui koloritą, verčiantį mus tikėti vaizdų autentiškumu. Paėmęs kelių herojų aistrų susikryžiavimą — meilės, garbės, vienvaldystės, turto geidimo, ištikimybės ir klastos, — autorius veikia mus herojų gyvastingumu. Suvedęs herojus į kovos artumą, Kralikauskas priverčia mus karštai sekti herojų **in motion — judesyje.** Griežtai nutraukęs ryšį su šios dienos meilės, keršto, patrijotizmo sąvokomis, ir panaudojęs tas sąvokas anos epochos supratime, jis neapvilko šios dienos žmonių dekoratyviniais drabužiais, parodydamas juos viduramžių gyventojais, bet puikiai, santūriai, epizodiškai atskleidė jų rutą, mums naują, dažnai šiurpią viduramžinę prigimtį.

Kaip sakmė, "Titnago ugnis" neišvengia tam tikro sceniško dramatiškumo, kaikur pabrėžto sentimentalumo, labai retai ir melodraminio elemento, bet viską užlieja, kaip vedamasis motyvas Wagnerio operoje, pasakotojo arba naujo Krivės temperamentine dvasia. Jos turinys tiktų operos libretui, moderniai sakmei, skirtai istorinei herojikai.

Pedantiškai sekant siužeto išrutuliojimą, veikėjų būdo kūrybą, gamtovaizdžio įterpimą į vyksmą, sakinių konstruavimą, senovės kalbos atkūrimą ir t.t., galbūt kaikas norėtų skaičiuoti autoriaus **culpas — kaltes.** Juk mūsų tradicijose yra ieškoti ir labai geroje knygoje, ar kartais nėra kur nors taško ant i. Tą uždavinį sąmoningai ignoruoju, kalbėdamas apie šią knygą. "Titnago ugnyje" visų pirma regime ugnį ir kalbame apie tą kaitrią knygos vedamojo motyvo ugnį.

Kultūrinėje veikloje

MASKVOJ IR PAVERGTOJ LIETUVOJ "karščiausia" prekė šiuo metu, pardavinėjama net juodojoj rinkoj, yra knyga "Viena Ivano Denisovičiaus diena", kurioje aprašomas gyvenimas sovietų koncentracijos stovyklose. Ta knyga buvo išleista pasmerkti Stalino eros žiaurumams. Už knygą juodojoj rinkoj mokama 100 rb. Žurnalas "Novyj Mir", spausdinąs tos knygos santrauką, gaunamas už 10 rb. Oficiali žurnalo nr. kaina — 77 kp.

"DIRVA" pradėjo spausdinti Liudo Dovydėno atsiminimus "Rusijos raudonasis imperializmas". Pirmuoju tęsiniu atspaustas "Pasiruošimas vykti į Kremlių", kur pasakojama apie delegacijos sudarymą vykti į Maskvą "Stalino saulės" parsivežti. Tai atkarpos iš netrukus angliškai pasirodysiančios knygos "We will bury you".

ANTANO RŪKO komedija "Kojinės" bus vaidinama Los Angeles, Calif., sausio 20 d. šv. Kazimiero parapijos salėje. Aktoriai: Dalilė Mackelienė, Ona Mironienė, Juozas Andrius ir Juozas Raibys. Dail. — Algis Žaliūnas.

LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJA leidžia ketvirtąją "Tautos Praeities" žurnalo knygą.

ŽYMI AMERIKIEČIŲ ĮSTAIGA iš Lippincott leidyklos nupirko teisę išversti į ispanų ir portugalų kalbas bei išleisti B. Armonienės knygą "Palik ašaras Maskvoj". Tikimasi, kad pusės metų laikotarpyje toji knyga pasirodys P. Amerikoje.

LIET. MUZIKOLOGIJOS ARCHYVE Čikagoje galima rasti giesmes, pradedant nuo Mažvydo giesmyno iki šių laikų. Archyve turima labai daug nespausdintų mūsų kompozitorių rankraščių. Suregistruota 225 lietuviai kompozitoriai. Pr. Al.

MASKVOJE įvykusiame Sov. Sąjungos istorikų suvažiavime dalyvavo ir 25 Lietuvos istorikai, jų tarpe žinoma, ne vienas agitatorius — Lietuvos Mokslų Akademijos vicepirm. J. Žiugžda. Minėtini: J. Jurginis, Ald. Gaigalaitė, Angelė Vyšniauskaitė ir kt. E.

LIETUVOJE IŠLEISTAS ašštuntasis V. Mykolaičio-Putino raštų tomas — 696 psl. Jame paskelbti rinktiniai rašytojo literatūros mokslo, kritikos ir publicistikos darbai. Jų tarpe: studijos ir straipsniai apie pirmą lietuvišką knygą, Donelaičio "Metus", A. Strazdą, A. Baranauską, Žemaitę, Maironį, L. Girą. Sudėtos ir svarbesnės V. Mykolaičio kalbos, recenzijos apie rusų, kitų kraštų klasikus. E.

LIETUVOS ir komunistinių kraštų spauda yra labai teigiamai įvertinusi skulpt. Ged. Jakubonio paminklą nacių aukoms Pirčiupyje. Už šį paminklą Jakubonis 1961 m. buvo apdovanotas Sov. S-gos dailės akademijos sidabro medaliu. Dabar jis yra kandidatų sąraše Lenino premijai gauti. E.

PER MASKVOS RADIJĄ buvo skelbiama apie "nacionalinės kultūros suklestėjimą" Gruzijoje, Kirgizijoje, Kazachstane, Latvijoje, Lietuvoje. Iš atvykusių Maskvon lietuvių apie tą "suklestėjimą" per radiją rusiškai kalbėjo Lietuvos kultūros min. pavad. Jakelaitis, muz. Balsys, skulpt. Bogdanas, poetas Reimeris. E.

VILNIAUS KINUOSE pradėtas rodyti lietuviškas (keturioliktas iš eilės) filmas "Žingsniai nakty". Pagal rašyt. Vl. Mozuriūno scenarijų filme vaizduojama Kauno komjaunuolių pogrindinė kova. "Tiesa" 296 nr. šuktrikavo scenarijų, iškėlė jo silpnąsias puses; pasidžiaugė, kad filme, esą, vykusiai perduota hitlerinės okupacijos nuotaika Kaune. Jo režisorius — R. Vabalas, operatorius — J. Gricius, komp. — E. Balsys, o aktorių ir mėgėjų tarpe — svarb. vaidmeny V. Rygertas, S. Kosmauskas, A. Masiulis, J. Miltinis ir kt. E.

VILNIUJE TRIS DIENAS posėdžiavo 250 mokslininkų-chemikų iš visos Sov. S-gos. Konferencijoje skirta daug dėmesio blizgančioms metalinėms dangoms. Pagrindinis pranešimas buvo padarytas akademiko Matulio ir Višomirskio vardu, skaityti dar devynių Lietuvos elektrochemikų pranešimai. E.

"KNYGŲ LENTYNA" liet. leidyklų planuose 1963 m. skelbia, jog "Rūta", Hamiltone, nusprendusi leisti knygų seriją, galbūt, 4 per metus. Dėl pirmųjų dviejų jau susitarta su autoriais. Tai būsią Pr. Alšėno redaguotas rinkinys — įspūdžiai žmonių, kurie aplankė okupuotą Lietuvą, laiškų, spaudos, radijo žinių fragmentai ir t.t. Knyga pavadinama "Pro geležinės uždangos plyšį". Antroji knyga — Jono Noreikos "Trys velniai", apysaka iš nepriklausomybės kovų Lietuvoje.

Nuostabi mergaitė

Prieš 7 metus pasaulinė spauda rašė apie 8 metų prancūzaitę, kaip apie literatūrinį "stebuklą". Minon Dronet rašė puikius eilėraščius ir buvo įtariama, kad kas iš suaugusių poetų slepiasi po tos mergaitės vardu, bet ekspertai iš literatūros ir psichologijos srities nustatė, kad Minon Dronet yra savo eilėraščių autorė. Dabar Minon susilaukė 15 metų ir jau eilėraščių neberašo: jos nepaprastas gabumas poezijai kurti žuvo kartu su jos vaikyste, bet pasirodė, jog ji labai muzikali ir puiki dainininkė solistė. Praėjusią vasarą ji jau davė viešą koncertą ir buvo specialistų puikiai recenzuota.

Briuselis. — Paskelbtas naujas pilietybės įstatymas, pagal kurį ateivių, gyvenančių Belgijoje, vaikai gali gauti pilietybę, jeigu apsigyveno Belgijoj prieš 14-tus savo amžiaus metus ir ten išgyveno 5 metus.

Atsivežant į Kanadą ar keliaujant
jums patars ir padės
V. BAČĖNAS
FOUR SEASONS TRAVEL LTD.
109 Bloor St. W., Toronto 5
WA. 5-5555
Po darbo LE. 3-3027

J. Švaisto žiobriai ir žiobreliai

Tarpe įvairiausių mūsų literatūros žanrų, pasirodančių išeivijoje, vienas pačių reikalingiausių yra biografinis romanas, kuriame atsispindėtų vienos ar kitos mūsų praeities epochos įvykiai. Tokių romanų reikšmė yra ta, kad savo nesunkiu stiliumi ir patrauklia intriga jie pajėgia įeiti į platesnes skaitytojų mases, nejučiomis nušviesdami ar primindami eilę istorinių faktų, kuriais nebesidomima, jei jie yra tik sausame istorijos vadovėlyje. Dabar, kai daugumas mūsų knygų skaitytojų yra sunkaus darbo (fizinio ar protinio) darbininkai, tokių romanų reiktų kuo daugiausia. Deja, kaip tik jų atsiranda labai mažai. Viena šio fakto priežasčių yra neabejotinai ta, kad biografiniam romanui parašyti nepakanka būti geru rašytoju. Reikia dar turėti kantrybės, noro ir laiko surinkti apie rašomą asmenį faktinę istorinę medžiagą. Šis darbas ypač pasunkėja išeivijoje, kai pagrindiniai praeities archyvai mums iš viso neprieinami.

Turint visa tai galvoje, su dideliu džiaugsmu tenka sutikti naujausią Juozo Švaisto knygą "Žiobriai plaukia" — biografini romaną apie didįjį Suvalkijos knygnešį kun. Martyną Sidaravičių ir jo pagalbininką S. Kušeliauską.

Pradėjęs biografiniu romanų kūrimą su "Jo sužadėtine", "Draugo" premijuotu romanu apie V. Kudirką, J. Švaistas imasi šio antrojo romano jau su įgudimu. Istorinis asmuo visad bus blankus, jei neįstatytas į ryškius savo laiko rėmus. To dėlei ir J. Švaistas labai daug vietos skiria spaudos draudimo laikotarpio fonui išryškinti. Romano puslapiuose prieš mūsų akis prabėga kudirkiška šypsena palydimi įvairūs rusų žandarai bei valdininkai (dažniausia kvaili girtuokliėliai bei kyšininkai), įvairūs kunigai, pradedant nuo senovišku klebonu iki sukilimu užsidegusiu vikaru, o aplinkui juos — mažieji žmonės: lietuviai kaimiečiai, miestelėnai bei klebonijų tarnautoiai. Tame fone visu stuomeniu iškyla didysis idealistas kun. M. Sidaravičius ir jo "brolis šv. Pranciškaus zokone" romantiškai nusiteikęs žemaičių bajorėlis S. L. Kušeliauskas.

Kun. Sidaravičius, sunkiai ir pavėluotai prasimušęs į mokslus ūkininkaitis, giliai įsideda į širdį vysk. M. Valančiaus žodžius, kad kunigas turi būti keliaujantis apaštalas, kurio pagrindinis tikslas — švietimas. To tikslo vedamas, jis atsisako siūlomo darbo vyskupijos kūrijoje, puošnių klebonijų, netgi būtiniausių patogumų sau pačiam (žiemos metu pastebėtas vaikščiojąs be kojinių), visas jėgas ir uždirbama skatiką pašvesdamas vienam tikslui—lietuviškųjų knygų leidimui ir platinimui. Savo idealizmu jis užkrečia ir kitus, tarp kurių ryškiausias S. L. Kušeliauskas. Šis žemaičių užkampio bajorėlis, kun. Sidaravičiaus paveiktas, pasidaro daugelio lietuviškų knygų vertėjas bei sudarytojas, tarp kitų, garsiosios maldaknygės "Auksso altoriaus". Negana to — Kušeliauskas išryškinamas (ir tai yra istorinis faktas), kaip pirmasis Lietuvių Fondo steigėjas. Pardavęs žmonos jam paliktą dvarelį, jis įneša 2000 rublių "Amžinojo knygų banko" įkūrimui.

Kaip ir kiekvienas kūrinys, šis romanas turi savo stiprių ir silpnų pusių. Stipriosios J. Švaisto vietos yra ten, kur jis prabyla kaip jautrios ir gal net kiek sentimentalios širdies lietuvis. Silpnosios vietos yra kur ne kur prasikišanti publicistika. Bendras romano įspūdis geras, ypač priskiriant prie to kruopštų medžiagos surinkimą.

Pabaigai keli žodžiai ir dėl romano pavadinimo. Žiobriai—vertingos Nemuno žuvys, o žiobreliai — tai draudžiamosios knygos, kurių ruskeliai tyčia ar netyčia nepamatydavo rūkytus žiobrius bevalgydami. Tai kudirkiškas sąmojus.

J. Švaistas, "ŽIOBRIAI PLAUKIA". Liet. Knygos Klubo leidinys, 1962 m. Spaudė "Draugo" spaustuvė, 236 psl. Aplankas dail. P. Jurkaus. Kaina $2.50.
A. R.

Stasys Yla

Profesorius Mykolas Biržiška – kančių nuskaidrinta asmenybė

49.

Kai mirė nepriklausomybės signataras prof. Mykolas Biržiška, "Tėviškės Žiburių" redaktorius viename laiške priminė:

— Tik neužmiršk parašyti apie velionį!

Kaip gali užmiršti tokį asmenį. Ketinau, kol dar buvo gyvas, pats jam rašyti ir kaiko klausti. Kitados, belankant jį Pinneberge, buvo prasitaręs, kaip motina jį ir brolius dažnai vesdavusi bažnyčion ir pergriežtai prižiūrėjusi jų pamaldumą. Dėlto bažnyčia pasidariusi atgrasi. Laimei, žmona laikėsi kitos taktikos — paliko jam religinę laisvę — ir tai išėjo į gera.

Nedrįsau jo varginti laišku, juoba neradau formos, kaip prie man rūpimų klausimų prieiti. Dabar tenka lasinėti jo prasitarimus kitiems ir kitų apie jį.

Viešas pareiškimas

Kitados buvo padaręs įspūdžio jo straipsnis sudėtiniame veikale apie arkiv. Jurgį Matulevičių - Matulaitį. Velionis rašė, kad 1907-1908 m. redagavęs kartu su A. Janulaičiu socialistinę "Žariją", kurioje buvę užsipulti kunigai dėl socialinio jų veikimo. Į tą užsipuolimą atsakęs, berods "Šaltinyje", kun. J. Matulevičius, vienas iš socialinės kunigų veiklos skatintojų.

— To atsakymo rimtumas ir drąsa, — rašė velionis, — mums, susispietusiems prie "Žarijos", padarė įspūdžio. Aš ir kiti, kurie katalikams tada buvome nepalankūs, kun. dr. J. Matulevičių pradėjome vertinti kaip žymesnį kunigą.

Su šiuo kunigu, kuris nuo 1918 m. tapo Vilniaus vyskupu, velioniui teko turėti įvairių reikalų. Matulevičiaus asmenybė dariusi jam akivaizdžios įtakos.

— Turiu pasakyti, kad arkiv. J. Matulevičius mane gerbė, vertindamas, matyt, kaip žmogų. Nors jis žinojo, kad aš esu nutolęs nuo religijos ir katalikybės, bet religiniais klausimais niekad nekalbėjome ir nediskutavome. Arkiv. J. Matulevičius vien savo sielos taurumu ir humaniškumu mane tiek yra paveikęs, jog aš dabar, daugiausia jo dėka, vėl tapau oficialiu Katalikų Bažnyčios nariu.

Išoriniai atsivertimo ženklai

Pavartodamas žodį "dabar", velionis išvengė tiksliau pasakyti savo konversijos laiką. Skaitytojas, pažiūrėjęs į leidinio metus (1933), galėjo galvoti, jog "dabar" turėtų reikšti neseniai. Ypač ši mintis turėjo lydėti buvusius jo mokinius. Vienas jų, vėliau taip pat universiteto profesorius, prisimena savo buvusį gimnazijos direktorių — velionį Vilniuje (1918-1920) ir Kaune (1921-1924). Nors niekad nesudaręs įspūdžio, kad būtų nusistatęs prieš religiją ar nepalankus religiniam gyvenimui, bet niekas iš mokinių nematęs jo nei Vilniuje, nei Kaune per mokinių pamaldas. Tik vieną kartą "Aušros" mergaitės — gimnazistės sušnekusios, kad matė direktorių Šaričių bažnytėlėje besimeldžiantį. Tuo metu berods buvo susirgusi jo duktė Marilė. Tai galėję būti apie 1923 metus.

Kitas, buvęs "Aušros" mergaičių gimnazijos mokytojas, pasakojo matęs prof. M. Biržiška einantį išpažinties toj pačioj Šaričių bažnytėlėj. Tai galėję būti tarp 1935 ir 1937 m.

Šie pastebėjimai tada kėlė nemažo nustebimo, nes prof. M. Biržiška oficialiai nebuvo niekur pasireiškęs kaip konvertitas. Jis tebebendravo su buvusiais draugais, kairesnių pažiūrų žmonėmis, ir nejieškojo artimybės su viešai besireiškiančiais katalikais.

Savo atsivertimo viešai neskelbė

Gal dėl to velionis daugeliui vis dar atrodė esąs "kairiųjų žmogus". Panašiai, matyt, galvota ir Amerikoj, kai jis čia lankėsi 1931 m. Vilniui Vaduoti Sąjungos reikalais. Apsistojo, būdamas Niujorke, šv. Jurgio klebonijoje pas klebonų kun. N. Pakalnį, kurį buvo pažinęs šiam besilankant Lietuvoj. Klebonui kaikas padarė net priekaištą, kad priglaudęs pas save netikintį svetį. Paskui tie žmonės atsiprašė, nes pastebėjo, jog prof. M. Biržiška meldėsi bažnyčioj iš maldaknygės — kažkokios mažos, kokių Amerikos lietuviai nevartojo.

Savo konversijos metus velionis atskleidė Los Angeles lietuvių parapijos klebonui kun. J. A. Kučingiui, su kuriuo artimai sugyveno. Už tai klebonas, laidojant velionį, galėjo savo pamoksle viešai pasakyti:

— Prof. Mykolas buvo ir religinis konvertitas. Jisai to neslėpė, bet ir perdaug viešai neskelbė, kad blogos valios žmonės to neišnaudotų politiniams tikslams. Tai buvo 1922 metais Vilniuje. Arkivyskupas (tada kunigas) Mečislovas Reinys buvo Profesoriaus dvasinio persilaužimo įrankis Apvaizdos rankose. Šį kankinį vyskupą velionis dažnai prisimindavo su meile ir pagarba.

(Bus daugiau)

Mann & Martel Ltd.
REALTORS
2336 Bloor St. W. • Tel. RO. 2-8255

BABY POINT
$16.900 pilna kaina, gražus rupių plytų mūrinis 6 kambarių namas su garažu. Viena skola balansui. arti susisiekimo ir krautuvių.

BLOOR — WINDERMERE
$3.900 įmokėti, 6 kambarių atskiras mūrinis namas su garažu, 2 modernios virtuvės, alyvos šildymas, dideli kambariai. Pilna kaina $17.500.

GELEŽIES KRAUTUVĖ (Hardware Store), SIX POINTS (Bloor & Dundas)
$2.500 įmokėti, plius prekės ir inventorius. Vienuolikos metų senumo pastatas, pastovus biznis, gera klijentūra. Pilna kaina $28.000, viena skola balansui. Lengvos išsimokėjimo sąlygos.

BLOOR — HIGH PARK
$10.500 pilna kaina. Mūrinis namas, 6 dideli kambariai, dvi moderniškos virtuvės, nauja krosnis. Viena skola balansui. vienas blokas nuo Bloor.

DUNDAS — RUSHOLME RD.
$1.700 įmokėti, 11 kambarių, gerai sutvarkytas mūrinis namas su dviem virtuvėm ir dviem voniom. Vandeniu alyva šildomas. $150 pajamų mėnesiui ir 4 kambariai savininkui.

JANE — EILEEN
$2.900 įmokėti. Gražus mūrinis 7 kamb. per du augštus namas, 11 m. senumo. Garažas ir platus įvažiavimas. Arti susisiekimo ir krautuvių. Pilna kaina $16.400.

SWANSEA
$3.500 įmokėti. Visai arti Bloor, 6 kamb. mūrinis namas su garažu ir privačiu įvažiavimu. Vandeniu alyva apšildomas. Gražūs dideli kambariai. Pilna kaina $16.500.

ANNETTE — RUNNYMEDE
10 kambarių dupleksas. Pilna kaina $17.900. Du garažai, privatus įvažiavimas. Dvi atskiros krosnys. Išnuomota po $100 mėn. Įmokėti $5.900. Viena atdara skola balansui dešimčiai metų.

B. SAKALAS
Darbo telef. RO. 2-8255 Namų telef. LE. 6-1410

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

SPORTAS

VYČIO ŽINIOS

Sausio 20 d. Toronto L. Namuose įvyks metinis visuotinis LSK Vytis susirinkimas. Visi nariai, tėvai ir nariai rėmėjai kviečiami dalyvauti.

Valdyba

Vyčio krepšininkai viešėjo Hamiltone ir sužaidė draugiškas rungtynes su Kovo jaunių komanda. Po kietos kovos rungtynes laimėjo koviečiai 53:49. Koviečiai sudaro rimtos komandos įspūdį ir vytiečiams sunku buvo jėga nugalėti techniškai gabesnius priešininkus. Rungtynėms trukdė nepritYręs savi teisėjai. Kad ir draugiškoms rungtynėms vertėtų turėti oficialius teisėjus, nes priešingu atveju rungtynės virsta nedraugiškomis. Laimėjo taškus: Kovas — Vinerskis 13, Meškauskas 26, Blekaitis 8, Breichmanas 2, Vindašius 4; Vytis — Preikšaitis 9, Juozaitis 32, Staškevičius 2, Šileika 4, Ručinskas 2.

Sakalo krepšininkai šį šeštadienį atvyksta draugiškoms rungtynėms su vytiečiais — 3 val. p.p. Givins mokykloje.

Church lygos pirmenybėse Vyčio vyrai įveikė Mimico 78:31. Žaidė: V. Zadurskis 7, Šileika 9, R. Zadurskis 2, Juozaitis 22, Staškevičius 11, Bacevičius 10, Preikšaitis 15. Tos pačios lygos pirmenybėse berniukai D pralaimėjo prieš Woodgreens 8:6. Taškus pelnė Nacevičus 3 ir Ignatavičius 3.

CYO pirmenybėse Vyčio mergaitės B pralaimėjo Corpus Christi 27:33.

TLB pirmenybėse Vyčio moterys pralaimėjo Aušrai 20:19. Žaidė: Balsienė 14, Radzevičienė 5. Su šiuo pralaimėjimu vytietės prarado antrojo rato pirmavimą ir dabartinis komandų stovis atrodo sekančiai:

1.	B-A	12 taškų
2.	Vytis	11 taškų
3.	Ciccones	8 taškai
4.	Aušra	7 taškai
5.	Tru-Way	2 taškai

Sekančios rungtynės: Church lyga— vyrai - Kingsway pirmadienį 7.30 v.v. Humberside m-loj; berniukai C - Kimbourne antradienį 7.30 v.v. Kimbourne Park salėje. **TLB lyga** — moterys - Cicones antradienį 8.45 v.v. Deer Park m-loje. **CYO lyga** — pirmadienį 8 v.v. Givins m-loje mergaitės B - Aušra; ketvirtadienį 7 v.v. Givins m-loje mergaitės C - St. Leos.

A. S.

AUŠROS ŽINIOS

Šios savaitės rungtynės. Pirmadienį 7 v.v. Givens mokykloje Aušra M žais su Corpus Christi ir po jų Aušra J - Vyčio J., trečiadienį, 9 v.v., mūsų salėje Aušra I žais su St. Chris; ketvirtadienį, 7 v.v., Ryerson pr. m-los patalpose Aušra J žais su St. Chris; šeštadienį, 3 v. p.p., St. Christophers patalpose Aušra MB žais su Vyčio MB ir po jų Aušra B - Vyčio B; sekmadienį, po B-C vyrų rungtynių, apie 3.30 v. p.p., Aušra Jr. žais su latvių Y Jr.

Šį šeštadienį Aušros vyrų krepšinio komanda vyksta į Tillsonburgą draugiškoms rungtynėms su "Pocius Realtors" komanda.

Šį sekmadienį laukiame Hamiltono jaunių krepšininkų ir krepšininkių. Rungtynės numatomos po jaunių B-C lygos rungtynių.

Planuota jaunučių išvyka į Hamiltoną dėl slidaus kelio buvo atidėta vėlesniam laikui.

Praėjusios savaitės rungtynių rezultatai. B-C lygoje Aušra Sr. nugalėjo estų Sr. komandą 72:63 ir Aušra Jr. nugalėjo estų jaunius 71:38; Toronto Ladies Basketball lygoje Aušros mergaičių Sr. komanda nugalėjo Vyčio moteris 20:19; Church lygoje Aušra Inter. nugalėjo St. Cyril 67:32, Aušra Juvl. nugalėjo St. Chris MB 14:6.

HAMILTONO KOVO ŽINIOS

Parapijų lygoj koviečiai (žaidžia Our Lady of Mercy vardu) vis dar skina laimėjimus. Po sunkios kovos prieš St. John's parapijos komandą tik paskutinėj minutėj išlygina ir laimi dviejų taškų skirtumu. Sekanti, silpnoka All Souls komanda, be vargo sutvarkoma 78:15.

Miesto lygoj mergaitės pamažu pradeda atsigauti. Po laimėjimo prieš Red Wings komandą 19:18 atkopė į ketvirtą vietą.

Sporto klubo vyrų stalo teniso turnyras dėl pereinamos taurės įvyks sausio 26 d. Norintieji turnyre dalyvauti, registruojasi pas A. Grajauską tel. JA. 2-2698.

A. G.

Sportas Lietuvoje

Individualinėse stalo teniso pirmenybėse Lietuvos meisteriais tapo E. Pauras ir L. Balaišytė. Vyrų grupėje: 1. E. Pauras, 2. R. Paškevičius, 3. V. Vaidžiulis, 4. V. Baltakis, 5. A. Zablockis, 6. V. Rybakovas, 7. P. Čepaitis. Moterų grupėje: 1. L. Balaišytė, 2. A. Kondrataitė, 3. N. Kurdzikauskienė, 4. I. Kolosauskaitė, 5. A. Mickevičienė, 6. O. Cibulskytė, 7. V. Jackūnaitė, 8. S. Vitkūnaitė.

Tai pajėgiausi Lietuvos stalo tenisininkai. A. Saunoris turnyro pradžioje susižeidė ir nedalyvavo. Pirmenybės vyko Vilniuje; dalyvavo 32 vyrai ir 24 moterys. Visų dalyvių bendras amžiaus vidurkis 16,8 metų.

Lietuvos jaunių pirmenybėse nugalėtojais tapo: tinklinyje — mergaitės, Marijampolė; berniukai, Vilnius; krepšinyje — mergaitės, Kaunas; berniukai, Klaipėda; stalo tenise: I. Bražiūnaitė ir V. Rybakovas.

Lietuviškojo sporto gyvenime rusiškų pavardžių skaičius pamažu ėmė kilti. Jaunių pirmenybių tinklinio nugalėtojos berniukų Vilniaus komandos sudėtis: treneris J. Švedas, žaidėjai: A. Čiuročkinas, V. Uchovas, J. Krogertas, J. Petuchovas, V. Semenčenka, V. Konovalenka, M. Serdiukovas, V. Matuševas ir R. Venteris.

Lietuviai pasaulinio masto sportininkai

Birutė Kalėdienė — jietis — 57,47 metrai — 1958. X. 30; Aldona Stančiūtė — jietis — 55,68 mtr. — 1962. X. 13; Vytautas Jaras — diskas — 58,73 mtr. — 1962. X. 10; Alg. Baltušnikas — diskas — 57,93 mtr. — 1961. X. 3; Jonas Pipynė — bėgimas 1500 mtr. — 3:41,1 min. — 1957. VIII. 4; Kristina Keturakytė — rutulys — 15,46 mtr. — 1962. VIII. 22; Antanas Vaupšas — šuolis į tolį — 7,90 mtr. — 1962. X. 28; Adolfas Varanauskas — rutuyls— 18,13 mtr. — 1960. V. 12; Alfredas Zablockis — jietis — 78,90 mtr. — 1960. VIII. 15; Kęstutis Orentas — bėgimas su kliūtimis 3.000 mtr. — 8:45,6 min. — 1962. VIII. 11.

Yra ir daugiau pasaulinės klasės lengvosios atletikos rezultatų pasiektų Lietuvos sportininkų, bet čia suminėtieji yra patys reikšmingiausi.

J. G.

Extra Realty Ltd.
1043 BLOOR ST. W. • Tel. LE. 1-1161
Didžiausias pasirinkimas namų, farmų, žemės sklypų, apartamentų, biznių.

DUNDAS — OSSINGTON AVE. $6.000 įmokėti, 12 metų senumo, rauplėtų plytų, pirmame augšte 4, antrame 3 kambariai, vandeniu alyva apšildomas, mod. virt., garažas. Pilna kaina $16.500. Pomirtinis pardavimas.
COLLEGE — CONCORD. $4.000 įmokėti, atskiras, mūro, 9 kambarių, 3 virtuvės, vand. alyva apšild., gražus ir pajamų namas. Kaina $16.000.
BLOOR — WINDERMERE. $3.500 įmokėti, atskiras, mūro, 8 kambarių per 2 augštus, pirmame ir antrame augšte prausyklos ir vonios. Nuo Bloor gt. 10 namų. Pilna kaina $19.500.
ANNETTE — EVELYN. $3.000 įmokėti. 7 kamb., 2 augšt., mūro, atskiras, pirmame augšte 4 kamb. Alyva vand. šild. Garažas. Kaina $17.000.
AVENUE RD. — EGLINTON. $5.000 įmokėti, 8 kamb. per 2 augštus, atskiras, mūro, 20 m. senumo, privatus įvažiavimas. Viena skola balansui. Kaina $21.500.
ŠIAURĖJE, vienas tiketukas, $1.500 įmokėti, 5 kambarių bangaliukas. Kaina $10.000.

Skubiai prašau skambinti man asmeniškai po darbo nuo 8-10 val.

J. KUDABA Namų telefonas RU. 3-2105
Kreipkitės visais reikalais. Čia gausite rimtą ir sąžiningą patarimą.

KLAIPĖDOS SUKILIMO

40-sios metinės buvo paminėtos su deramu iškilmingumu. Visuose dievnamiuose sukaktis buvo prisiminta per pamaldas. "Tėvynės pris." radijo programoj kalbėjo didžiojo M. Lietuvos veikėjo duktė Elzė Jankutė. Prisikėlimo salėje buvo surengtas iškilmingas aktas KLB apyl. v-bos, M. Lietuvos Bičiulių dr-jos ir M. Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio skyrių iniciatyva. Savanoriai, šauliai ir skautai dalyvavo su vėliavomis, kun. P. Ažubalis perskaitė invokaciją, gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas tarė proginį žodį, o svečias iš Montrealio A. Lymantas skaitė paskaitą. Pastarasis priminė pagrindinius sukilimo, Klaipėdos ir Maž. Lietuvos faktus, pabrėždamas reikalą Lietuvai niekados nenusisukti nuo jūros. Meninėj daly svariai pasirodė su liet. dainomis ir "Pilėnų" operos ištrauka sol. V. Verikaitis, jaunieji deklamatoriai L. Kizytė su Vl. Zabiela, akompaniatoriai St. Gailevičius su D. Skrinskaite ir pagaliau "Varpo" choras, dirig. St. Gailevičiaus. Minėjimui vadovavo L. Tamošauskas. Svečias A. Lymantas su ponia, nesulaukę programos pabaigos, išskubėjo į aerodromą. Jis yra klaipėdietis, baigęs Vytauto D. gimnaziją, studijavęs Berlyne. Gyvena Montrealy ir redaguoja "Lietuvos Pajūrį" — trimėnesinį laikraštį. Ponia Lymantienė yra vilkaviškietė irgi baigusi Vyt. D. gimnaziją Klaipėdoj.

Bv.

IŠ "DAINOS" VEIKLOS

— Nors ir labai pavėluotai, dėkojame kun. P. Ažubaliui už leidimą šv. Jono bažnyčioje pravesti rinkliavą per du sekmadienius. Surinkta $102. Gerb. kunigams už skelbimą bažnyčioje ir visiems aukojusiems nuoširdus ačiū!

— Gruodžio 14 d. įvykęs bazaras L. Namuose buvo sėkmingas. Fantus priėmė ir tvarkė narės: Kuzmarskienė ir Jankaitienė. Bazaro metu talkino: Matulevičienė, L. Pocienė, K. Butienė ir J. Kulikauskienė. Fantus aukojusiems ir visiems atsilankiusiems bazaran nuoširdžiai dėkojame.

— Sausio 16 d. "Dainai" sukanka 20 metų. Ta proga kovo 17 d. šv. Jono Kr. parap. salėje bus suruoštas paminėjimas. Iš anksto prašome visus "Dainos" rėmėjus tą datą prisiminti ir gausiai atsilankyti kartu pasidžiaugti.

— Ačiū L. Novogrodskienei už malonų praeito susirinkimo priėmimą.

M. F. Y.

Nuoširdžiai dėkoju

savo mieliems klijentams, kurie kantriai laukė net virš keturių mėnesių, mane ištikus sunkiai ir ilgai ligai. Bet dabar jau jaučiuosi pasveikęs ir nuo sausio 15 d. pradedu normaliai dirbti. Taip pat nuoširdžiai dėkoju gydytojams dr. J. L. McCollum už dvi sėkmingas operacijas, dr. J. Yčui, dr. H. James Watt ir dr. C. E. Tipping.

Taip pat labai dėkoju už lankymą ligoninėje ir namuose, už užuojautą, dovanas ir gėles. Tėvams pranciškonams, šv. Jono Kr. klebonui, "Caritas" šalpos dr-jai, Prisikėlimo parapijos komitetui, Toronto skautėms, N. Prasidėjimo Marijos seselėms, pažįstamiems, draugams ir giminėms.

Taip pat labai labai dėkoju tiems, kurie man negalint dirbti pagelbėjo materialiai išsilaikyti mano šeimai ir sūnums tęsti studijas pirkdami mūsų vyrų drabužių krautuvėje.

Visiems didelis lietuviškas ačiū!

Apolinaras Beresnevičius

Padėka

Nuoširdžiai dėkojame Prisikėlimo par. Katalikių Moterų dr-jos skyriui už auką $50 Lietuvių Vaikų Namams. Dievo palaimos meldžiame Jūsų kilniems darbams.

Nek. Pr. Marijos seserys

"Lietuvos Pajūrio" red. A. Lymantas kalba 40 metų Klaipėdos sukilimo sukakties minėjime Toronte. Nuotr. M. Pranevičiaus

Br. Vaškelis atostogų proga buvo atvykęs į Torontą aplankyti savo bičiulių. Filadelfijos un-to slavistikos skyriuje jis dėsto rusų kalbą ir kartu ruošia disertaciją apie Baltrušaitį daktaro laipsniui gauti. Br. Vaškelis yra PLB valdybos narys. Gyvendamas Toronte studijavo vietiniame un-te slavistiką.

ALYVOS UŽSAKYMAS PER LIET. NAMUS šios žiemos sezone padidėjo ir pasiekė 120. Gruodžio mėn. alyvą užsisakė: R. Girčys, J. Klevinas, L. Steponavičius, Z. Budreikienė, L. Monstvilas, M. Pavilionis, A. Rimkus, K. Simonaitis. Už praeitą sezoną LN gavo už tarpininkavimą $650. Už šį sezoną numatoma gauti apie $1000. Ši graži parama LN susidaro niekam nieko nekainuojant, tik mūsų susipratimo dėka. P. Lelis, LN ūkio vedėjas

Alg. Miniota, radijo ir spaudos žiniomis, suimtas Windsore, Ont., kur jis perėjo sieną iš JAV. Anksčiau gyvenęs Toronte ir dirbęs kaip nekiln. turto pardavėjas. Jo laukianti byla, iškelta 11 klijentų $14.800 sumai. Antroji jo pavardė esanti Peter Gallas. Tokius duomenis spaudai yra pareiškusi policija.

Ontario provincijos liberalų partijos suvažiavimas įvyksta sausio 24-26 d. Toronte. Konvencijos metu bus peržiūrėta partijos programa ir padaryta pakeitimų. Ontario liberalams vadovauja J. Wintermayer iš Kitchener.

Lietuvių studentų žinios

VISI STUDENTAI ir moksleiviai kviečiami dalyvauti "Lituanus" žurnalo vajaus užbaigimo iškilmėse Prisikėlimo par. muzikos studijoje sausio 19 d., 7.30 v.v. Bus svečių iš JAV ir Montrealio su įdomiais pranešimais.

Studentų valdyba

AKADEMIKAI SKAUTAI ruošia supažindinimą su Toronto universiteto fakultetais sausio 27 d., sekmadienį. Yra kviečiami visi XII ir XIII klasės moksleiviai, kurie domisi tolimesnėmis studijomis. Prasidės 5 v. p.p. studentų būstinėje. Moksleiviai bus pavaišinti kava. Akademikai skautai nori susipažinti su būsimais studentais, tad maloniai prašome visus atsilankyti.

ASS valdyba

STUDENTŲ ATEITININKŲ SUEIGOJ sausio 13 d. K. Skrupskelis skaitė paskaitą apie prof. St. Šalkauskį. Po diskusijų buvo nutarta uoliau dalyvauti spaudoj, ypač "TŽ". Dalyvavo gražus būrys studentų. Yra naujų narių, kurie rodo noro gyviau veikti. Pirmininkavo R. Vaštokas.

STUDENTŲ BŪSTINĖ turi didelį pasisekimą. Puikiai pavyko Naujų Metų sutikimas. Kas sekmadienį pilni namai būva studentijos, ypač tuoj po pamaldų. Ten jie šnekučiuojasi, kava vaišinasi. Dažnai "nežinomi" aukotojai ir pyragaičių atneša. Tik dar mažai atsilanko paskutiniųjų kursų vyr. studentai.

LAIKAS ABITURIENTAMS APSISPRĘSTI KĄ STUDIJUOTI. — Jau dabar kiekvienas XIII ar XII klasės abiturientas turi žinoti, kokį mokslą eis baigę gimnaziją. Prašymai un-tui jau reikia paduoti dabar. Kurie tikisi, kad per išleidžiamuosius birželio mėn. egzaminus tegaus apie 50-60 ir visą laiką šiais pažymiais ėjo, tai gali būti tikri, kad nepateks į Toronto un-tą. Jiems reikės pasirinkti Ryerson institutą arba kitus un-tus bei augštąsias mokyklas. Abiturientai, kurie gaus tik virš 50 vidurkį gali patekti į TU technikų profesijas, kur mokslas praeinamas per 2-3 metus. Jie ar jos gali pasirinkti pvz. dantistų technikų kursą, kuris trunka tik 2 metus ir 1 metai dental nursing; fizinio lavinimo ir sveikatos skyrius — 3 metai ($456 metams); kursas Graduate Nurses — 3 metai (456); muzikos fakultetas — 3 metai ($424); fizinės terapijos kursas "Physical and Occupational Therapy" — 3 metai ($430). Beveik į visus minėtus skyrius priimama su vidurkiu XIII klasės 50.

Lietuvių skautų veikla

NUPIRKTA SKAUTŲ STOVYKLAVIETĖ. — Pradėdami 1963 m., Toronto skautai-tės įsigijo nuosavą stovyklavietę. Anksčiau buvo įmokėta $300, o likusį balansą $3.700 apmokėjo praeitą savaitę. Stovyklavietė yra Muskokoj prie Fox ežero; 40 akrų su 1500 pėdų smėlio pakrante. Šiais metais skautai-tės stovyklaus jau nuosavam žemės kampelyje su dideliu dėkingumu aukotojams ir rėmėjams. Žemės pirkimo dokumentus nemokamai daro advokatas G. Ben, kuris neseniai išrinktas miesto aldermanu.

DVI NAUJOS DRAUGOVĖS.—Daugiau įsirašius į j. skautus - vilkiukus, viena draugovė buvo perdidelė. Ji suskirstyta į tris: I vadovauja v.sk.v.sl. P. Saplienė, II ps. J. Kalinauskas ir III ps. J. Dambaras.

ŠATRIJOS IR RAMBYNO TUNTŲ posėdyje sausio 10 d. diskutuotas pareigingumas, Vasario 16 minėjimas, Kaziuko mugė ir vasaros stovykla. Vadovai, galintieji važiuoti į stovyklą, prašomi pranešti tuntininkams iki vasario 15 d.

ŠĮ SEKMADIENĮ, 3 v. p.p. skautų ir skautų kandidatų sueiga skautų būkle. Dalyvavimas būtinas.

Draugininkas

1962 M. GRUODŽIO 22 D. Toronto jūrų sk. "Vandenės" laivas suruošė kalėdinę eglutę su dovanėlėm ir programėle penkių vaikų lietuviškai šeimai. Tai buvo jūrų sk. kalėdinis gerasis darbelis. R. K.

1962 m. moterų lengvoji atletika

Penkis pasaulio ir septynis Europos rekordus 1962 m. atsiekė moterys, tad palyginus su 1960 m. jie nebuvo "riebūs". Svargiausia, kad nuo 1950 m. Sov. Sąjungos atstovių žygiavimas buvo sulaikytas Vokietijos, Anglijos, Australijos, Lenkijos ir JAV lengatlečių, išstumiant ruses net iš tokių rungčių, kaip 400 ir 800 mtr. bėgimai. "Greičiausiom" pasaulio moterim buvo JAV negrė Wilma Rudolph-Ward, anglė D. Hyman ir vokietė Jutta Heine, nors Sov. Sąjungos atstovės ir toliau išlaikė savo pozicijas mėtymuose ir šuoliuose.

Kaip ir vyrų pasekmėse, taip ir moterų, pateiksime tik tris geriausias, palygindami jas su pavergtos Lietuvos rezultatais.

100 m. bėgimas: Heine — Vokietija —11,4 sek., Rudolph — JAV — 11,4 sek., Itkina — Sov. S-ga — 11,5 sek. Lietuvos atstovių nerandame net "su žvake", nes joms 12 sek. riba yra neperžengiama, panašiai kaip ir kituose bėgimuose.

200 mtr.: Heine — Vokietija — 23,3 sek., Hyman — Anglija — 23,4 sek., Raepke — Vokietija — 23,6 sek.

400 mtr.: Dan — Š. Korėja — 51,9 sek. — pasaulinis rekordas, Itkina — SS — 52,9 sek., Willis — Australija — 53,6 sek.

800 mtr.: Willis — Australija — 2; 01,2 min. — pasaul. rekord., Chamberlain — N. Zel. — 2;01,4 min., Dan — Š. Korėja — 2;01,4 min.

80 mtr. su kliūtim: Moore — Britanija — 10,5 sek. — pasaul. rekord., Fisch — Vokietija — 10,6 sek., Ciepla — Lenkija — 10,6 sek.

4x 100 mtr.: Lenkija — 44,5 sek., JAV — 44,6 sek., Vokietija — 44,6 sek.

Šuolis į tolį: Ščelkanova — SS — 6,62 mtr. — pasaul. rekord., Hoffmann — Vokietija — 6,35 mtr., Claus — Vokietija — 6,34 mtr.

Šuolis į augštį: Balaš — Rumunija — 1,87 mtr., Woodhouse — Australija — 1,78 mtr., Gere — Jugoslavija — 1,76 mtr.

Šioje rungtynėje į trečią dešimtuką pateko J. Treigienė, atsiekusi 1,67 mtr. — naują Lietuvos rekordą.

Rutulio stūmimas: Press — SS — 18,55 mtr. — pasaul. rekordas, Garisch — Vokietija — 17,47 mtr., Sybina — SS — 16,95 mtr.

Kristina Keturakytė su atsiekta pasekme Kijeve 15,46 mtr. pasaulyje yra 17-toj ir Europoj — 16-toj vietoj. Tai naujas Lietuvos rekordas.

Disko metimas: Press — SS — 58, 12 mtr., Mueller — Vokietija — 56,39 mtr., Kontsek — Vengrija—55,53 mtr.

Jieties metimas: Ozolina — Latvija — 58,33 mtr., V. Pyldsam — Estija — 56,33 mtr., A. Stančiūtė — Lietuva — 55,68 mtr.

Kaip matome, tris pirmas vietas pasaulyje užima Pabaltijo atstovės, nors tarptautinėje lengvosios atletikos sąjungoje, visoje pasaulio spaudoje, prie jų pavardžių uždėtos SS raidės. Tiesa, Ozolina, kaip ir latviai Lipsnis ar Krasovskis, negyvena pavergtoj Latvijoj, tačiau darydamas šią klasifikaciją, sąmoningai uždėjau jų gimtąjį kraštą, nes tikriausia jie ne laisvu noru atsidūrė Maskvoje ir Leningrade.

Jieties metime minėtina buv. pasaulio meisterė B. Zalogaitytė - Kalėdienė; pasaulio rekordą atsiekė Tbilisyje 1958 m. spalio 30 d. pasekme 57,47 mtr.; 1962 m. numesdama jietį 53,62 mtr. pasaulyje atsistojo devintoje vietoje. Dar trečiame dešimtuke randame B. Kaminskienę — 50,18 mtr.

Penkiakovė: Press — SS — 4975 taškai, Bystrova — SS 4833 t., Heine — Vokietija — 4751 taškas.

K. B.

Ateitininkų žinios

ATEITININKŲ SENDRAUGIŲ SUSIRINKIMAS — sekmadienį, sausio 20 d., 6 v.v. L. Vaikų Namuose, 57 Sylvan Ave. Programoje: K. Manglico paskaita, A. Kuolaitės pranešimas iš studentų ideologinių kursų ir atstovų rinkimai į Niujorko konferenciją. Negalį susirinkime dalyvauti gali balsuoti paštu arba įduoti voką kitam. Reikia išrinkti du atstovu. Kviečiami dalyvauti studentai ir kiti prijaučiantieji.

REIKIA PASIDŽIAUGTI jaunučių ir jaunesniųjų ateitininkų veikla. Berniukai ir mergaitės veikia atskirai. Su mergaitėmis dirba N. Pr. M. seselės, su berniukais — M. Bušinskas, K. Abromaitis ir K. Kaknevičius. Kapelionai: kun. B. Pacevičius ir Tėvas Rafaelis Šakalys, OFM.

MOKSLEIVIŲ GIMNAZISTŲ KUOPA šiais metais yra mišri, nors mergaitės ir berniukai daro retkarčiais ir atskirus susirinkimus. Kuopą globoja: seselė Margarita, studentė A. Šapokaitė, S. Juozapavičius ir V. Birieta.

STUDENTAI ATEITININKAI savo susirinkimus daro kas mėnesį. Jų valdybą sudaro: V. Tamulaitytė, R. Staškevičius; dv. vadas — Tėvas dr. Kornelijus Bučmys, OFM.

ATEITININKIŲ MERGAIČIŲ — vyr. moksleivių, jaunesniųjų ir jaunučių susirinkimas — šį sekmadienį, sausio 20 d., 4 val. p.p., L. Vaikų Namuose. Maloniai kviečiamos visos ateitininkės ir norinčios priklausyti. Susirinkiman prašome nevėluoti.

JAUNUČIŲ AT-KŲ BERNIUKŲ susirinkimas šaukiamas šį sekmadienį, sausio 20 d., 4 val. p.p. Prisikėlimo muzikos salėje. Kviečiami berniukai 8-13 metų amžiaus.

LIQUIFLAME
OILS LTD.
Atstovas
H. ROŽAITIS
Greitas kuro-alyvos pristatymas ir patarnavimas.
Telefonas LE. 3-4908.

F. SENKUS REAL ESTATE 1997 Dundas St. W. Telefonas 533-4414

RETA PROGA! 42 akerių pušų ir eglaičių miško. Namas su miesto patogumais. 6 pastatai vasarotojams. Baldai. Apie pusė mylios didelės upės kranto. Arti "Sauble Beach" vasarvietės. Tinka: vasaroti, meškerioti, ūkininkauti ir parduoti atskirais sklypais. Kaina $24.800.

Skambinti F. SENKUI ar J. MATULIONIUI

R. CHOLKAN
& CO. LIMITED REALTORS

527 Bloor St. W. – Toronto 4, Ont.
Telefonas LE. 2-4404

Ats.
Pr. KERBERIS
Darbo tel. LE. 2-4404
Namų tel. LE. 5-1584

Gladstone — Bloor. $2.500 įmokėti, 9 kambarių atskiras mūrinis namas, 2 vonios, 2 virtuvės, naujas alyva šild., garažas.

Baby Point. $3.000 įmokėti, 8 kambariai per du augštus, atskiras namas, vandeniu alyva šildomas, garažas su privačiu įvažiavimu, arti Jane.

Wright Ave. — Roncesvalles. $4.000 įmokėti, 10 kambarių atskiras namas, vandeniu alyva šildomas, 3 virtuvės, garažas, vienas morgičius balansui. Žema kaina, turi būti parduotas.

Windermere — Bloor. Apie $4.500 įmokėti. 7 kambarių atskiras namas, naujas alyvos šildymas, užbaigtas kambarys rūsyje, 2 virtuvės, 2 vonios, arti Bloor.

Dovercourt — Bloor, $1.000 įmokėti. 8 kambarių mūrinis namas, 2 vonios, 2 virt., vandens alyva šildymas, garažas, 10 metų skola.

Jane — Bloor. $5.000 ar mažiau įmokėti, 5 kambarių atskiras bungalas, moderniška vonia bei virtuvė, naujas šildymas, užbaigtas kambarys rūsyje, garažas, ilgos ir lengvos išsimokėjimo sąlygos, arti Bloor.

Indian Rd. — Bloor. $8.000 įmokėti, 11 kambarių ir 2 apšildyti saulės kamb., atskiras trijų šeimų namas, vandeniu alyva šildomas, 3 vonios, 3 virtuvės, garažas, didelis kiemas, vienas morgičius balansui.

High Park — Roncesvalles. $8.000 įmokėti, 12 kambarių atskiras dupleksas, vandeniu alyva šildomas, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu, vienas morgičius balansui.

Vakaruose. Apie $10.000 įmokėti, Biznis ir namas. Rūkalų ir dovanų krautuvė, paštas, kirpykla ir 6 kambarių butas, atskiras puikus vos keletos metų senumo, geroje biznio vietoje. Rūkalų - dovanų krautuvė daro apie $1.000 savaitinės apyvartos, plius nuomos. Reta proga turėti gerą biznį nuosavame name.

Bloor St. W. Apie $3.000 įmokėti, daržovių ir vaisių krautuvė, apie $2.500 savaitinė apyvarta. Puikus biznis, kas netingi dirbti.

$2.000 įmokėti, Jane — Bloor rajone, atskiras, mūrinis 8 kambar. per 2 augštus namas, karšto vandens alyvos šildymas, garažas ir privatus įvažiavimas. Pilna kaina $18.700. Lengvos išmokėjimo sąlygos. Skubus pardavimas.

$4.000 įmokėti. Roncesvalles—High Park Blvd. rajone. Atskiras, mūrinis, 10 did. kambarių namas, karšto vandens alyvos šildymas. Garažas ir šoninis įvažiavimas. Patogus 3 šeimom namas. Pilna kaina $22.000. Viena atvira skola. Balansas 10-čiai metų.

$8.000 įmokėti. Puikus 11 kambarių namas ant Indian Road prie pat Bloor. Dideli kamb., kiekviename augšte vonia. Garažas ir šoninis įvažiavimas. Tinkamas 3 šeimom. Pirmą kartą parduodamas. Prašo $29.000.

$10.000 įmokėti. Jane — Lawrence rajone. 9 metų senumo. 10 butų apartament. pastatas. $12.000 metinių pajamų. Prašoma kaina $72.000.

$18.000 įmokėti, modernus, 1 metų senumo, 23 butų apartamentinis namas. Balkonai, "inter-come" sistema ir visi kiti modernūs įrengimai. Virš $24.000 metinių pajamų. Labai patogioj miesto daly, prie pat krautuvių ir susisiekimo. Labai geras pirkinys.

$30.000 įmokėti. 29 butų moderniškas apartamentinis pastatas. Balkonai, "inter-come" sistema, keltuvas ir t.t. $38.408 metinių pajamų. Verta dėmesio investacija.

100 AKRŲ FARMA — RESORTAS $10.000 įmokėti. Tik 80 mylių nuo Toronto, prie 11 kelio. Mūrinis 8 kambarių namas, kiti pastatai cementinių blokų. Du plaukimo baseinai. Piknikams stalai ir ugniavietės stovyklautojams. Restoranas. Likerių - dining room leidimas. Visi kambariai apstatyti brangiais skandinaviškais baldais. Dėl pilnesnių informacijų, fotografijų bei įrengimų sąrašo, skambinkite man dar šiandien.

Be to, turime labai didelį pasirinkimą įvairaus dydžio apartmentinių namų.

J. RUKŠA
LE. 2-4404
Namų telefonas LE. 6-9165

PASITEIRAUKITE DĖL KITŲ NUOSAVYBIŲ. REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

Vėl puolami pabaltiečiai spaudoje

(Atkelta iš 1 psl.)

lankė netik Stockholmą, bet ir eilę kitų miestų. Visą laiką buvo lydimi ir vedžiojami paslaugių sovietų ambasados tarnautojų. Jeigu ir bandė vienas kitas tautietis prie jų prieiti, tai tie kontaktai buvo trumpi ir vieši. O suminėtieji organizacijų atstovai iš viso nebuvo susitikę su "turistais".

Pabaltiečiai sekami

Visa tai nepaliko be komentarų. Lygiais protarpiais rusų spaudoje — rašo "Dagens Nyheter" vedamajame — iškyla puolimai prieš pabaltiečių pabėgėlius Švedijoj ir kituose kraštuose. Keista, kad jiems primetamų šnipinėjimo veiksmų prieš Sov. Sąjungą neseka politiniai Kremliaus demaršai. Kaltinimai šen ir ten komunistų spaudoje pakartojami ir vėl padedami ant lentynos. Laikraštis mano, jog tuo būdu siekiama spausti ir gąsdinti pabaltiečius pabėgėlius. Paskelbimas tikslaus vieno latvio adreso "Izvestijose" įrodė, kad pabaltiečiai Švedijoj tikrai sekami, siekiant juos viliojimų ir grasinimų mišiniu priversti grįžti atgal—rašo "DN".

Kliūva ir švedams

Panašiai pasisakė ir kitas įtakingas dienraštis, leidžiamas Goeteborge. Sov. Sąjungoje kaip tik dabar esą atsirado ypatingai daug šnipų. Įdomu tik tai, kad šiuo atveju kaltinimai nukreipti į atsakingus švedų organus. Tačiau kokie nors faktai Švedijos užs. r. ministerijai nesą žinomi. Ką visi žino, tai faktas, kad rusai uoliai šnipinėja pabaltiečius Švedijoj ir dėlto jiems reikalinga pilnutinė teisės apsauga. Tokią išvadą daro savo vedamajame "Goeteborgs Handels-och Sjoefarts-Tidning".

Ta pačia proga vyriausybės partijos organo "Stockholms Tidningen" korespondentas iš Maskvos pranešė, kad per praėjusius metus sovietų spaudoje daug kartų buvo puolami pabaltiečiai pabėgėliai, o jiems primetami nusikaltimai tiesiog neturėję galo.

Stockholmo dienr. "Svenska Dagbladet" nurodo, jog šiuo metu Švedijoj gyvena 30.000 estų, 3.000 latvių ir 75 lietuviai. Štai kas neduoda ramybės Adžubėjui ir jo uošviui Kremliuje. —

Visas Indijos metinis biudžetas siekia tik Niujorko miesto biudžetą — apie $800.000.000. Pajamų vidurkis Indijos gyventojo (yra apie 450 mil. gyv.) yra apie $70 į metus.

A. J. MORKIS
REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER
1385 Queen St. W. (prie Lansdowne Ave.)
Telefonai: LE. 4-8459; LE. 4-8450 Namų telefonas: BE. 3-5996

$1.500 įmokėti, 1 morgičius
Queen — Lansdowne, 7 dideli švarūs kambariai, 3 virtuvės, laina įvažiavimui, prašo $11.900.
BLOOR — RUNNYMEDE.
$4.000 įmokėti, gerų plytų atskiras namas, 6 dideli kambariai, nauja šildylmo krosnis, 2 moderniškos virtuvės, naujas garažas.
10 kambarių, Bloor — Concord
$2.500 įmokėti, gerų plytų, 2 pilnai įrengti vonios kambariai, naujas vandens šildymas, dvigubas garažas, $50 savaitinių pajamų.
MONTROSE — HARBOURD
$2.000 įmokėti, gerų plytų, 6 kambariai, 2 moderniškos virtuvės, 1 morgičius balansui, laina įvažiavimui, naujai dekoruotas.
Puikioj vietoj krautuvė
$28.000 pilna kaina, gerų plytų su dideliais dvigubais langais krautuvė ir apartamentas, arti išsisakojančio susisiekimo, 2 augštų pastat. su plytų užpakaline siena.
Dupleksas Dovercourt — College
$2.500 įmokėti, atskiras gerų plytų namas, vandeniu alyva šildomas, 2 modernios virtuvės, 2 modernios vonios, šoninis įvažiavimas, garažas, 1 morgičius balansui.
$12.000 metinių pajamų
$60.000 pilna kaina, apartamentas su nauja vandens šildymo sistema, vakarinėj miesto dalyje, šoninis įvažiavimas, labai geroj nuomavimui vietoj, nebūna laisvas, $15.000 įmokėti.

Turime krautuvių, farmų, vasarviečių, hotelių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus.
Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolų - morgičių.
Vyt. Morkis J. Kaškelis A. Bliudžius

PROGRESS Real Estate Limited

1064 Bloor St. W. Tel. LE. 4-9286

(prie Gladstone Ave.)

Geriausia dovana visai šeimai, tai nuosavas namas!

RUNNYMEDE — ANNETTE, 7 k., mūr., 2 virt., 4 kamb. pirmame augšte, naujas šild., did. kiemas, garažas. Prašo $2.000 įmok. Parduos už $15.000.

HIGH PARK BLVD. — RONCESVALLES, 6 did. kamb., mūr., mod. virt., alyva šild., vieta garažui. Vienas morgičius. $2.500 įmok. Prašoma kaina $15.500.

GLENLAKE—DUNDAS ST. 8 gražūs kamb. per du augštus, mūr., atsk., 2 virt., 2 vonios, naujas alyvos šild., vieta garažui, priv. įvaž. $3.000 įmok., Parduos už $18.500.

HUMBERSIDE AVE. — EVELYN. 7 kamb., atsk., rupių plytų, geras išplanavimas, priv. įvaž., garažas, su $5.000 įmok., prašoma kaina $19.500.

OSSINGTON — DAVENPORT, 9 k. per du augštus, mūr., atsk. namas. Naujas vand. alyva šild., du gražūs butai, 3 garažai su plačiu įvaž. Tik $3.000 įmok. Prašoma kaina $18.500.

JANE ST. — ST. JOHNS RD. 5 k., mūr. bungalovas, 2 kamb. rūsyje. Skubus pard. Sav. pirko kitą nama. Vertas apžiūrėti, nes prašo tik $15.500 ir $3.000 įmokėti.

BLOOR — GLENLAKE, 11 kamb., atsk., rupių pl., modernus - originalus dupleksas. Did. kamb., idealus gyventi ir nuomoti. 4 garažai ir privatus įvaž. $4.000 įmok. Prašoma kaina $25.000.

BLOOR — BATHURST. 8 kamb., mūr., 3 virt., alyva šild., vienas 10-čiai metų išmok. Parduos už $15.000 ir $3.000 įmok.

S. JOKUBAITIS

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

Telef. LE. 4-9286. Namų - RO. 6-0417

Wasaga Beach, Stayner, Collingwood

ir apylinkėse turime didžiausią pasirinkimą vasarnamių, farmų, gazolino stočių, garažų, motelių, įvairių biznių ir t.t.

V. (Vic) BUTRIMAS

DĖL INFORMACIJŲ RAŠYKITE: BOX 83 COLLINGWOOD, ONT.

Frederick F. MARTIN, Real Estate, Oakview Beach

Namų: V. BUTRIMAS, 139 Fourth St. E. COLLINGWOOD, ONT.

Įstaigos tel. Wasaga Beach 201 Tel. 2337

Taupyk ir skolinkis

Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyve "PARAMA"

Būstinė: Lietuvių Namai
1129 DUNDAS STREET WEST,
Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE. 2-8723.

Už santaupas moka nuo 4% ligi 5%. Už asmenines paskolas ima tik 8%. Už paskolas - morgičius — 7%. • Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos. • Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje.

KASOS VALANDOS: dienos metu nuo 10 val. iki 1 val. 30 min. kiekvieną dieną, išskyrus šeštadienius ir sekmadienius, o vakare nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. tiktai pirmadieniais ir penktadieniais.

Lietuvis LAIKRODININKAS

F. BOCHULIS

71 BEATY AVE. • TORONTO • TEL. LE. 3-5116

Taisau visokių rūšių laikrodžius ir žiedus. Pageidaujantiems paimu ir pristatau į namus. DARBAS GARANTUOTAS. Taipgi per mane galite nusipirkti pigiau laikrodžius, šliubinius žiedus ir kt.

VALAU FOTELIUS

IR ĮVAIRIUS KILIMUS.

Automatinis elektra valymas. Sutaisau iširusius gaius ir pradegintus kilimus. P. KARALIŪNAS.

Skambinkite LE. 3-4912.

VISŲ RŪŠIŲ AUTOMOBILIŲ BODY TAISYMAS

Dundas Auto Body

Darbas sąžiningas ir garantuotas. Lietuvis savininkas A. Simonis.

418 BATHURST ST. • WA. 1-3225

PLUMBING and HEATING

J. Lisauskas, valdžios pripažintas plomberis, įrengia naujus ir taiso senus plumbing darbus, vandens apšildymą alyva, įstato naujus ir remontuoja senus pečius.

Darbas atliekamas sąžiningai ir nebrangiai.

148 WESTMINSTER AVE. Telefonas LE. 2-5191

A. ČIŽIKAS

ALFA RADIO & TV

PARDUODAM IR TAISOM TELEVIZIJAS, RADIJAS
TAISOM ŠALDYTUVUS, KROSNIS, SKALBIMO MAŠINAS
Tel. LE. 1-6165 • 672 Lansdowne Ave.

CLEAR-VISION T.V., Hi-Fi RADIO LE. 2-7733

Taisom ir parduodam Kanados ir vokiškus T.V., Hi-Fi setus. Nauji ir vartoti. Sąžiningai ir nebrangiai taiso lietuvis profesionalas technikas. Savininkas Raimundas Stasiulis.

1736½ DUNDAS ST. W., Toronto

Skambinti kiekvienu laiku LE. 2-7733

DUFFERIN RADIO and TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir batarejos. Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbalis

V.S. garage

314 St. Helen's Ave. Tel. LE. 3-0631

Viena gatvė į vakarus nuo Lansdowne, prie Bloor Street West.

VISI MASINŲ REMONTO DARBAI LIETUVIAMS ATLIEKAMI PIGIAU LIETUVIŠKAME V.S. GARAŽE. Sav. V. STRIMAITIS

Automatinė transmisija pigiomis kainomis ir visi kiti taisymo darbai atliekami sąžiningai. DARBAS GARANTUOTAS.

Garažo telefonas LE. 3-0631. Namų telefonas 247-3418

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS

VISŲ RŪŠIŲ ŠILDYMAS IR ĮVAIRIOS POMPOS.

507 Dovercourt Rd., Toronto. LE. 4-6123

ANT. JUOZAPAITIS

Skaitytojai pasisako

ERNESTĄ GALVANAUSKĄ PAMINĖJUS

Paskendę į smulkmenų pelkes, mes dažnai užmirštame ir didelius dalykus. E. Galvanauskas, kažin ar ne pats didžiausias bei kūrybingiausias mūsų nepriklausomybės laikų valstybės vyras, atšventęs savo 80 metų jubilėjų, atrodo, buvo vertas kur kas didesnio paminėjimo. Juk Klaipėdos atgavimas Lietuvai, kurį net pats Vytautas buvo nelemtai užmiršęs, pasisekė tik dėka karinio sukilimo-pučo, suorganizuoto ir pravesto E. Galvanausko dideliu talentu, energija ir pramatymu. Spėliokime dabar, ar kitas lietuvis, juo dėtas, būtų tiek drįsęs?

Dr. M. Anysas, be abejonės, padarė gražų darbelį, trumpai "TŽ" suminėdamas tą didįjį vyrą, nors tai galėjo būti daug geriau padaryta. Ir svetimtaučiai, atrodo, jį daug augščiau vertindavo kaip mes. Štai ir didžioji britų enciklopedija "E. Britannica", šiaip gana šykšti, jau keliolika metų skiria bene tik pirmam ir vieninteliam lietuviui tiek eilučių su deramu rimtumu bei respektu. Britai moka žmones pažinti, o E. Galvanauskas tautos reikalais dažnai būdavo ir net gyveno Londone. Iš tų eilučių Galvanauskas atrodo didelių vandenų žuvis, kuriam galima buvo patikėti ir 40 milijonų tautos, kaip Ukraina, likimą, netik mažytės Lietuvos. Bet kad nevisada gerai išėjo, juk tai ne vien jo kaltė. Tam pailiustruoti turime suminėti mažytę smulkmeną, kuri gana įdomi, bet dr. Anysas ją praleido.

Pats jubiliatas savo pluoštu memuarų "Drauge" prieš kiek metų skundėsi, kad sukilimo išvakarėse griežtai saugoma paslaptis staiga praslydo į Kauno bulvarus, ir galop visi mūsų Laisvės alėjos žvirbliai apie tai čirškė. O tai grėsė ir visą planą apversti augštyn kojom. Ministerio pirmininko įstaiga greit atsekė siūlų galus, būtent, keletas augštų karininkų, jo kviečiami į Klaipėdos sukilimo vadus, mandagiai atsikalbėjo — "perdaug pavojų", tačiau tai nekliudė, matyt, per jų poniutes, paslapčiai pakliūti į gatvę "nieko bloga nematant". Kaip žinome, kaikur už valstybės paslapčių nesaugojimą, ypač pavojaus ar parengties metu, taikoma net mirties bausmė. Ernestas Galvanauskas buvo perdidelis džentelmenas, kad ieškotų bausmės plepiams bailiams. Ypač po to, kai jo pakviestas žemesnio laipsnio Polovinskas, dabar p. Budrys, gen. konsulas Niujorke, priėmė misiją su pagarba ir dėkingumu, o ir pats Klaipėdos sukilimas tada praėjo su dideliu ir visiškų pasisekimu.

E. Galvanauskas "Drauge" su dideliu kartumu atsimena, kad tie jo neklusnūs pulkininkai, laidojant Lietuvą betgi parode nemaža talento vikriai pakeisti uniformas. Iš čia, visokių vyrų mes turėjome, bet kad ateities lietuvis sugebėtų atskirti grūdus nuo pelų, istorijos lapai tenka skaityti visi— geri ir blogi. Prieš Ernestą Galvanauską, didįjį lietuvį, dirbusį tokiose sąlygose, daug būsimų kartų dar lenks galvas. Nulenkime ir mes, nes nežiūrint kaikurių klaidų, jubiliatas liks ilgai idealu valstybės vyro, kuriam rūpi ne tušti žodžiai, "garsinimai" ar pompos, o dideli darbai tautai. Ir jis brangino tautą daugiau kaip sroves ir partijas, visoms savo laiku atiduodamas našią duklę (išskyrus, žinoma, anti- ir neo-demokratus) ir sugebėdamas pasilikti virš jų, kaip ir dera stambaus kalibro lietuviui.

Daug ilgų metų, sveikatos ir laimės tauriam ir dideliam lietuviui E. Galvanauskui! St. Bijūnas

GERB. REDAKTORIAU,

Gulint Clevelando ligoninėj teko paskaityti Jūsų "Tėviškės Žiburių" vieną numerį. Jis man patiko, todėl prašau jį man siuntinėti į Clevelandą. Patinka todėl, kad rašo apie pasaulio sportą ir filmus, kurių kituose laikraščiuose nėra. Grįžęs iš ligoninės pasiųsiu Jums čekį. Su pagarba V. Alis

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

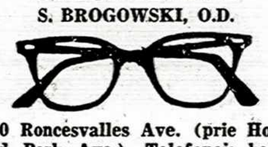

420 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.). Telefonai: kabineto LE. 1-4251; namų CL. 9-8029. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų. Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

Dėmesio namų savininkai!

Atlieku įvairius namų vidaus bei lauko remontus. Darbas geras. Kaina pigi.

BR. AMBAKAS
Tel. LE. 7-2815

International Driving School

WALDI

859 COLLEGE ST.
Telefonas LE. 2-5461

Mokome su standartinėmis, automatinėmis transmisijomis ir Volkswagenais.
1 val. važiavimo ir teorijos pamokos nemokamai.

PIJANINŲ TECHNIKAS

A. BRIČKUS atlieka įvairius pijaninų remonto darbus ir sustygavimus. Perka ir parduoda naudotus pijaninus. Telefonas EM. 4-8757.

LAIŠKAS GRĮŽUSIO LIETUVON

Winnipege gautas laiškas iš vieno tautiečio, neseniai grįžusio okupuoton Lietuvon. Jis buvo perskaitytas "Kanados Lietuvių klubo Manitoboje" susirinkime. Jame rašoma:

"... Rašei, kad (pavardė praleidžiama. Red.) žada važiuoti į tėvynę. Pasakyk jam, kad prisirašytų išvažiuodamas į blaivybės draugiją. Girtuokliam čia riesta, nes degtinė gana brangi. Vidutinės degtinės pusė litro kainuoja 28 rb. Pasakyk jam, kad kelionei pinigų gali netaupyti. Parvež jį veltui nereikės už kelionę mokėti, dar 25 dolerius duos kelionpinigių.

Aš parvažiavau nelabai turtingas, vedusius vaikus atradau vargingai begyvenančius, daug ką daviau jiems nuo savęs atitraukęs. Duktė yra labai nesveika, daug kainuoja gydymas, ligų begalės ir visos nemandrios, kaži kiek kainuos dar gydymas. Laimingas Tu brolau, kad neturi vaikų, o man su vaikais didžiausias vargas. Kad vaikų neturėčiau visai kitaip gyvenčiau. Kai buvau vienas ilgėjaus šeimos, o dabar jie man įgriso iki gyvo kaulo. Pats niekur nedirbu, nieko neuždirbu, ir niekur nedirbu, nieko neuždirbu, ir venti reikia. Gaila man Zofijos, kad mirė. Visa šeima mes liūdime jos netekę. Ji mums daug ką padėjo. Geras žmogus ir švogeris gal ir jis mums padės ... Viso labo Tavo brolis".

OTTAWA, Ont.

NAUJĄ KLB APYLINKĖS VALDYBĄ sudaro: pirm. dr. A. Jurkus, sekr. N. Trečiokienė, ižd. L. Daunienė.

KALĖDINĖ EGLUTĖ buvo suruošta gruodžio 16 d. Programą išpildė šeštad. mokyklos mokiniai mokytojos vadovaujami. Suvaidinta Juozuko "Šventoji naktis", padeklamuota, pašoktas Kalvelis, pagiedota kalėdinių giesmių. Vaidino: Irena ir Milda Danytės, Teresė ir Mykolas Ramūnai, Ligija ir Raimundas Tchornickiai, Dana ir Raimundas Vilčinskai. Vaidintojų skaičiui prašokus mokinių skaičių, suaugusiųjų roles atliko esamieji ir būsimieji tėvai — inž. G. Mitalas, V. Radžius ir M. Ramūnienė. Akordeonu pagrojo Rūta Danytė. Sceną vaidinimui paruošė inž. J. Danys, drabužius — O. Danienė, programas piešė Kęstutis Vilčinskas ir Rūta Danytė.

Vaikai ilgokas savo roles gerai išmoko ir scenoje jas puikiai išgyveno: puikus buvo pasakų šalies Kalėdų senis V. Radžius (nebe naujokas scenoje — vaidinęs airių kat. operetėje), geras buvo ir senelis Šaltis — G. Mitalas (National Research Council inžinierius; bando ugdyti naują savo talentą).

Jei pirmasis veiksmas parodė tėvynėje likusiųjų vaikų skurdą, bet tvirtą jų tikėjimą ir tautines dorybes, tai antrojo veiksmo Kalėdų senelio pasakų šalis buvo atpildas doriems vaikams. Ir spalvotos šviesos, ir eglės, ir senelis soste, ir angelai, ir nykštukai, ir vaikai, ir šokantieji, ir giedantieji nukėlė visus žiūrovus į laimingą kūdikystę.

Po apyl. pirm. dr. A. Jurkaus sveikinimo ir m-los mokytojos padėkos žodžio mokiniams ir prisidėjusiems tėvams, V. Radžius, tebesėdėdamas savo soste, iš eilės šaukė kiekvieną mažąjį bendruomenės narį ir dalino dovanas, vaikų džiaugsmas ir klykavimas nusitęsė per visą pobūvį.

Kaip miela yra dirbti su vaikučiais, nors juos teturime tik vieną vakarą savaitėje. Ypač miela, kai tėvai tiek daug rūpesčio parodo tai šeštad. mokyklėlei, kai ji buria apie save ne tik ją lankančiųjų tėvus, bet ir visus bendruomenės narius, kai vaikai laukia tos dienos, kada vakare susitiks ir vėl vaidins, šoks, dainuos (tai juos labiau traukia, deja, nei pačios pamokos), kai žiūrovai jiems katučių užpelnytai nepagailės. Ar nereiktų tos mokyklėlės vardo — šeštadieninė (kartais net vargo mokykla vadinamos) pakeisti į džiaugsmo mokyklą?

Visiems mieliesiems mūsų penktadieninės mokyklėlės ir lankytojams, ir tėveliams, ir bičiuliams, ir apyl. valdybai ir atsilankiusiems nuoširdus ačiū. Marija Ramūnienė

SUDBURY, Ont.

PRIIMTUVĖS PAS JAUNAVEDŽIUS. — Po šaunių lietuviškų vestuvių per Tris Karalius, pas jaunavedžius Justiną ir Birutę Stankus buvo rūpestingai ir gražiai paruošti sugrąžtai, kur dalyvavo patys artimiausieji draugai. Jaunieji visus labai gražiai priėmė.

SUDBURIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖJE pernai pakrikštyta 7, susituokė dvi poros (iš jų viena mišrios tautybės) ir mirė 3. Koresp.

WINNIPEG, Man.

BENDRUOMENĖS SUSIRINKIMAS. — 1962 m. gruodžio 9 d. buvo šaukiamas KLB Winnipego apyl. metinis susirinkimas, į kurį atsilankė tiktai 12 žmonių. Dėl permažo skaičiaus susirinkimas atidėtas. Kstr.

STASYS BUJOKAS, "TŽ" bendradarbis nuo pat šio laikraščio įsisteigimo dienų, sunkiai serga ligoninėj. Neseniai grįžo iš ligoninės po sunkios operacijos ir jo žmona mokyt. Bronė Bujokienė - Vizbaraitė. Nuoširdžiai linkime abiem pasveikti.

PARAPIJOS BAZARAS, įvykęs pr. m. gruodžio 6, 7 ir 8 d. davė gryno pelno $745.78. Prie paruošiamųjų darbų dirbo: Kaz. Mažeika, J. Demereckas, A. Kairys. Loterijai fantus sutvarkė: M. Daubarienė, Eg. Banikonienė, O. Smaižienė ir S. Daubarienė. Šeimininkavo: ketvirtad. — O. Greeningienė, O. Jančiukienė ir St. Bartininkienė; penktad. — T. Timmermanienė ir A. Balčiūnienė. Joms padėjo Hilda ir Judita Barkauskaitės; šeštad. — Br. Jančiukienė, Marija (Mykolo žmona) Januškienė, S. Ramanšauskienė ir Mar. Daubarienė. Bingo pravedė T. Lukas. Loterijos bilietėlius pardavinėjo: Z. Dielininkaitienė ir H. Barkauskaitė; fantus — A. Dielininkaitis, A. ir V. Januškos, Ald. Jančiukaitė. Šokoladų lošė: T. Timmermanaitė, D. Demereckaitė ir O. Jančiukienė.

Loterijos traukimą pravedė Ev. Kalasauskas. Laimėjo: laikrodį — V. Balčiūnaitė, radiją — I. Pranevičiūtė, maisto šaldytuvą rankinį — R. Galinaitis, savo spalvotą portretą — Larsen, 100 sv. miltų maišą — J. Razma, kumpį — Ona Demereckienė, cukraus maišą — Hilda Barkauskaitė.

VAIKŲ KALĖDŲ EGLUTĖ, į kurią atsilankė ir Kalėdų senelis (J. Demereckas) įvyko gruodžio 30 d. Ta proga suvaidinta E. Pralgauskaitės "Kelias į tėvynę". Režisavo šeštad. m-los mokyt. St. Ramanšauskas.

G. GALINAITIENĖ gruodžio 29 d. parapijos salėje savo giminių ir artimųjų tarpe atšventė gimtadienį.

St. Catharines, Ont.

PADĖKA. — Reiškiu nuoširdžiausią padėką rengėjams P. Baronui ir J. Levičiui, suruošusiems mano 50-ties m. gimtadienio proga staigmeną, Tėvui Barnabui Mikalauskui, OFM, už dalyvavimą pobūvyje ir leidimą pasinaudoti pobūviui reikalingais daiktais; šeimininkėms — pp. Ir. Baronienei, Ir. Platakienei, A. Giliūnienei už skoningai paruoštą vakarienę; pobūvio dalyviams už atsilankymą: E. L. Pusliams, P. P. Polgrimams, A. J. Ališauskams, B. K. Gegeckams, V. A. Liaksams, M. V. Wroniak, B. Z. Jakuboniams, J. Levičienei, V. Platakiui, J. Girevičiui, J. Morkuškiui, J. Giliūnui.

Visiems dar kartą dėkoju už linkėjimus ir įteiktą man vertingą dovaną.
Vl. Palujanskas

RODNEY, Ont.

AUKOS KOMUNISTINEI TAIKAI. — N. Metų proga pas S. Repšius buvo susirinkęs būrys lietuvių, kuriem šeimininkas, kaip neseniai grįžęs iš okup. Lietuvos, papasakojo savo įspūdžius. (Jo vardu tie įspūdžiai skelbiami ir "Liaudies Balse"). W. Kauzonas pasakė prakalbą, kviesdamas aukoti "parėmimui pasaulinės taikos". Surinkta $35 ir pasiųsta į Torontą "Taikos komitetui", kuris yra žinomas kaip sovietų imperializmo rėmėjas. Ar negeriau būtų tas lėšas panaudoti Sibire ir okup. Lietuvoj vargstantiems tautiečiams? Bvs.

W. A. LENCKI,

B.A., L.L.B.

TEISININKAS — ADVOKATAS - NOTARAS

100 ADELAIDE ST. W.

Room 107

Telefonas EM. 6-4182

Toronto

LIETUVIO ADVOKATO ĮSTAIGA

NEIMAN, BISSETT & SEGUIN

Advokatai — Notarai

35 HAYDEN ST., Toronto, (arti Bloor ir Yong gatvių)

Telef. įstaigos: WA. 4-9501. Telef. namų: BE. 3-0978

A.P. GARAŽAS

1539 DUNDAS ST. W. LE. 5-9130 (prie Dufferin)

Visų rūšių automobilių mechaninis remontas. Automatinės transmisijos. Darbas sąžiningas ir garantuotas.

Sav. Ant. Paškevičius

J. BARAKAUSKAS

Elektros kontraktorius

Visų rūšių elektros įrengimai ir pataisymai.

Tel. RO. 7-9947

24 Humberview Rd., Toronto.

Lietuviai dabartinės Lenkijos srityse

(Atkelta iš 3 psl.)

rių, Vidugirių, Kampuočių, Kreivėnų, Ožkinių, Aradninkų ir Punsko lietuvių kultūros namų ansambliai. Programos pasižiūrėti Klevo ir Klevaičio pakrantėse susirinko virš 2,000 lietuvių. Į šią šventę taipogi atsilankė Seinuose viešėjusi sovietinės Lietuvos žemės ūkio darbuotojų delegacija. Sveikinimo žodį Kapsuko (Marijampolės) gyventojų vardu tarė Lietuvos komunistų partijos Kapsuko rajono komiteto sekr. Petras Pridotkas. Penketą valandų užtrukusi ansamblių programa buvo užbaigta bendrais šventės dalyvių ir svečių šokiais.

Protarpiais pasirodanti "Aušra"

Lietuvių Visuomeninės Kultūros draugijos centro valdyba Lenkijos lietuviams leidžia neperiodinį laikraštį "Aušra". Redakcinei kolegijai priklauso: Mykolas Kmita, Algirdas Skripka ir Elena Norvydaitė. Vyr. redaktorius yra Zigmas Stoberskis; dailininkas ir techninis redaktorius — Kazys Švainovskis. Būdinga, kad komunistinėje Lenkijoje gyvenantieji lietuviai vietoje komunistams įprastų "tiesų" ir "laisvių" savo laikraščiui pasirinko "Aušros" pavadinimą, tuo, atrodo, mėgindami tęsti dr. J. Basanavičiaus tautines tradicijas. Ligšiol yra pasirodę keletas šio leidinio numerių. Juose yra priverstinio komunistinio atspalvio, tačiau redakcijai daugiausia rūpi Lenkijos lietuvių gyvenimas, lietuviška dvasia Lenkijos valdomose Lietuvos srityse. Duoklė sovietinio komunizmo engiamai Lietuvai atiduodama nepolitiniu Eduardo Mieželaičio eilėraščiu, rašytojo biografija Lenininės premijos paskyrimo proga ir Seinų rajono liaudies tarybos prezidiumo pirmininko Romuald Lazarowicz viešnagės Marijampolėje įspūdžiais. Lenkijos lietuvių "Aušra" yra žymiai lietuviškesnė už "Tiesą" ir kitus sovietinės Lietuvos laikraščius, kurių pagrindinis uždavinys yra ne žinios ir ne informacija, bet maskvinio rusiškojo komunizmo propaganda, lietuviams svetimos komunistinės ideologijos skleidimas ir sieksninės naujojo dievo Chruščiovo kalbos su reikšmingomis naujojo asmenybės kulto įtarpomis: "(salėje pagyvėjimas), (salėje plojimai), (salėje juokas) ..."

Pajieškojimai

MARIJA GEDGAUDIENĖ iš Lietuvos jieško šių asmenų:

1. savo vyro Viltodo Gedgaudo, gimusio 1890 m. Gudijoje; 1930 m. jis išvyko į Kanadą iš Ryško kaimo, Šilalės valsč., Tauragės apskr. Kanadoje laikė restoraną. Gyveno iki 1939 m. 38 King St., N. Waterloo, Ont.;

2. savo vyro kaimyno Kazio Matijošaičio, kartus su jos vyru atvykusio į Kanadą. Iki 1939 m. jis gyveno Patrick, Sask., Canada.

Kas žino apie jų likimą, maloniai prašomi pranešti šiuo adresu: J. Petravičius, 34 Prennan Ave., Islington, Ont. Tel. 239-0271.

George BEN, B.A.

ADVOKATAS-NOTARAS

praneša, kad

persikėlė

į naujas patalpas

1134 DUNDAS ST. W.

Toronto 3, Ont.

Telefonas LE. 4-8431

APDRAUDA namų, automobilių, baldų ir t.t.

RO. 6-0811 arba RO. 6-0832

PRANAS BARAUSKAS

49 CAMEO CRES, REAR JANE PARK PLAZA, TORONTO 9, ONT.

Commissioner for Taking Affidavits.

DR. E. ZUBRIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1577 BLOOR ST. WEST (prie Dundas)

Telefonas LE. 2-4108

DR. J. MATULIONYTĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1796 BLOOR ST. W. (prie Keele)

Priėmimo valandos: pirmadieniais ir trečiadieniais 2 - 9 val. vak., antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais 9 - 5.30 val. p.p.

Telefonas RO. 6-1372

DR. V. J. MEILUVIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

262 Roncesvalles Ave. (prie High Park Blvd.)

Tel. 535-7025

Priima pacientus pagal susitarimą.

Kabineto telefonas LE. 4-4451

DR. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.

1082 BLOOR ST. W., Toronto 4, (į rytus nuo Dufferin St.)

DR. V. SADAUSKIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

129 GRENADIER ROAD (2-ras namas nuo Roncesvalles) Toronto.

Telefonas LE. 1-4250

Priėmimo valandos: 9 - 12 ir 3 - 6 val. vak. (pagal susitarimą).

Akių specialistas L. LUNSKY, R.O.

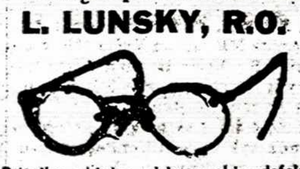

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Ištiria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis.

470 COLLEGE ST., Toronto
Telef. WA. 1-3924

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.

Wiktoria BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE. (prie Geoffrey St.)

TEL. LE. 2-5493

Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 6 v.v.

Dažai ir sienoms popieris! VASKAS, SEPECIAI, TERPENTINAS

SKY'S PAINT & WALLPAPER
891 DUNDAS ST. WEST
Tel. EM. 4-2715, Toronto, Ont.

DRAUDIMAI

NAMŲ, AUTO, VASARVIEČIŲ, KOMERCINIAI, ATSAKOMYBĖS, APIPLĖŠIMO, TRANSPORTO, BONDS IR PAN.

DRAUDIMO ĮSTAIGA

AL DUDA

ATSTOVAUJAMOS 27 DRAUDIMO BENDROVĖS. DRAUDIMAI RASOMI VISOSE KANADOS PROVINCIJOSE. 10% NUOLAIDA IMANT DRAUDIMĄ IŠ VIENOS KOMPANIJOS.

24 VAL. PATARNAVIMAS **RO. 9-4612**

DARBO VALANDOMIS **RO. 9-4131**

NAMŲ **RO. 6-7132**

..ŠYPSENOS..

DVIGUBA KAINA

Vienas graikų aristokratas labai mėgo plepėti. Jis nuvyko pas Sokratą, kad tas pamokytų jį išmokslos meno — retorikos.

Filosofas pareikalavo iš jo už mokslą dvigubai daugiau, negu buvo pratęs imti iš kitų.

Aristokratas nustebo.

— Tai kodėl gi iš manęs dvigubai? — paklausė jis.

— Dėl to, kad tave reikia išmokyti ne tik kalbėti, bet ir tylėti.

Kieno tiesa?

Mokytojas klausia mokinį:

— Ar gali išvardinti didžiausias tautas pasaulyje?

— Galiu, ponas mokytojau.

— Pradėki nuo didžiausios.

— Izraelis, JAV, Sov. Rusija, Indija, Kinija.

— Netiesa! Nežinai! Išvardinai atvirkščiai.

— Tikra tiesa, ponas mokytojau. Juk tautos dydis priklauso nuo tautiečių svorio pasaulyje.

Augštaitis ir žemaitis

Augštaitis skundžiasi žemaičiui:

— Dirbu, tautiniame bare, ir stengiuosi kuo geriausiai padaryti už visus kitus; o žiūrėk, kad tvos kas per susirinkimą ar perspaudą, tik laikykis!

Žemaitis: — Tep yr bra; veiziejai, kap mūrininks mūrija: padeda daug košės, plytą stato augščiau visų kitų plytų, bet tai plytai ir visom kitom vis kaukšteli. Tada mūras yr stiprus, ir visos plytos stovi savo vietoj tiesiai. Tep, bra.

Sniečkus gyventojų "mylimas"

Kaunietis, atvykęs į Vilnių, teiraujasi draugo, dirbančio vienoje "ministerijoje":

— Ar tiesa, kad Sniečkus bijo atentatų, kad į darbininkų mitingus visada siunčia "panašuolį"?

— Tai netiesa. Draugas Sniečkus nereikalingas panašuolio, nes jis yra gyventojų mylimas ...

— Bet vakar jūsų įstaigoje aš mačiau žmogų, labai panašų į Sniečkų, kaip du vandens lašai.

— Tai buvo vienas tarnautojų, kuris dirbo trečiame augšte. Bet jis jau miręs. Ši rytą buvo rastas gatvėje darbininkų nužudytas.

Atsiuntė vienas "TŽ" skaitytojas.

DIDYSIS "TŽ" SPAUDOS BALIUS JAU ČIA PAT – VASARIO 2 DIENĄ, ŠEŠTADIENĮ, PRISIKĖLIMO SALĖJE. TAI VISŲ SPAUDOS BIČIULIŲ JAUKUS SUSITIKIMO VAKARAS.

Ruošiama nuotaikai tinkama kultūrinė programa. Bus ir neišsenkantis, gaivinantis bufetas. Organizuojama loterija. Kas turėtų jai vertingų fantų - dovanų, malonėkite paskambinti "T Ž" administracijai. Rengėjai bus dėkingi. Taigi, laikas ruoštis visiems į sparčiai artėjantį spaudos balių.

TORONTO Ont.

Toronto kronika, studentų ir skautų žinios nukeltos į 6 psl.

Šv. Jono Kr. parapijos žinios

— Bažnyčios vienybės oktavoj — nuo sausio 18 iki 25 d. meldžiamasi už krikščioniškųjų tikybų vienybę. Minėta intencija šį sekmadienį laikomos Mišios ir ta tema — pamokslai.

— Šią savaitę lankomos šios gatvės: Prince Rupert, Edna, Vanda, Bloor W., Alhambra ir užbaigiama Indian Rd.

— Prie parapijos bažnyčios per du sekmadienius renkami bendruomeninio solidarumo įnašai. Apylinkės valdyba jiems priimti yra paskyrusi įgaliotus asmenis. Labai būtų gražu, kad lietuviai, lanką šv. Jono Kr. bažnyčią, jaustų reikalą paremti lietuvių Bendruomenę jos gražioje veikloje.

— Tikybos pamokos vaikams— kiekvieną sekmadienį po 9.30 ir 11 val. pamaldų.

— Vasario 16 — šeštadienio vakare šios parapijos bažnyčioje įvyks iškilmingos pamaldos, o po to — priėmimas parapijos salėje.

— Parapijos choras, vad. muz. St. Gailevičiaus, baigia paruošti lotyniškai Charles Gounod giedotines Mišias, kurios artimoje ateityje bus giedamos sekmadieniais Sumos metu.

— Sveikiname Inocento Jurcevičiaus šeimos narius, laimingai atvykusius pas savo vyrą ir tėvą iš Lenkijos į Kanadą.

— Jaunimo choro repeticijos: penktadienį 6 v.v., šeštadienį — po lituanist. mokyklos pamokų.

— Ateinantį sekmadienį jaunučių ateitininkų susirinkimas parapijos salėje 4 val. p.p.

Lietuvių evangelikų liuteronų susirinkimas šaukiamas sausio 20 d., 2 val. p.p. Lietuviu Namuose, Dundas ir Ossington gatvių kampas. Susirinkimas šaukiamas pasitarti dėl kvietimo nuolatinio kunigo. Todėl prašoma visus Toronte ir apylinkėse gyvenančius evangelikus gausiai šiame susirinkime dalyvauti.

Organizacinis komitetas

"Dainos" metinis visuotinis susirinkimas šį sekmadienį, sausio 20 d., [illegible] p.p., pas narę Kybartienę, [illegible]alorne Cres. Visas nares ir [illegible] prijaučiančias prašome atsilankyti. **Valdyba**

Šv. Jono Kr. parapijos Katalikių Moterų dr-jos skyrius, vykdydamas savo metinį darbų planą, pradeda rengti eilę linksmavakarių. Pirmasis — bandomasis įvyks sausio 20 d. — ateinantį sekmadienį, 5 val. p. p., parapijos salėje. Smulkesni paaiškinimai skelbime. **Skyr. v-ba**

"Varpo" choras ruošiasi dalyvauti varžybose 'Laisvės festivalyje". Jo pasirodymui skirta tik 7 minutės. Numato dainuoti: Br. Budriūno "O, Nemune" ir J. Gudavičiaus "Kur giria žaliuoja". Taip pat trumpas bus ir šokėjų pasirodymas.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Šv. Šeimos šventės proga pr. sekmadienį dienai pritaikyta tema pamokslus sakė T. Paulius, iškeldamas aktualias šeimos problemas ir jų priežastis. Tęsiant šią temą, šį sekmadienį kalbės T. Kornelijus. T. klebono metinis parapijai pranešimas apie 1962 m. parapijos veiklą — kitą sekmadienį, sausio 27 d.

— Besiruošiant parapijos dešimtmečiui į choro eiles įsijungė naujų choristų. Sveikiname ir dėkojame! Kviečiame dar daugiau. Šios savaitės repeticijos: antrad. — moterims, ketvirtad. — vyrams. Repeticijos daromos muzikos studijoje 7.30 v.v.

— Šį sekmadienį — speciali vyskupijos įsakyta rinkliava imigrantams ir jų pastoracijai paremti. Kviečiame prisidėti.

— Šį ir kitą sekmadienį Toronto apylinkės valdyba prie bažnyčios renka solidarumo įnašus. Visus kviečiame atlikti šią lietuviško solidarumo pareigą.

— Pirmos Komunijos ir tikybos pamokos pradžios mokyklos mokiniams — sekmad. po 10 val. Mišių. Tikybos pamokos gimnazistams bus tęsiamos toliau vasario mėn.

— Visas Katalikių Moterų dr-jos nares prašome atkreipti dėmesį į šį sekmad. tuoj po paskutinių Mišių muzikos studijoje šaukiamą dr-jos visuotinį metinį susirinkimą. Renkama nauja valdyba. Visos narės būtinai kviečiamos dalyvauti.

— Vaikų choro bendra repeticija bus šį sekmad., 2.30 val. p.p.

— Jaunimo pasilinksminimas — kas sekmadienį 7.30 val. vak. muzikos studijoje.

— Kitos savaitės kalėdojimas: Alhambra Ave., Constance St., Grenadier Rd., Hewitt Ave., High Park Gardens, Howard Pk. Ave., Marmaduke St., Parkside Dr.

— Vladą Šaltmirą ir Danutę Mašalaitytę, sukūrusius šeimos židinį, nuoširdžiai sveikiname ir linkime laimingo gyvenimo.

PEREINAMOJI TAURĖ SPORTININKAMS. — Sausio 8 d. Toronto apylinkės valdyba, pagerbdama ir paskatindama lietuvių sportininkų veikimą, nutarė skirti pereinamąją taurę, kurios taisyklės bus paruoštos vėliau, pasitarus su sporto vadovais. Taip pat valdyba paskyrė $50 "Lituanus" žurnalui paremti.

Visokia veikla reikalauja pinigo. Mieli tautiečiai, kurie dar nesusimokėjote solidarumo įnašo, prašome tai nedelsiant atlikti. Solidarumo mokesčio rinkėjai, kurie jau atsiskaitėt nuoširdus ačiū, o kurie dar nesuspėjote surinkti prašome paskubėti tai atlikti ir atsiskaityti su solidarumo įnašo vadovu. **Toronto apyl. inf.**

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS CHORAS kviečia visus Toronto tautiečius į TRADICINĮ GRANDIOZINĮ

ŠOKIŲ VAKARA

JIS ĮVYKS PRISIKĖLIMO PARAPIJOS SALĖJE SAUSIO 26 D.
Bus turtingas, bazaras, bufetas ir kitos staigmenos.
Gros puikus modernusis Benny Ferry orkestras.

Pradžia šeštadienį 7.30 val. vakaro. Įėjimas $1.50. Choro valdyba

Šį sekmadienį – sausio 20 d., Kat. Moterų Dr-jos šv. Jono Kr. parapijos skyrius gražiai išpuoštoj parapijos salėj rengia LINKSMAVAKARĮ.

Kviečiam senus ir jaunus. Šokiams gros lietuvių orkestras. Rateliams, valsų ir polkų "figūroms" vadovaus geras vadovas. Nebrangus bufetas su skaniais užkandžiais, karštais, šaltais gėrimais, tortais ir pyragaičiais. Laimės šulinys ir kiti įvairumai. Pradžia 5 val. po pietų. Kas ateis—nesigailės. Įėjimas laisva auka.

Rengėjos

Tarybos posėdis

Toronto apylinkės valdyba kviečia Toronto apylinkės tarybą posėdžiui, kuris įvyks Lietuvių Namuose, viršutinėj salėj, sausio 25 d., 7.30 val. vak. Visiems rinktiems tarybos nariams ir organizacijų pirmininkams bus išsiuntinėti pakvietimai. Jei dėl adresų pakeitimo negautumėt pakvietimo, tai vadovaukitės šiuo pranešimu. Posėdyje būtinai dalyvaukite, nes tai Jūsų tautinė pareiga.

Toronto apyl. informacija

"Lituanus" žurnalo vajaus užbaigtuvės — šį šeštadienį, sausio 19 d., 7.30 v.v. Prisikėlimo muzikos studijoje. Dalyvaus svečiai su pranešimais — dr. V. Vygantas ir dr. H. Nagys. Vajaus komitetas visus kviečia dalyvauti.

Jieškomas rėmėjas. — Vokietijos lietuvių katalikų sielovados vadovas kun. A. Bernatonis yra kreipęsis į "Žiburių" b-vę prašydamas maldaknygių "Vaiko Dievas" vaikams. Leidėjas, nebūdamas pajėgus vienas aprūpinti didesniu kiekiu maldaknygių lietuvių vaikus Vokietijoj, būtų dėkingas, jei atsirastų duosnus rėmėjas, kuris sutiktų finansuoti šį reikalą. Pranešti: "Žiburių" b-vė, 941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont., Canada.

Kun. Alf. Bernatonis, kapucinas, katalikų sielovados vadovas V. Vokietijoj, atsiuntė laišką "T Ž", kuriame rašo: "Ar neatsirastų Kanadoje lietuvių gimnazijos mokytojų, kurie sutiktų keletą metų padirbėti mūsų Vasario 16 gimnazijoj?" Rašyti Vasario 16 gimn. vadovybei arba: Rev. A. Bernatonis, (16) Dieburg/Hessen, Minnefeld 34, W. Germany.

Nepriklausomybės Talkos komitetas rengia Vasario 16 minėjimą LN did. salėje vasario 9 d. Kalbės gen. kons. dr. J. Žmuidzinas, inž. M. Meiliūnas, dainuos sol. J. Sriubiškienė.

Šv. Juozapo ligoninėje gydosi J. Matulionis, B. Ramanauskas, J. Adomaitis; A. Čirūnas ir B. Maskeliūnas. Pastarąjį N. Metų dieną einantį gatve su kitu asmeniu pravažiuojantis automobilis sužalojo.

Ukrainiečių nepriklausomybės paskelbimo 45-oji sukaktis bus minima sausio 27 d., sekmadienį, 4 v. p.p. Masey Hall. Rengia Kanados ukrainiečių komitetas. Kalbės — Ontario premjeras J. P. Robarts, Q.C., M. Plaviuk, Kanados ukrainiečių feder. pirm.

1863 m. sukilimo šimto metų sukaktį mini ir lenkai. Kanados lenkų vadovybė paskelbė atsišaukimą, raginantį visas kolonijas tinkamai paminėti tą įvykį kaip karžygišką kovą prieš Rusiją. Atsišaukimą pasirašė pirm. Z. J. Jaworski ir gen. sekr. W. Gertler. Apie Lietuvą neužsimenama.

Dalis siustų naujiems metams "Paramos" nariams kalendorių grįžo, nes adresatai pakeitę savo gyvenamas vietas.

Greitu laiku "Parama" savo nariams siuntinės dešimtmečio leidinį ir pakvietimus į metinį visuotinį narių susirinkimą. Prašome visus tuos narius, kurie negavote kalendoriaus, t.y., esate pakeitę savo gyvenamas vietas, bet dar nepranešę naujo adreso, pranešti laišku 1129 Dundas St. W., Toronto 3, Ont., arba telefonu LE. 2-8723. **Rk. ved.**

John Collingwood Read, lietuvių bičiulis, žymus radijo bei televizijos komentatorius ir žurnalistas, 58 m., mirė sausio 13 d. General Hospital ligoninėje. N. Metų išvakarėse paslydęs krito ir gavo kraujo išsiliejimą; buvo operuotas, bet neatsigavo. Mūsų kolonija, užjausdama mirusio bičiulio šeimą, apgailestauja perankstyvą jo mirtį. Apyl. valdyba rūpinasi tinkamu pagarbos pareiškimu velioniui ir jo artimiesiems. Jis buvo dažnas lietuvių svečias minėjimuose, kalbėtojas ir pavergtųjų gynėjas per radiją bei televiziją.

Pašarvotas W. A. Miles Funeral Chapel. Laidotuvės — trečiadienį, 2 val. p.p. Grace Church (Russel Hill ir Lonsdale Rd.), solo — V. Verikaitis. Vietoj gėlių —aukos Išganymo Armijai.

Atvyko iš Lenkijos. — Iš Lenkijos į Torontą pas savo vyrą atvyko Alina Jucevičienė su dviem dukrelėm — Ramute ir Gražina. Inocentas Jucevičius į Kanadą atvyko prieš trejetą metų ir stengėsi iš Lenkijos atsiimti savo šeimą; deja, pastangos buvo veltui, nes jis kaip sportininkas vieno turnyro metu Suomijoje pabėgo nuo Lenkijos sportininkų grupės. Arthur Maloney pastangų dėka Jucevičių šeimos reikalas buvo pajudintas Kanados užs. r. ministerijoj: ministeris kreipėsi į Lenkijos ambasadą Otavoje. Reikalai pajudėjo, ir po trejų metų ši jauna šeima vėl susitiko Kanadoj.

Įspūdžius apie okupuotą Lietuvą Claremonto salėje pr. sekmadienį papasakojo K. Pempė ir A. Puzara. Repšiai nedalyvavo. Neapsiėjo be pasmilkymų komunistam, nors negalėjo paslėpti, kad ir jų giminės buvo išvežti Sibiran bei kitų skriaudų.

Julei Vaitkienei yra laiškas iš Lietuvos, Kuršėnų miestelio, adresuotas 33 Indian lor, Toronto 3, Ont. Atsiimti "TŽ" administracijoje.

Mielą draugę

DANUTĘ MAŠALAITYTĘ

ir

VLADĄ ŠALTMIRĄ

sukūrusius šeimą sveikina —

A. P. Tutliai

Dr. J. URBAITIS
Chirurgas ir gydytojas
1796 BLOOR ST. W.
Tel. RO. 6-6791
Grįžo iš atostogų
ir vėl priima pacientus.

A. † A. PAŠKOVIČIUI Lietuvoje mirus,

jo sūnus — Vytautą ir Marių Paškovičius,

dukrą dr. Meiluvienę bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame

Danutė ir Leonardas Garbaliauskai

A. † A.

JUOZUI MORKŪNUI Lietuvoje mirus,

jo dukteris A. Lieparskienę, Z. Stravinskienę, sūnų J. Morkūną ir kitus šeimos narius nuoširdžiai užjaučia —

J. Gailiūnienė ir šeima

Visuomenininkui, advokatui

KAZIMIERUI GUGIUI mirus,

brolį M. Gugį su šeima nuoširdžiausiai užjaučia

M. ir Vl. Miceikos
A. ir B. Stonkai
O. ir D. Šiurnos
Alf. Kairys

Poniai V. KALENDRIENEI ir šeimai,

jos mamytei Lietuvoje mirus,

gilią užuojautą reiškiame —

Br. Galinienė

J. M. Astrauskai

PASTOVUS DARBAS rūkalų ir dovanų krautuvėje mergaitei ar jaunesnio amžiaus moteriai. Patyrimas nereikalingas. Tel. 241-7383. Skambinti po 3 val. p.p.

AGENTAS reikalingas vienam rajonui. Gaminiai išbandyti 34 m. praktika. Parduodami įmonės kaina. Yra garantijos. Pakartotini išpardavimai. Nereikia patyrimo ar apibrėžto amž. apsukriam asmeniui. Saugus investavimas. Asmeniškam pasitarimui skambinkite EM. 3-7384, ar rašykite 941 Dundas St. W., Toronto.

PAGEIDAUJAMAS PARTNERIS vyras ar moteris pradėti biznį, kurį nutarsime abi pusės susitarę. Kreiptis asmeniškai ar telefonu LE. 6-5752, 41 Beaty Ave., A. Galinaitis.

REKOMENDUOJU be pasipelnymo įsigyti pelningą gazo stotį su restoranu ir butu priešais lietuvio motelį prie 48 kelio Simcoe ežero apylinkėje. Teirautis tel. LE. 1-6498 Toronte.

Lietuviška baldų dirbtuvė

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni pigia kaina. P. Lubys. Tel. WA. 2-7981. Namų AM. 1-0537.

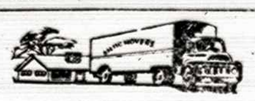

BALTIC MOVERS

Baldų pervežimas Toronte ir tolimomis distancijomis. Visas vežamas turtas apdraustas. Važinojam kas savaitę į Montrealį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudburį ir kitur.
20 DEWSON ST., TORONTO

408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944
kampas Howard Park

Margis Drug Store

JOHN V. MARGIS, Phm.B.

Cigarečių kartonas — visų rūšių — 200 štukų — **už $3.09**

Jei jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdieninio reikalingumo daiktų, paskambinkite, parašykite ar patys asmeniškai užeikite į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite betkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasiryžę jums padėti geriausiai.

Mes turime daugybę europietiškų mišinių, kaip trejos devynerios, ramunėlės, zubražolė, "C" termometrai ir kt. Kas nori pigiai pirkti įvairius FOTO APARATUS arba filmų aparatus — BOLEX, KEYSTONE-BELL, HOWELL ir kt., juos gali gauti pas mus su 25% NUOLAIDA.

GREITAS MOTORIZUOTAS PRISTATYMAS NEMOKAMAI VISĄ DIENĄ NESIVARŽYKITE PASKAMBINTI TEL. LE. 5-1944.

MARGIS DRUG STORE

Moteriškos kojinės — Nylon seamless — reg. $1.00 pora —specialiai nuolaida—2 poros už $1.00

MONTREAL, Que.

Aušros Vartų parapijos žinios

— Mūsų jaunieji sportininkai jau pradėjo krepšinio lygos rungtynes. Gražus pasiruošimas aktyviomis treniruotėmis ir ryžtinga sportinė dvasia žada mūsų sportiniam jaunimui gražių laimėjimų. Mūsų parapijos sporto klubo valdyba, nuodugniai apsvarsčiusi klubo sportinį pajėgumą, priėmė Kanados Sporto Apygardos kvietimą dalyvauti sporto varžybose.

— Šį šeštadienį, sausio 19 d., 7.30 v.v., AV salėje šv. Onos dr-ja ruošia įdomų kortų vakarą. Įeinant aukojama tik vienas doleris. Visi šios pramogos mėgėjai maloniai kviečiami dalyvauti.

— Šiomis dienomis Toronto Prisikėlimo parapijos choro dirigentas muz. kun. Br. Jurkšas atsiuntė mūsų chorui oficialų kvietimą koncertui Toronte. Mūsų choras yra laukiamas Toronte gegužio mėn. pradžioje.

— Nuoširdžiai dėkojame mieliems geradariams, aukojusiems mūsų bažnyčios fondo reikalams. $10: Rokienė, Ant. Kirkus, A. Snapkauskas, V. Baltakienė, Pr. Ilgūnas, Alf. Jankus, J. Sinius, J. Kardelis, St. Balsienė, dr. V. Pavilanis, M. Juodviršis ir E. Elvidge; $15: M. Grinka; $20: J. Dalmantas ir Č. Januškevičius Sr.; $25: Vl. Stankevičius ir D. Jurkus; $40: A. Masevičius; $45: B. Žemgulytė.

— Užpraeito sekmadienio rinkliava — $253,50.

S. Sibižiams bičiuliai AV salėje pr. šeštadienį surengė gražų 20 metų vedybinės sukakties proga pagerbimą. Vaišės buvo ypatingai gražiai gerų šeimininkių paruoštos. Dalyvavo apie 100 asmenų. Sveikiname sukaktuvininkus ir linkime gražaus tolimesnio gyvenimo.

"Lituanus" žurnalo vajų studentai pravedė labai energingai aplankydami savo rajone gyvenančius tautiečius namuose. Pažymėtina, kad daugelis aukų rinkėjų jau už Lietuvos ribų gimęs ir augęs jaunimas. Garbė jiems, o mūsų vyresniesiems maloni paguoda, kad jų darbas ir rūpesčiai nenuėjo veltui auklėjant priaugančią kartą svetur.

Mirė J. Bernotas "Lito" pirm. notaro J. Bernoto tėvas, senosios kartos ateivis. Palaidotas pirmadienį iš šv. Kazimiero bažnyčios. Jis buvo sunkiai sužeistas automobilio nelaimėje Kalėdų švenčių metu. Užuojauta velionies artimiesiems.

P. Jakubka buvo sužeistas gatvėje pravažiuojančio automobilio ir gydomas ligoninėje. Tai antra skaudi eismo nelaimė trumpu laiku lietuvių tarpe. **A. Z.**

Tėv. J. Borevičius, SJ. ligšiolinis AV par. klebonas skiriamas Čikagon į liet. T. jėzuitų centrą išeivijoj naujiems darbams. AV par. klebonu skiriamas T. K. Pečkys, SJ. vikaru — T. Zaremba, SJ. Per savo buvimo laiką Montrealy T. Borevičius, SJ, veikė plačiu frontu — netik parapijoj, bet ir už parapijos ribų. Jis yra žymus visuomenininkas, pamokslininkas, misijų vedėjas, stovyklų organizatorius. Linkime jam sėkmingai bus skelbiama parapijos metinė apyskaita.

— Sausio 26 d. šv. Onos dr-ja ruošia didelę vakarienę.

— Iškilmingas 50 metų parapijos sukaktuvių minėjimas ir N. Metų sutikimas praėjo su dideliu pasisekimu. Kun. dr F. Jucevičius gražiu savo žodžiu pasveikino visus susirinkusius. Po to kalbėjo parap. k-to pirm. A. Norkeliūnas. Lygiai 12 val. nakties buvo atnašautos šv. Mišios už parapijos įsteigėją kun. Vyšniauską. Mišių metu giedojo operos solistė E. Kardelienė, kuri savo galingu balsu ir gražiomis giesmėmis maldingai nuteikė visus dalyvius. Vaišės užtruko iki 3 v. ryto. Gražiai išpuoštoje salėje darbščių ir sumanių šeimininkių buvo pavaišinti visi svečiai skaniais patiekalais. Pelno gauta — $902.70.

— N. Metų rinkliava $210,15.

E. N.

"Lito" jaunimo verbavimo vajus sėkmingai tęsiamas toliau.

"Lito" kalendorių su lietuviškais vardais galima pasiimti "Lite" darbo valandomis.

Pakeitę savo adresus "Lito" nariai prašomi apie tai painformuoti sekretorių darbo valandomis arba telefonu, kad jiems pasiųsti kvietimai ir kita informacija negrįžtų atgal.

Jokie įgaliojimai, kad ir su liudininkais, neatstoja testamentų. Daugelis klausinėja, kas būtų su jo pinigais "Lite", jei jie mirtų. Atsakymas: tas pats, kas ir su pinigais kituose bankuose. "Litas" veikia tais pačiais įstatymais. Išimti sudaro tik santaupų apdrauda: užpildžius žalią kortelę, santaupų apdraudos suma gali būti išmokėta įnėdiniui nelaukiant formalaus palikimo sutvarkymo. Dėl visa kita — namų, pinigų ir pan. geriausia kiekvienam padaryti testamentą — Last Will, kadangi be jo įnėdiniams susidaro daug išlaidų ir palikimo sutvarkymas labai užsitęsia. Notarinis testamentas kainuoja apie $15-20.

DISTRICT ESTATE BROKERS
Nariai Montrealio Real Estate Board
3907 Rosemont Blvd. Tel. 722-2472
Namai, žemė, draudimas, paskolos.
Įėjus į dešimtuosius darbo metus reiškiame nuoširdžią padėką mūsų klijentams ir visiems padėjusiems ir prisidėjusiems išeiti į prekybinį gyvenimą.
Su pagarba
P. ADAMONIS

TAUPYK IR SKOLINKIS SAVO KREDITO KOOPERATYVE
"LITAS"
Adresas: 1451 CRAWFORD BRIDGE AVE., VERDUN, P. Q.
Telefonas PO. 7-4280.

Santaupos apdraustos vienam milijonui dolerių. Mirties ir invalidumo atvejais pagal turimą draudimo polisą santaupos iki $2000 išmokamos dvigubai. **Už santaupas mokama 4,25%. Už asmenines paskolas imama tik 7.6%. Už nekilnojamo turto paskolas imama tik 6,5%.** Pigus paskolų draudimas skolintojo mirties ir invalidumo atvejais.

BANKAS VEIKIA: Sekmadieniais nuo 10.30 iki 1 val. p.p. Aušros Vartų parapijos salėje. **Šiokiadieniais: 1451 Crawford Bridge Ave., Verdun:** pirmadieniais nuo 10 iki 12 val. ir nuo 7 iki 8 val. v.; trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 8 v. v. Vedėjas D. Jurkus, PO. 7-4280. **3907 Rosemount Blvd.:** trečiadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 8 v. v. ir šeštadieniais nuo 10 iki 12 val. Ved. padėj. P. Rudinskas, RA. 2-2472. Nedarbo laiku paskolų ir kitais skubiais reikalais kreiptis pas ved. padėj. P. Rudinską, HU. 1-2957.

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.
1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.
Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664
Vakarais — HU. 9-1543.

ARTI JANE GATVĖS. $6.000 įmokėti. Moderniškas bungalovas, 2 metų senumo, su dideliu sodu, privatus įvažiavimas, prijungtas garažas.

PRIE HUMBER UPĖS. $6.000 įmokėti. Originalus tripleksas, trijų šeimų, su balkonais, dideli kambariai, pajamos $355 mėnesiui, arti susisiekimo, krautuvių ir mokyklų. Savininkas parduoda su dideliu nuostoliu.

BLOOR, PRIE HIGH PARK
7 kambarių, rauplėtų plytų namas, labai moderniškai įrengtas, 2 virtuvės ir 2vonios, nauja apšildymo sistema, platus įvažiavimas, garažas. Pirmą kartą parduodamas.

QUEBEC — HIGH PARK. Pajamų namas, labai geram stovy, pilnai išnuomotas, vandeniu alyva šildomas. Platus įvažiavimas. Įmokėti apie $3.000.

Pas mus randasi daug naujai registruotų pardavimų High Park ir Parkdale rajonuose. Dėl informacijų skambinkite A. GARBENIUI.